

Aarhus School of Architecture // Design School Kolding // Royal Danish Academy

Passig-/rosetdrejning

Erckrath, Josephine; Brunne, Ulf ; Botfeldt, Knud Bo

Publication date:
2016

Document Version:
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Erckrath, J., Brunne, U., & Botfeldt, K. B. (2016). Passig-/rosetdrejning: 1600-tallets drejehåndværk i et håndværkshistorisk perspektiv. Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering. Kunstakademiets Konservatorskole.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

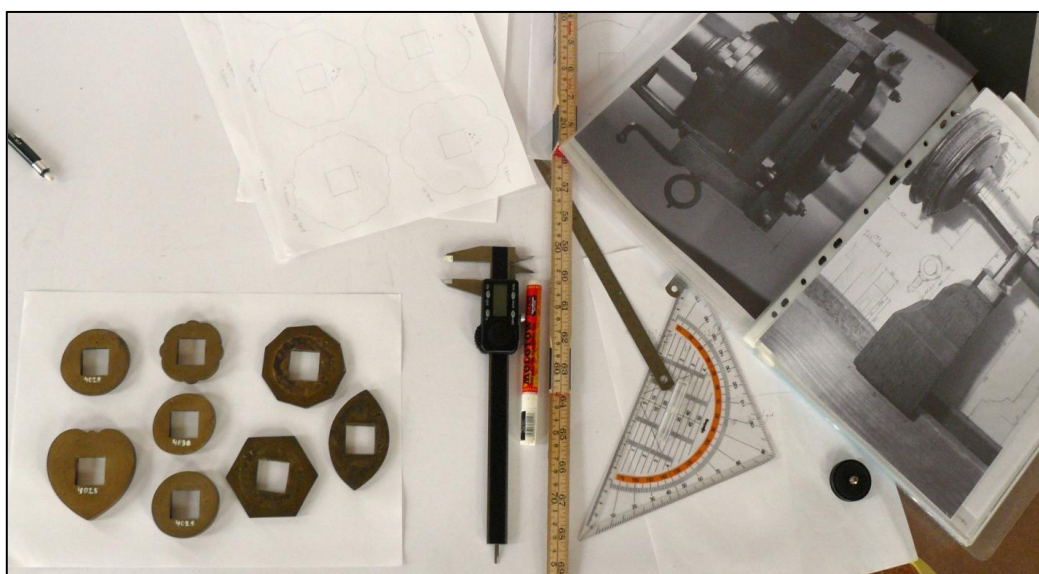
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Passig-/rosetdrejning

- 1600-tallets drejehåndværk i et håndværkshistorisk perspektiv

Bind II

Opmålingsdokumentation Drejekammer Skokloster Slot

Josephine Erckrath, Ulf Brunne & Knud Bo Botfeldt
2016

Konservatorskolen
Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering

© Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for
Arkitektur, Design og Konservering
Design/Arkitekt/Konservatorskolen
og Josephine Erckrath, Ulf Brunne & Knud Bo Botfeldt

ISBN: 978-87-7830-388-2

Forfatter: Josephine Erckrath, Ulf Brunne & Knud Bo Botfeldt

Udgiver: Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler
for Arkitektur, Design og Konservering

PDF udgivet elektronisk 2016

Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for
Arkitektur, Design og Konservering
Konservatorskolen

Opmålingsdokumentation

Skokloster Slots drejekammer rummer en enestående samling af drejehåndværks relaterede objekter. Drejekammerets inventar er en samling af tre drejekamre, der gennem tiderne er blevet samlet. I denne sammenhæng er der primært blevet arbejdet med Nils Brahes drejebænk fra 1673. Kompletterende oplysninger er hentet fra den wrangelske drejebænk samt fra andre relaterende genstande.

Opmålingen er blevet udført inden for følgende rammer:

- Genstandene til opmåling blev udvalgt efter relevans i forhold til specialet.
- Opmålingen er foretaget manuelt.
- Fotograferingen af genstandene blev udført med et digitalt kamera (Panasonic DMC-FZ8, LUMIX) direkte på stedet.
- Billeder udprintet på stedet blev anvendt som målsætningskitser, håndtegninger blev udarbejdet efter behov.
- Til opmåling anvendes mm-skalaen. Samtlige mål angives i mm-skalan med en tolerance på 0,5 mm.
- Måleinstrumenterne: Målebånd, metallineal, digital skydelære.
- Ukendt inventarnr. markeres med et spørgsmålstegn (?).
- Ikke tilstedeværende inventarnr. med enkeltstreg (-).
- Billedmaterialet er blevet viderebearbejdet (finjusteret) i Adobe Photoshop CS5.
- Enkelte tegninger er udført i AutoCad (computerprogram til 2- og 3-dimensionel tegning/modellering udviklet af AutoDesk). Tegninger er blevet udarbejdet i samarbejde med Søren L. Kristensen.

Samtlige arbejdsskitser og viderebearbejdede sort-hvide fotoprint, der blev udarbejdet under opmålingsarbejde direkte på stedet, har været evalueret. Senere blev digitalt opmålingsmateriale udarbejdet efter opmålingsskitserne med hjælp af Adobe Photoshop CS5. Manuelt udførte tegninger digitaliseredes ved anvendelse af en scanner. Enkelte tegningselementer er udført i AutoCAD.

Opmålingsdokumentation er udført af Josephine Erckrath under flere ophold på Skokloster Slot i tidsrummet maj-okt. 2012.

Figurfortegnelse

Fig. 1: Drivhjul, nr. ? (Autocad)	6
Fig. 2: Spindeldok, nr. 3952	7
Fig. 3: Spindeldok, nr. 3952	8
Fig. 4: Spindeldok, nr. 3952	9
Fig. 5: Spindeldok, nr. 3952	10
Fig. 6: Spindeldok, nr. 3952	11
Fig. 7: Spindeldok, nr. 3952	12
Fig. 8: Firekantnøgle/sekskantnøgle, nr. 3994, nr. 3993, nr. 9898, nr. -.....	12
Fig. 9: Spindeldok, nr. 3942	13
Fig. 10: Spindeldok, nr. 3942	14
Fig. 11: Spindeldok, nr. 3942	15
Fig. 12: Spiralholder nr. 3960, nr. 3958: 1/2, træroset nr. 4039, remskive nr. 4039.....	16
Fig. 13: Spiralholder nr. 3960, metalarm nr. 3958: 1/2, træroset nr. 4039, remskive nr. 4039	17
Fig. 14: Spindelement nr. 3936, nr. 3957, spiralholder metalarm nr. 3958: 1/2	18
Fig. 15: Spiralholder nr. 3960, nr. spindeldok, nr. 3942.....	19
Fig. 16: Spiralelement (konvekst gevind) nr. 3957	19
Fig. 17: Spiralelement nr. 3957.....	20
Fig. 18: Spiralelement nr. 3957, snittegning	20
Fig. 19: Spiralelement nr. 3957.....	21
Fig. 20: Spiralelement (konvekst gevind) nr. 3957	21
Fig. 21: Spiralelement (konkavt gevind) nr. 3957	22
Fig. 22: Spindelhoved (indvendigt gevind) nr. 3935	22
Fig. 23: Spindelhoved (tegning) nr. 3935	22
Fig. 24: Spindel (med firkantet aksel) nr. 3935	23
Fig. 25: Spindel (gevindskåret, 3 gevind)	23
Fig. 26: Bagerste spindeldok nr. 3944.....	24
Fig. 27: Bagerste spindeldok nr. 3944.....	25
Fig. 28: Anlæg (til fastspænding af drejestål) nr. 3943	26
Fig. 29: Anlæg (til fastspænding af drejestål) nr. 3943	27
Fig. 30: Anlæg nr. 3943	28
Fig. 31: Anlæg (detalje) nr. 3943.....	29
Fig. 32: Anlæg (detalje) nr. 3943.....	29
Fig. 33: Anlæg (detalje) nr. 3943, firkantnøgle nr. 3999.....	29
Fig. 34: Metalarm (detalje) til fastspænding af drejestålet nr. 3943	30
Fig. 35: Firkantnøgle nr. 3999	31
Fig. 36: Firkantnøgle nr. 3999	31
Fig. 37: Pinoldok nr. 3924	32
Fig. 38: Pinoldok nr. 3924	33
Fig. 39: Pinoldok nr.3924	33
Fig. 40: Pinoldok/bagerste spindeldok nr. ? (detalje drejbænk).....	34
Fig. 41: Spændskrue (anlæg) nr. 7574	34
Fig. 42: Spændskrue, detalje (anlæg) nr. 7575	35
Fig. 43: Spændskrue (anlæg) nr. 7574	35
Fig. 44: Spindler nr. 3927, nr. 3948, nr. 7537	36
Fig. 45: Spindelement (spiral) nr. 3929, spindelement (gevind) nr. 3929.....	37
Fig. 46: Spindelhoved nr. 3927:1, rosetter	38
Fig. 47: Spindelementer nr. 3037, nr. 2931, nr. 2930	39

Fig. 48: Spindelementer nr. 3037, nr. 2931, nr. 2930	39
Fig. 49: Rosetter	40
Fig. 50: Rosetter (tegning), nr. 4034, nr. 4035, nr. 4036	40
Fig. 51: Rosetter (tegning), nr. 4014, nr. 4015, nr. 4016, nr. 4018, nr. 4019, nr. 4020.....	41
Fig. 52: Rosetter (tegning), nr. 4012, nr. 4013, nr. 4021, nr. 4022, nr. 4023, nr. 4024.....	42
Fig. 53: Rosetter (tegning), nr. 4026, nr. 4027, nr. 4031, nr. 4032, nr. 4037, nr. 4038.....	43
Fig. 54: Rosetter (tegning), nr. 4025, nr. 4028, nr. 4029, nr. 4030, nr. 4033	44
Fig. 55: Rosetter (tegning), nr. 3932, nr. 3933, nr. 3934	45
Fig. 56: Trærosetter, nr. 4033, nr. 4040, nr. 4041, nr. 4043, nr. 4052.....	46
Fig. 57: Træroset (tegning) nr. 4040, (Autocad)	47
Fig. 58: Træroset (tegning) nr. 4043, (Autocad)	48
Fig. 59: Træroset (tegning) nr. 4041	49
Fig. 60: Træroset (tegning) nr. 4042	50
Fig. 61: Træroset (tegning) nr. 4058	51
Fig. 62: Træroset (tegning) nr. 4037	51
Fig. 63: Anlæg nr. 3947	52
Fig. 64: Anlæg nr. 3947	52
Fig. 65: Anlæg nr. 3947	53
Fig. 66: Anlæg nr. 3947	53
Fig. 67: Spindelbrille (tilbehør) nr. 3055	54
Fig. 68: Spindelbrille (tilbehør) nr. 3055	54
Fig. 69: Diverse tilbehør, nr. 3985, nr. 3986	55
Fig. 70: Diverse tilbehør, nr. 3985, nr. 3986	56
Fig. 71: Diverse tilbehør, nr. 3983.....	57
Fig. 72: Diverse tilbehør, nr. 3984, nr. 3987, nr. 4130	58
Fig. 73: Diverse tilbehør, nr. 3984, nr. 3987	59
Fig. 74: Gevindskær nr. 5140	60
Fig. 75: Gevindskær nr. 5140	60
Fig. 76: Gevindskær nr. 5140, træpatron nr. 4098	61
Fig. 77: Gevindskær nr. 5140, træpatron nr. 4098	61

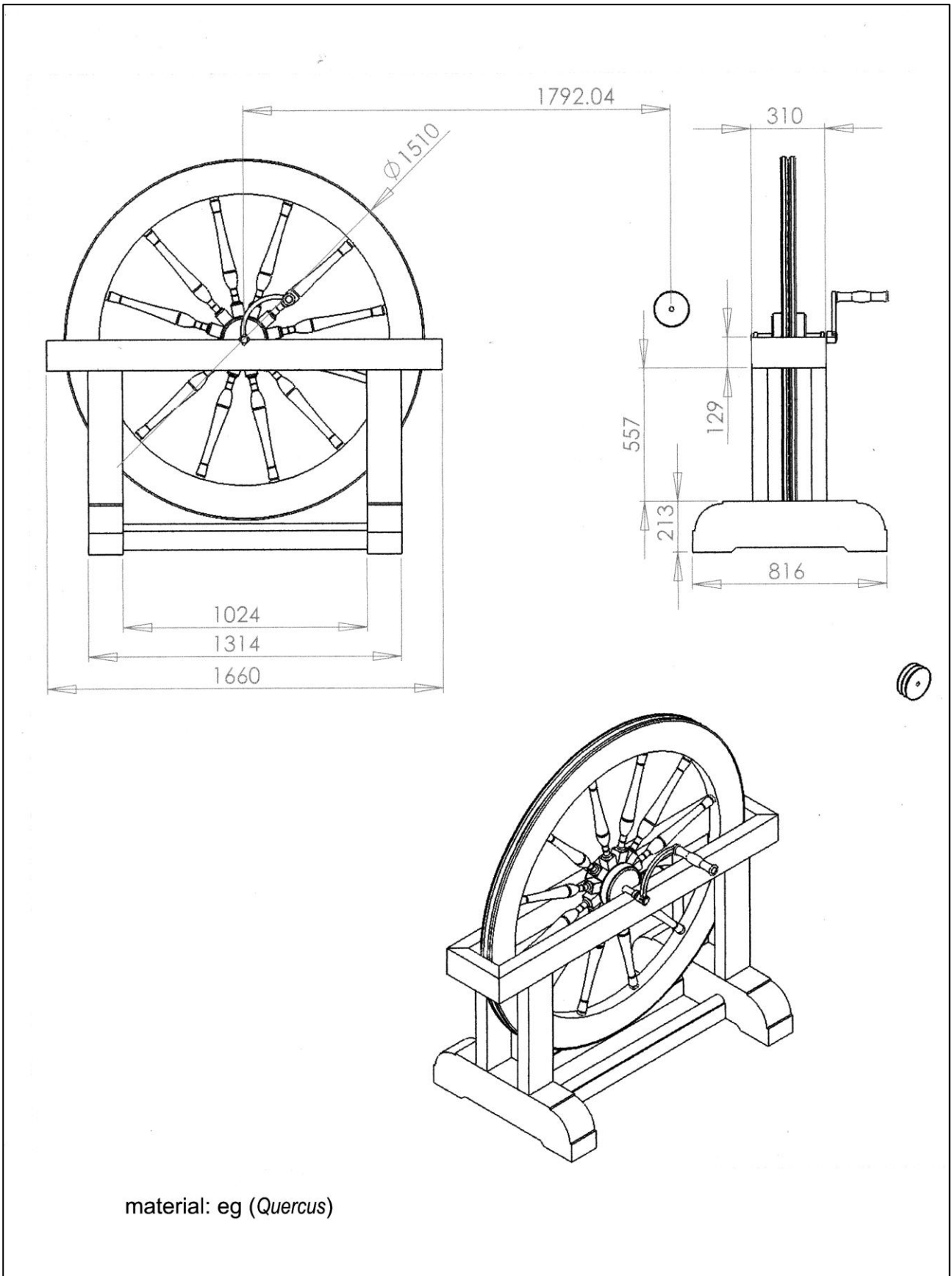

Fig. 1: Drivhjul, nr. ? (Autocad)

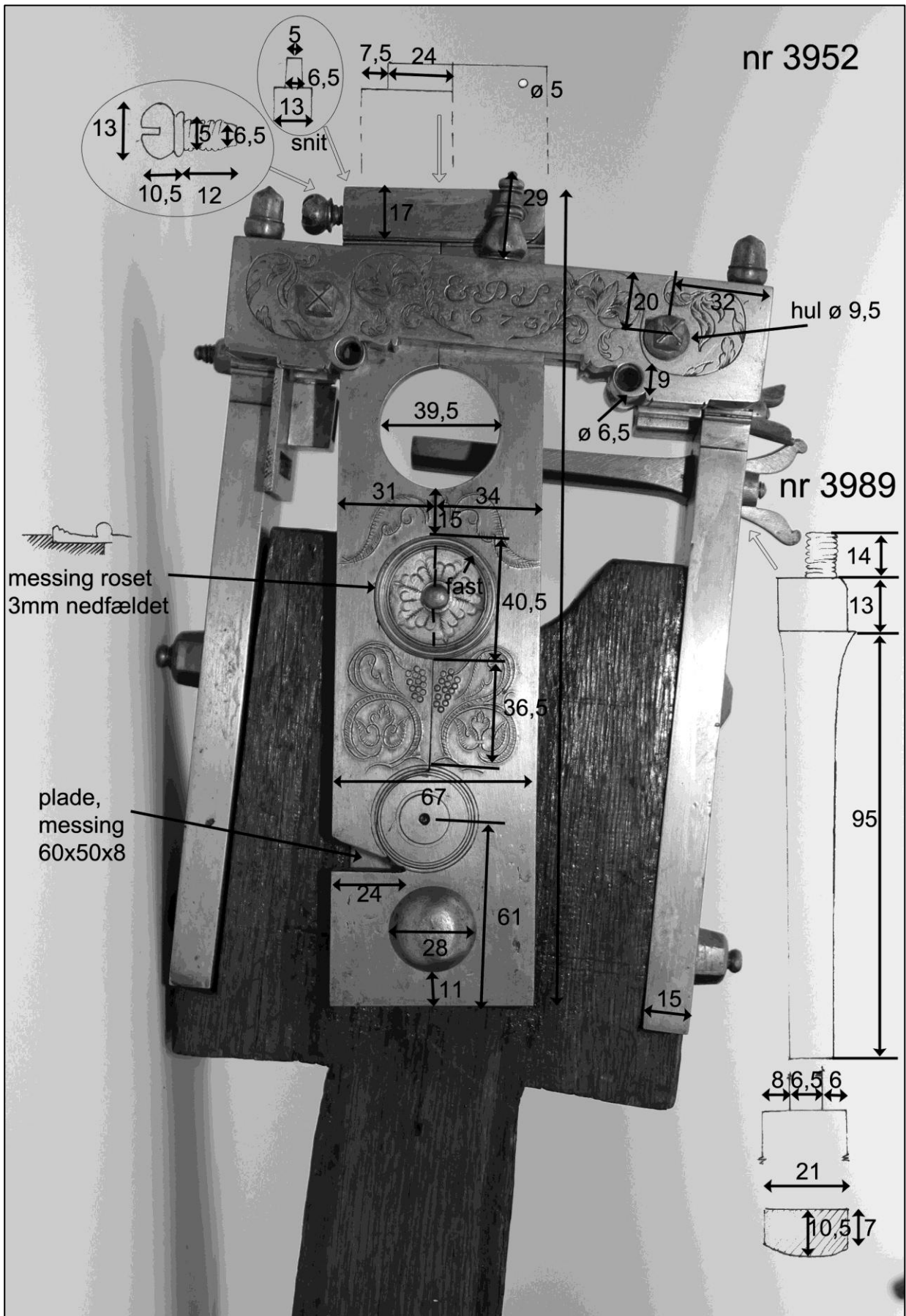

Fig. 2: Spindeldok, nr. 3952

nr 3952

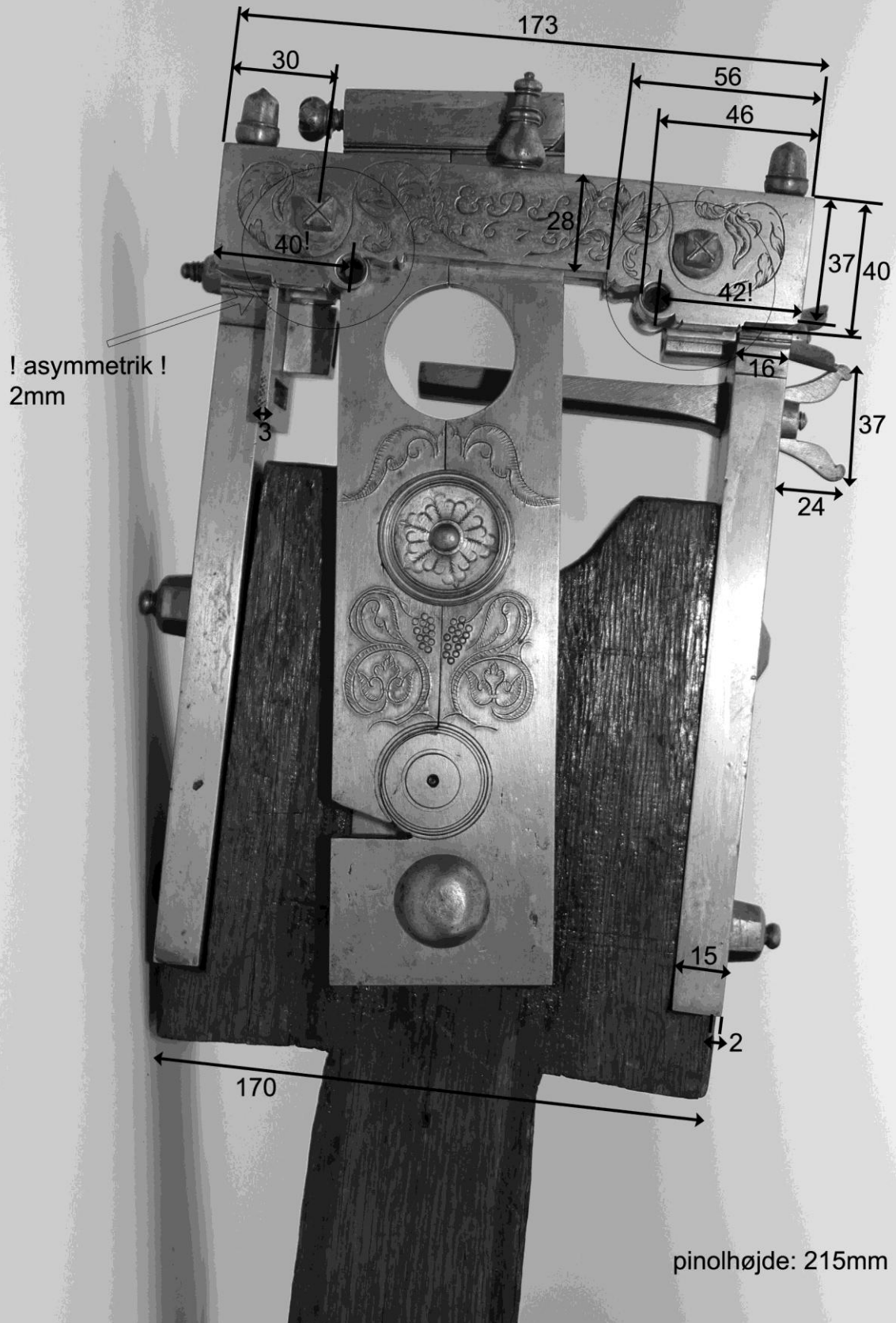

Fig. 3: Spindeldok, nr. 3952

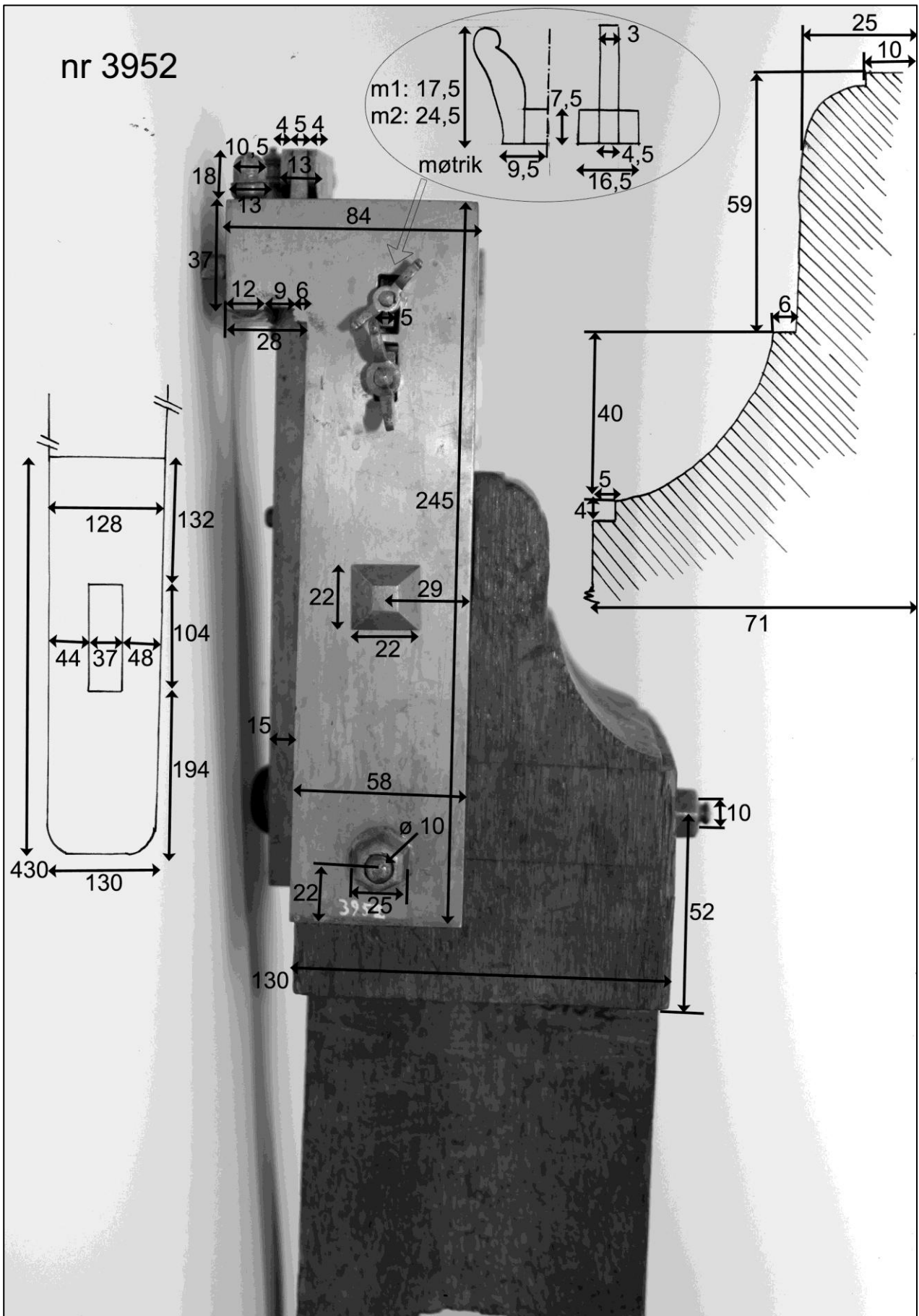

Fig. 4: Spindeldok, nr. 3952

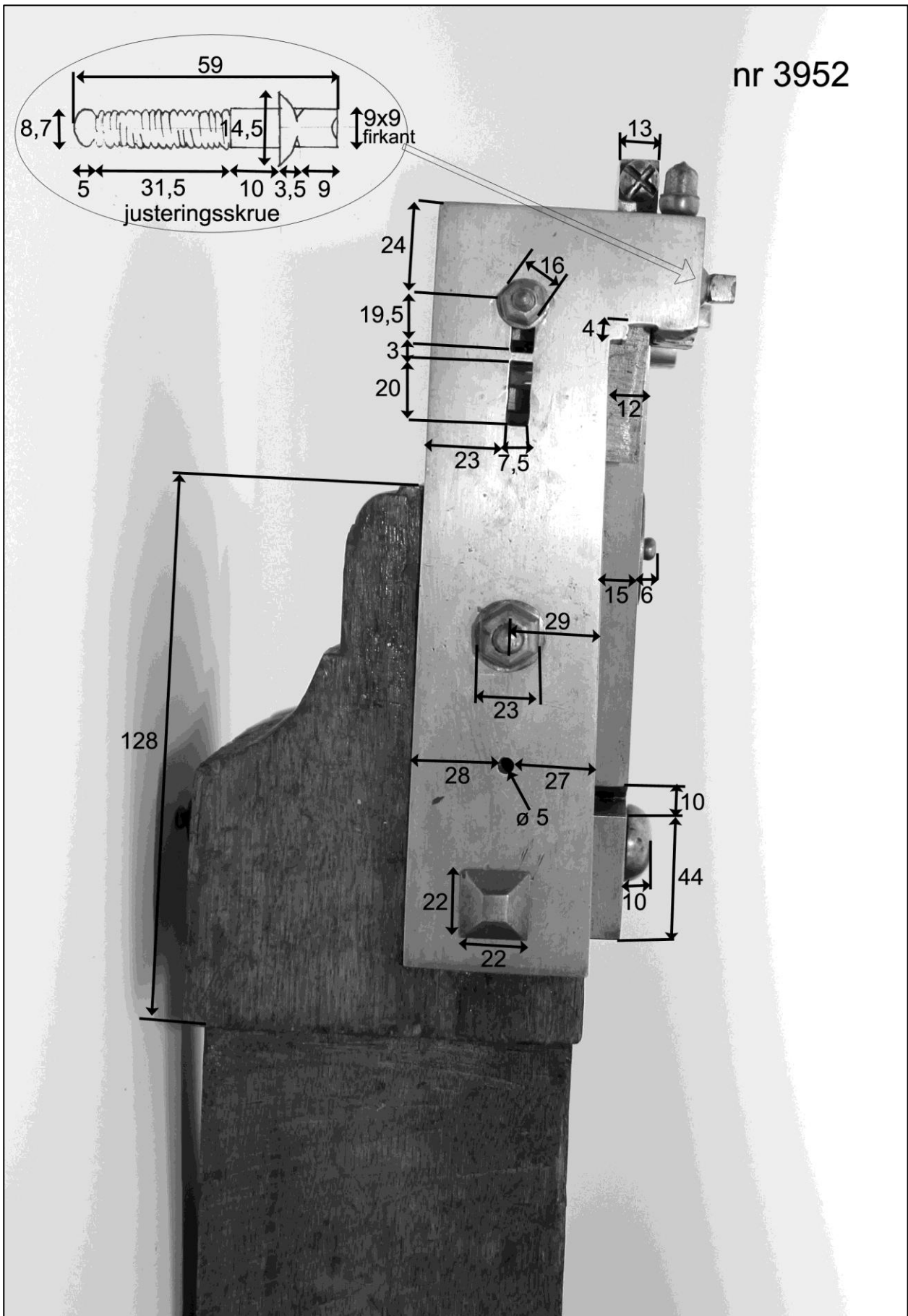

Fig. 5: Spindeldok, nr. 3952

nr 3952

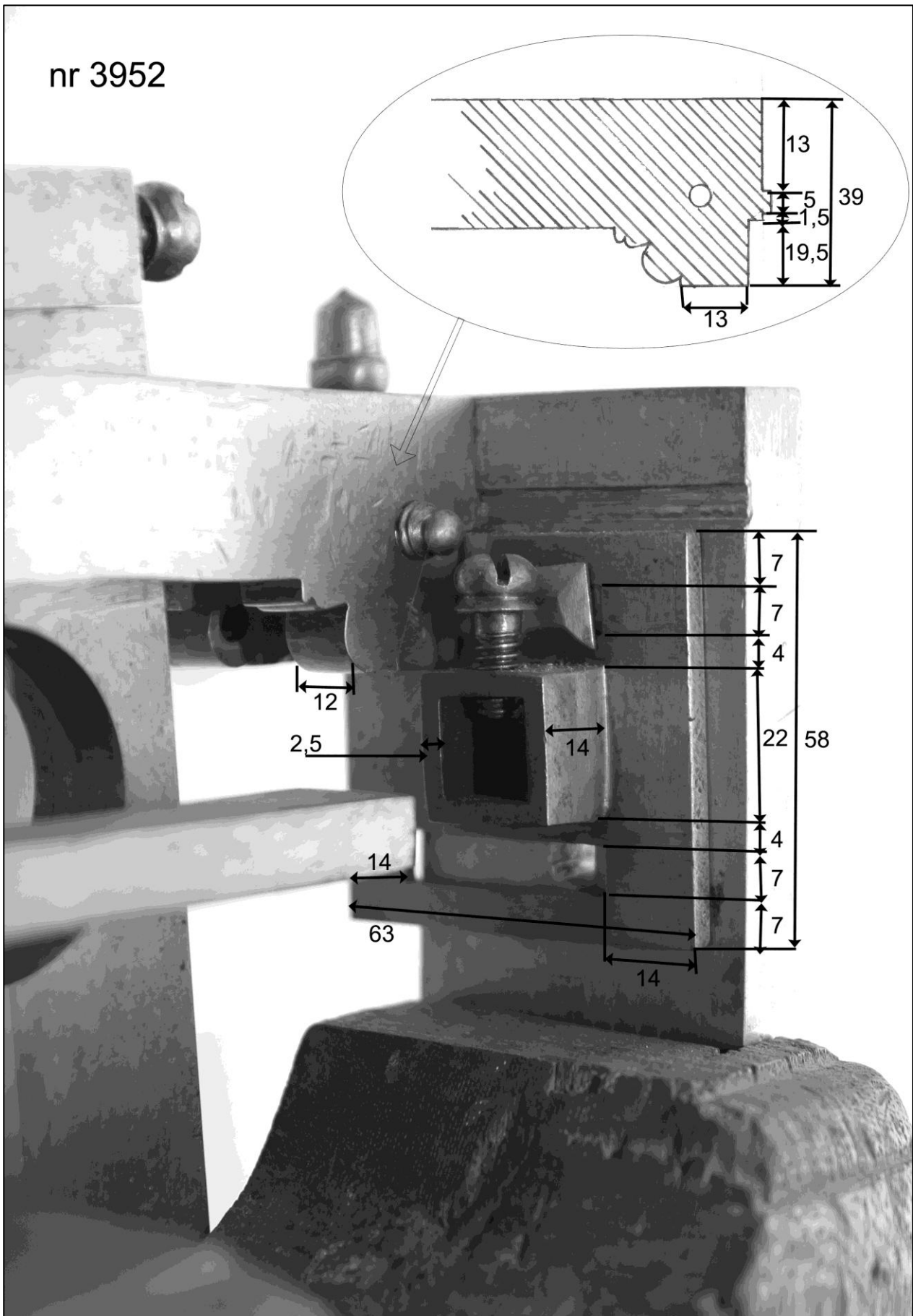

Fig. 6: Spindeldok, nr. 3952

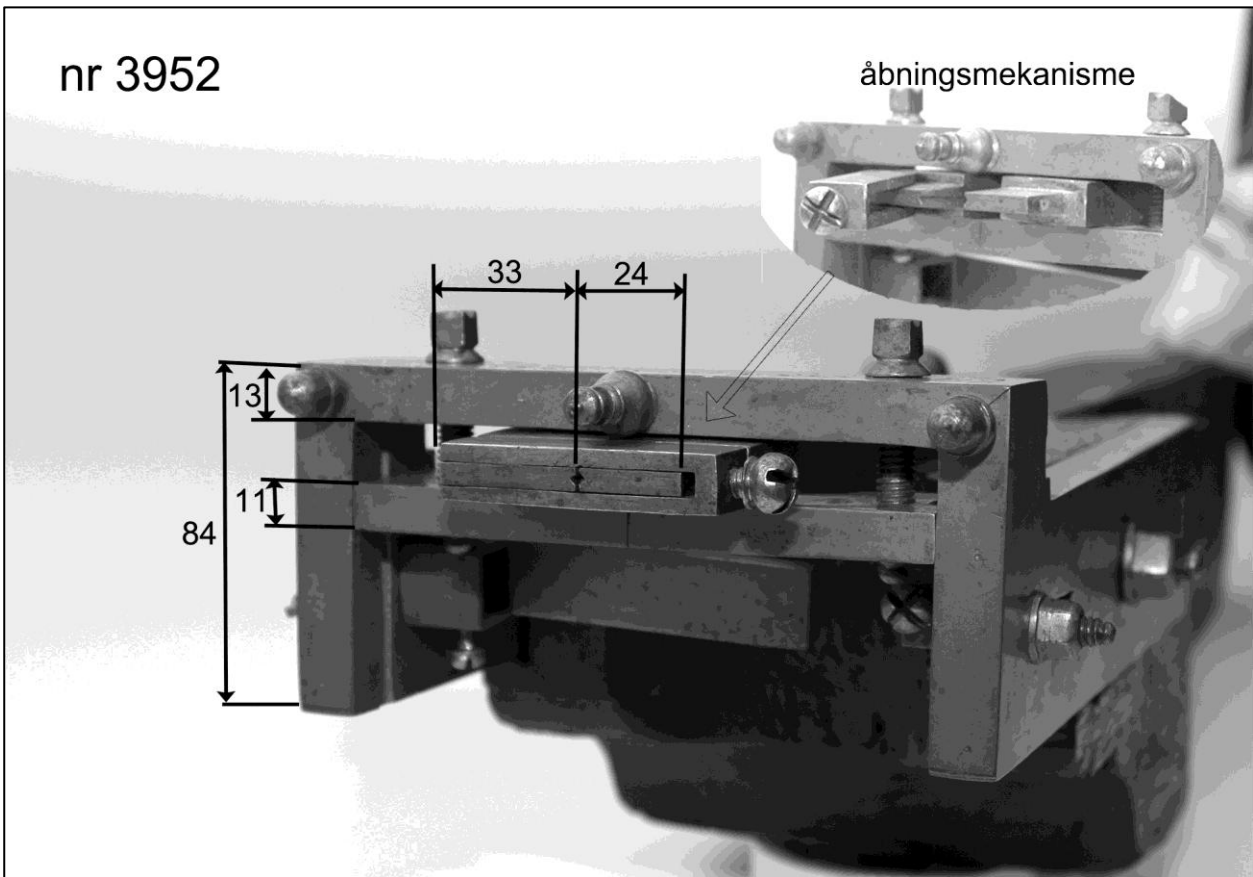

Fig. 7: Spindeldok, nr. 3952

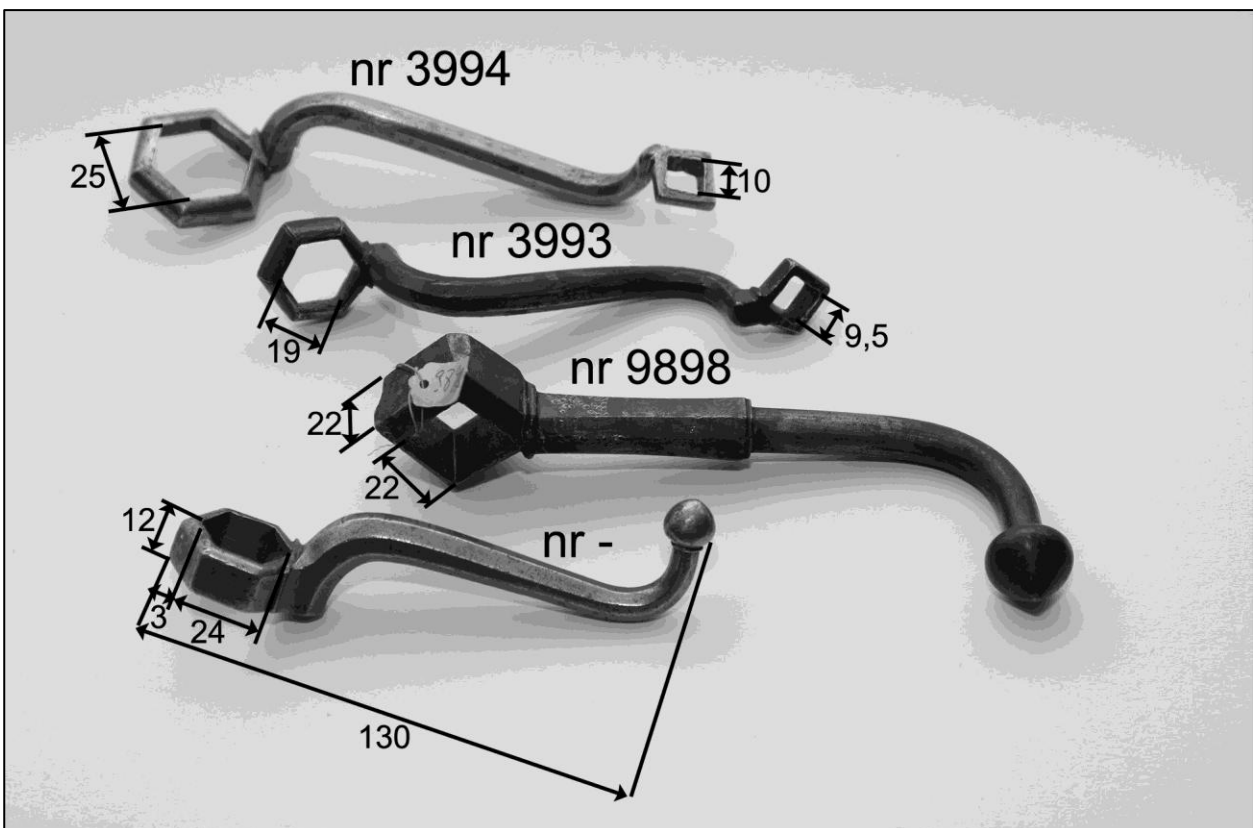

Fig. 8: Firekantnøgle/sekskantnøgle, nr. 3994, nr. 3993, nr. 9898, nr. -

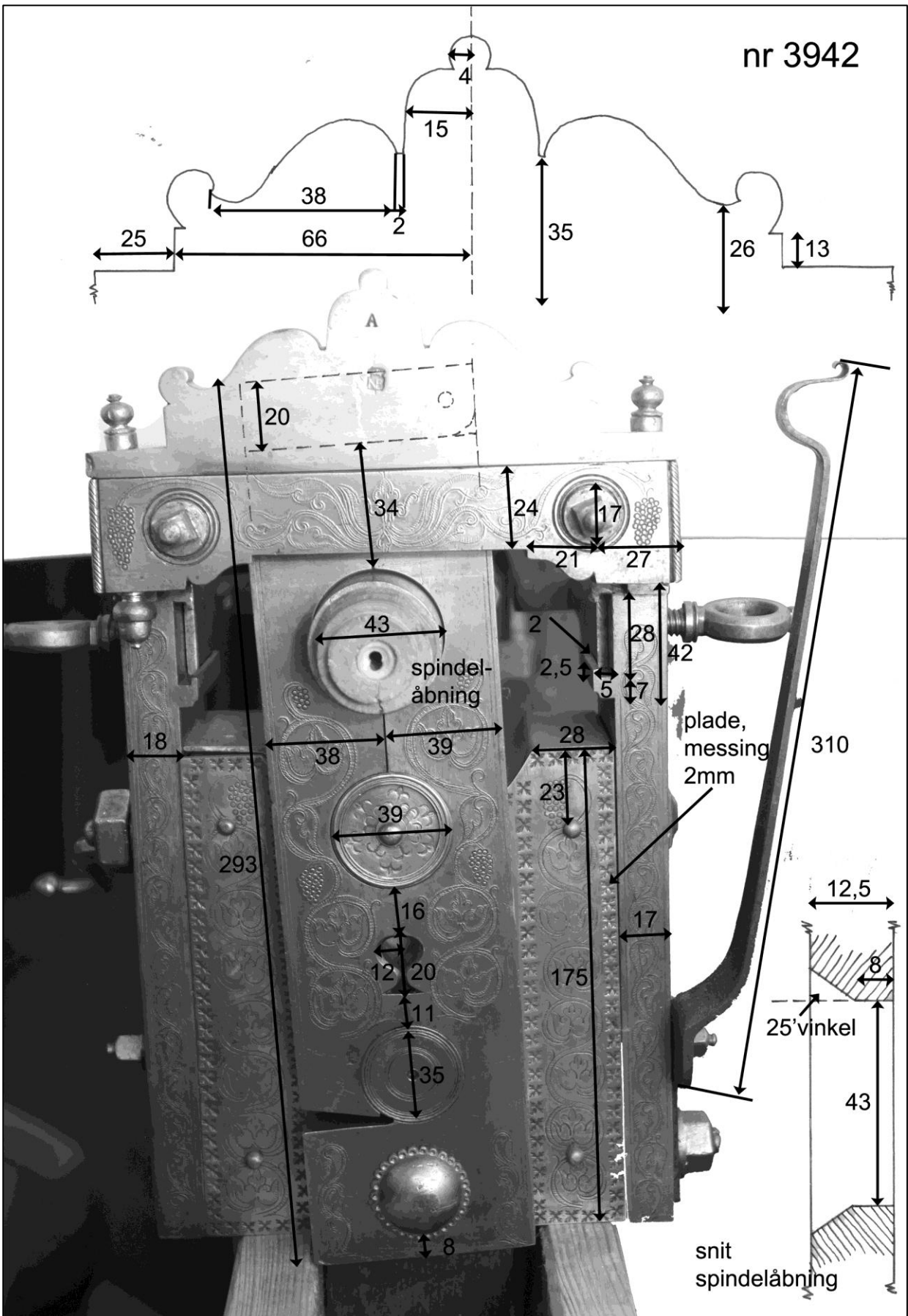

Fig. 9: Spindeldok, nr. 3942

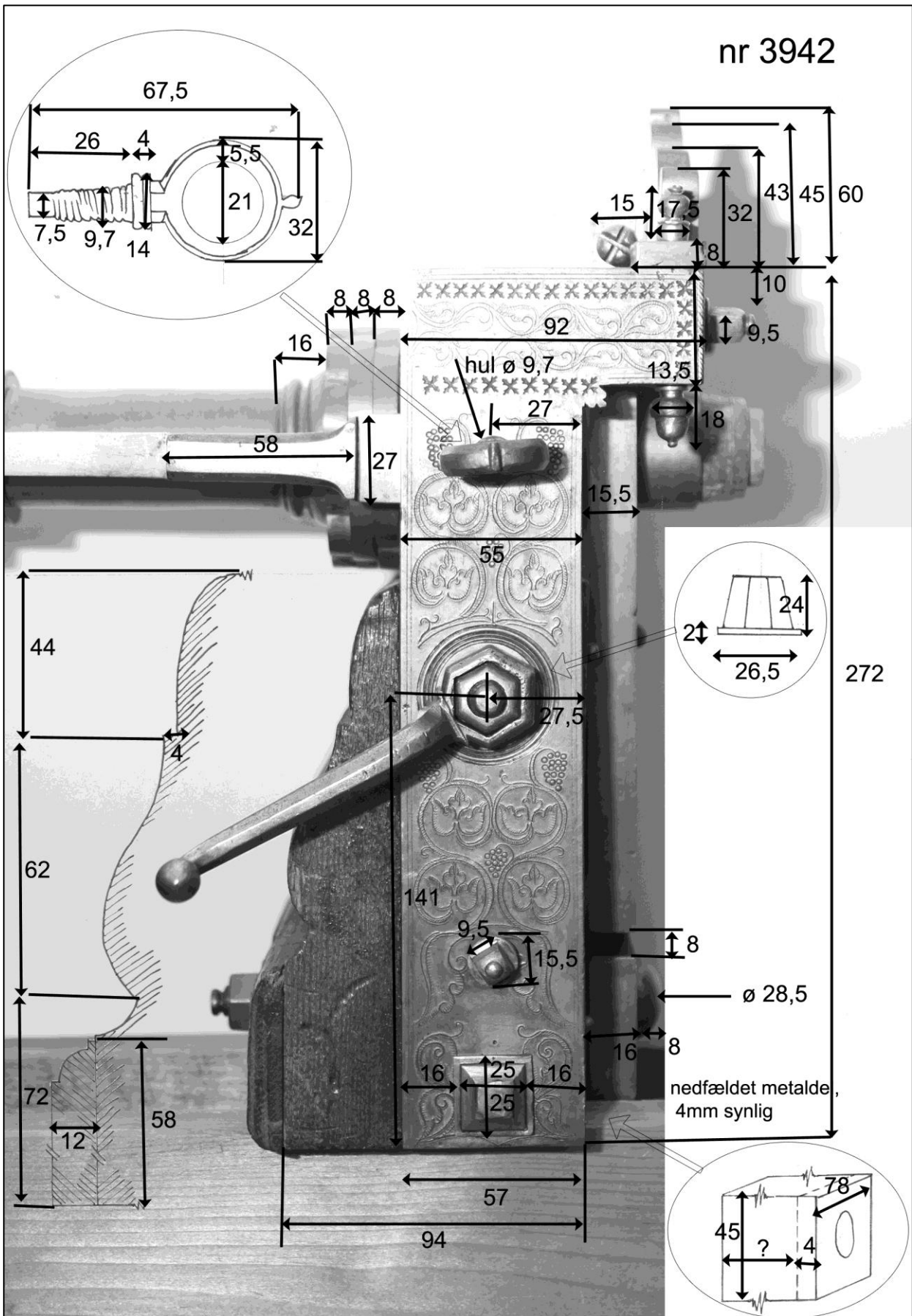

Fig. 10: Spindeldok, nr. 3942

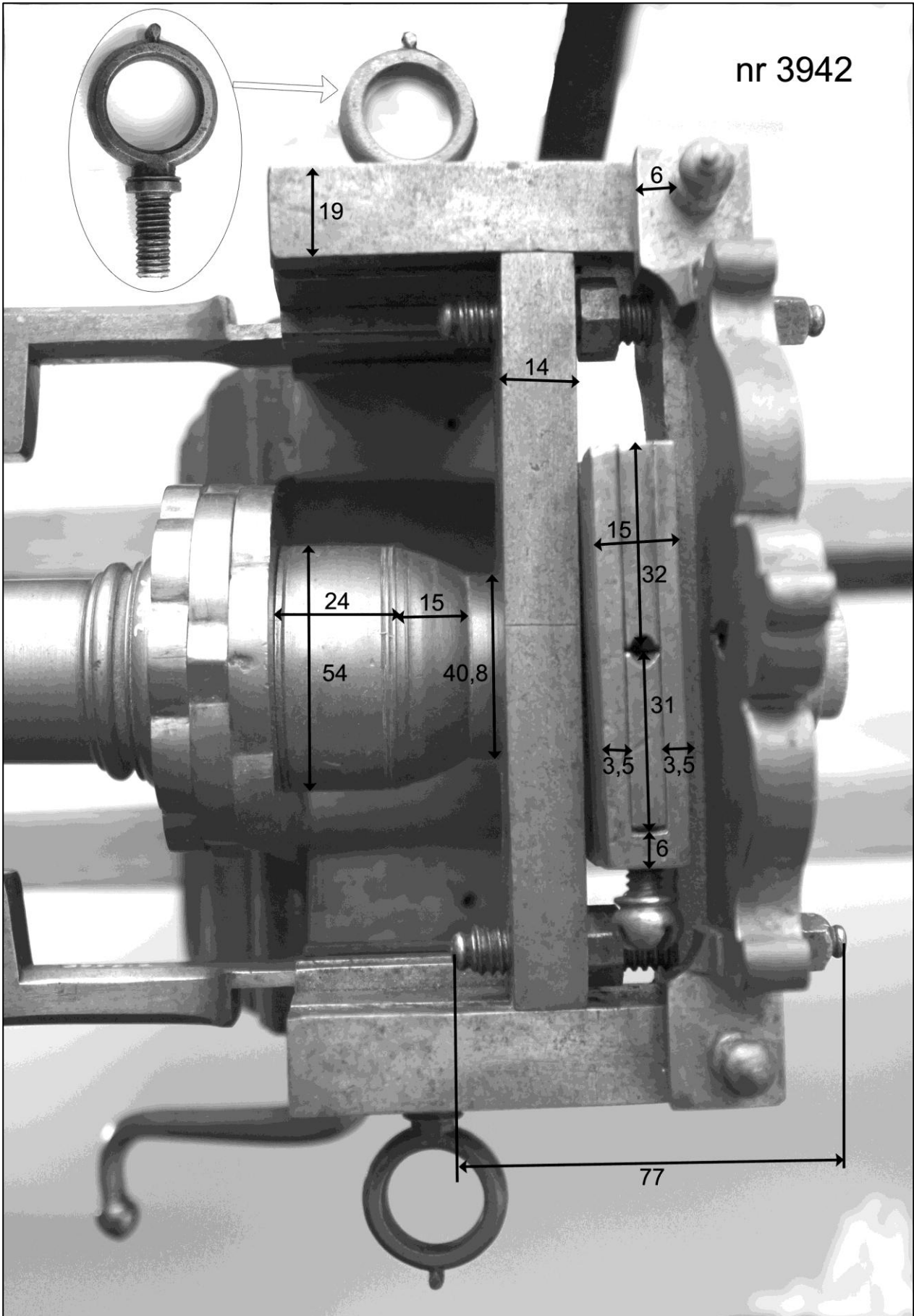

Fig. 11: Spindeldok, nr. 3942

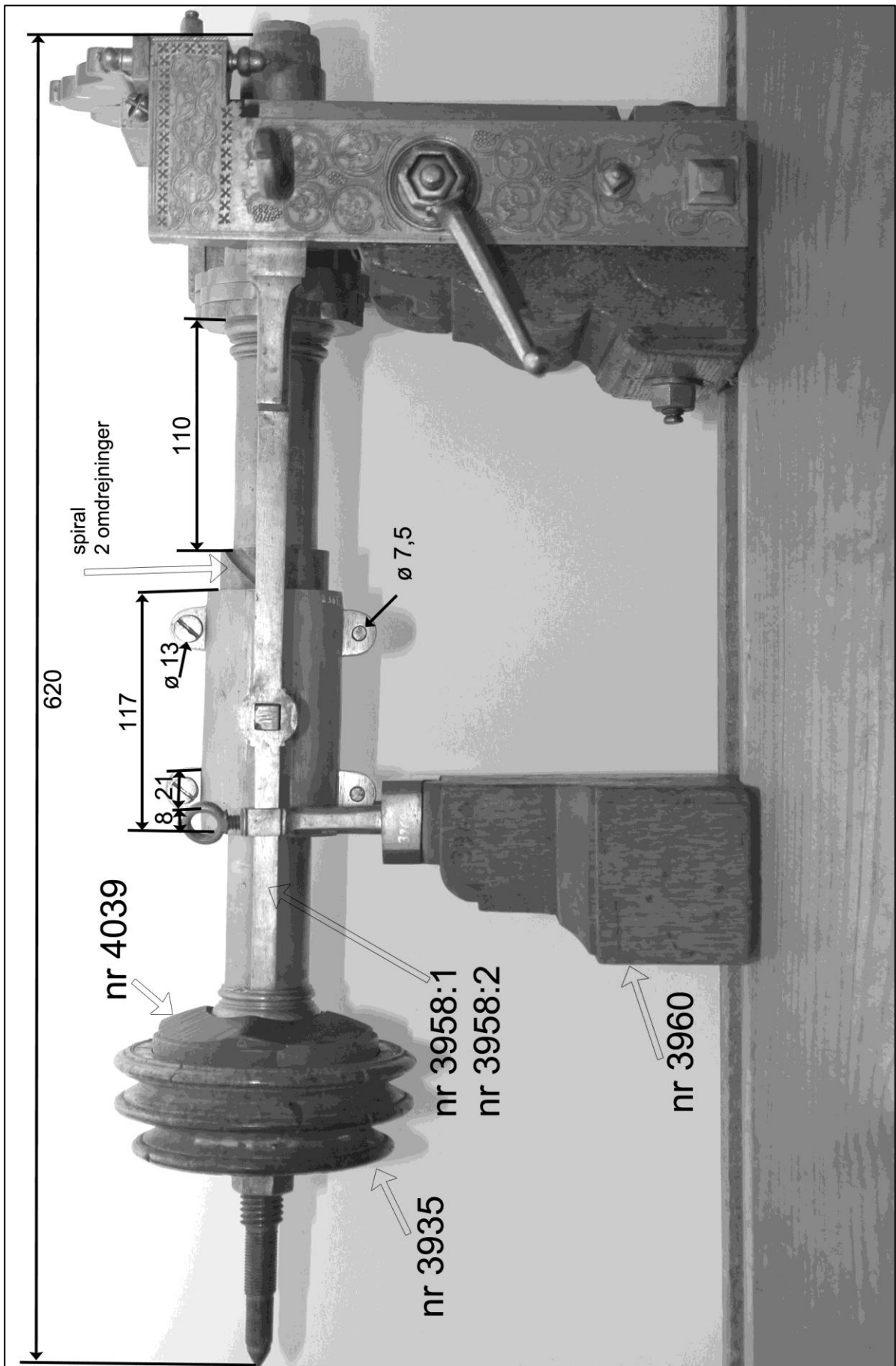

Fig. 12: Spiralholder nr. 3960, nr. 3958: 1/2, trærosset nr. 4039, remskive nr. 4039

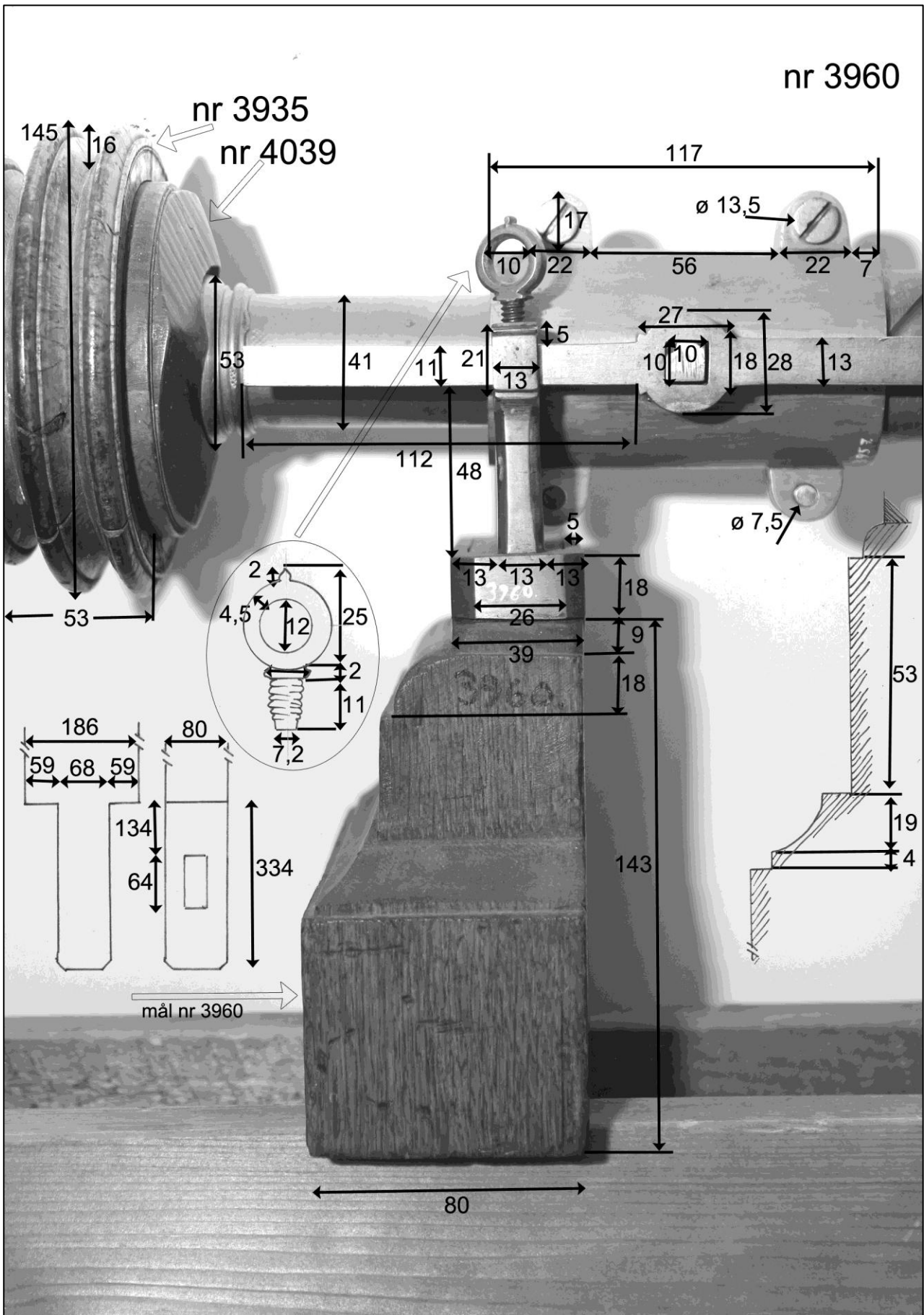

Fig. 13: Spiralholder nr. 3960, metalarm nr. 3958: 1/2, trærosset nr. 4039, remskive nr. 4039

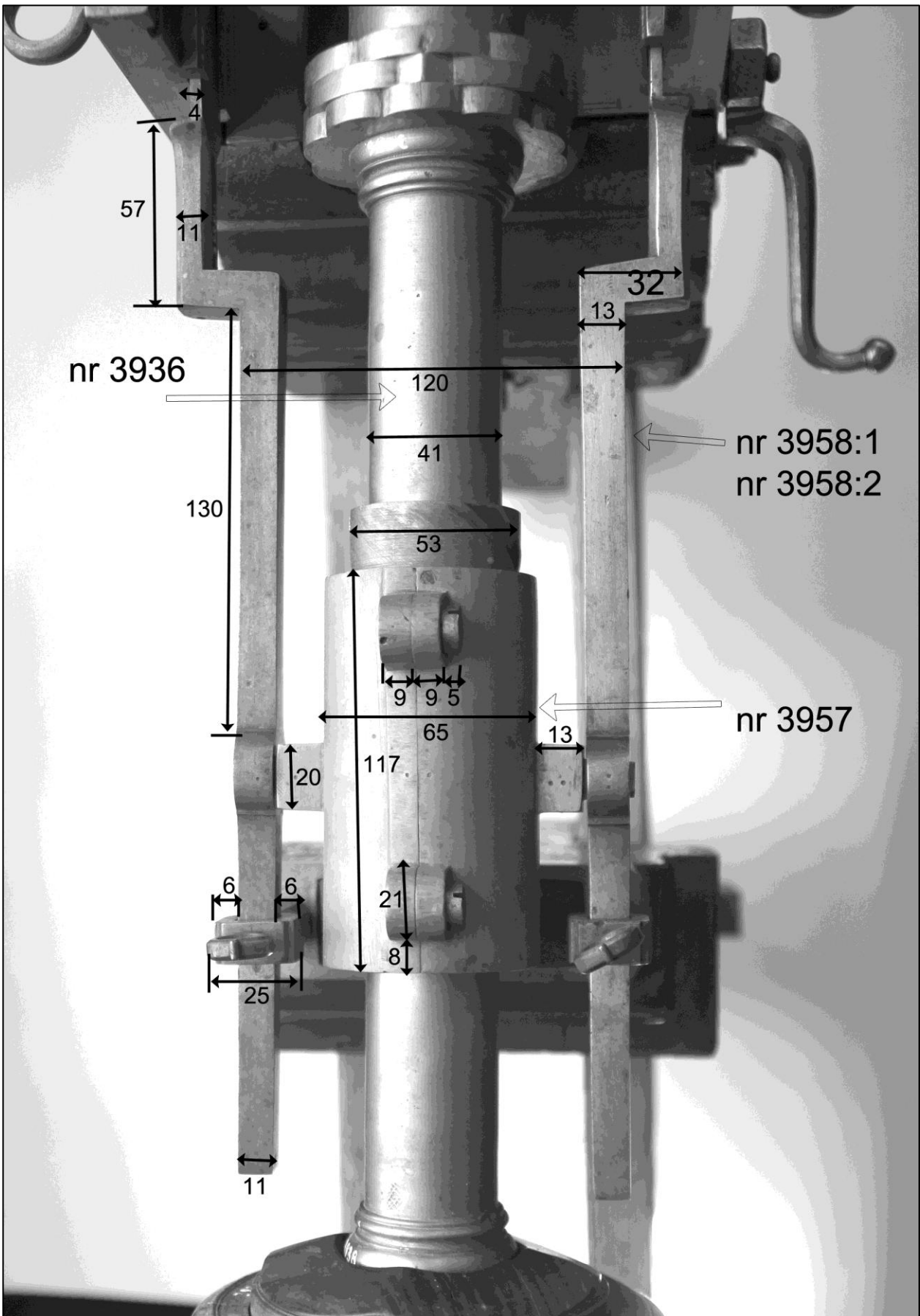

Fig. 14: Spindelelement nr. 3936, nr. 3957, spiralholder metalarm nr. 3958: 1/2

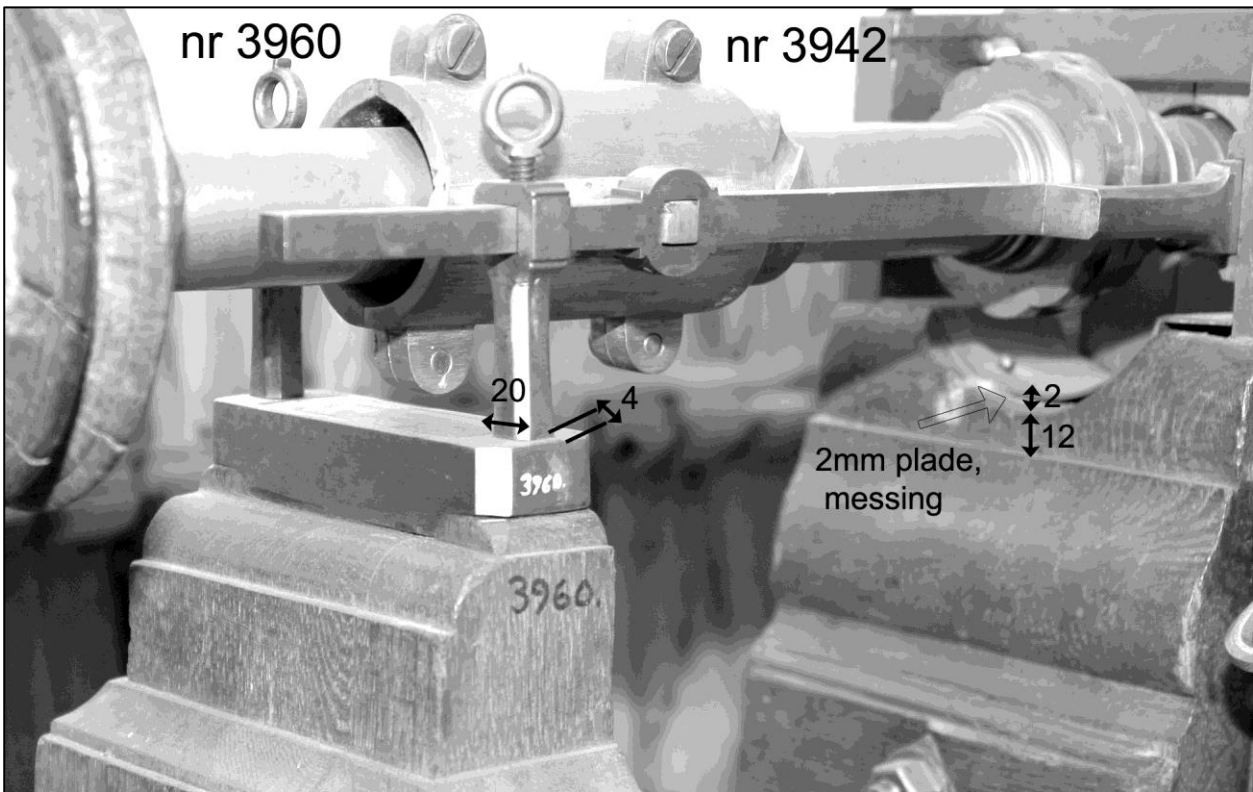

Fig. 15: Spiralholder nr. 3960, nr. spindeldok, nr. 3942

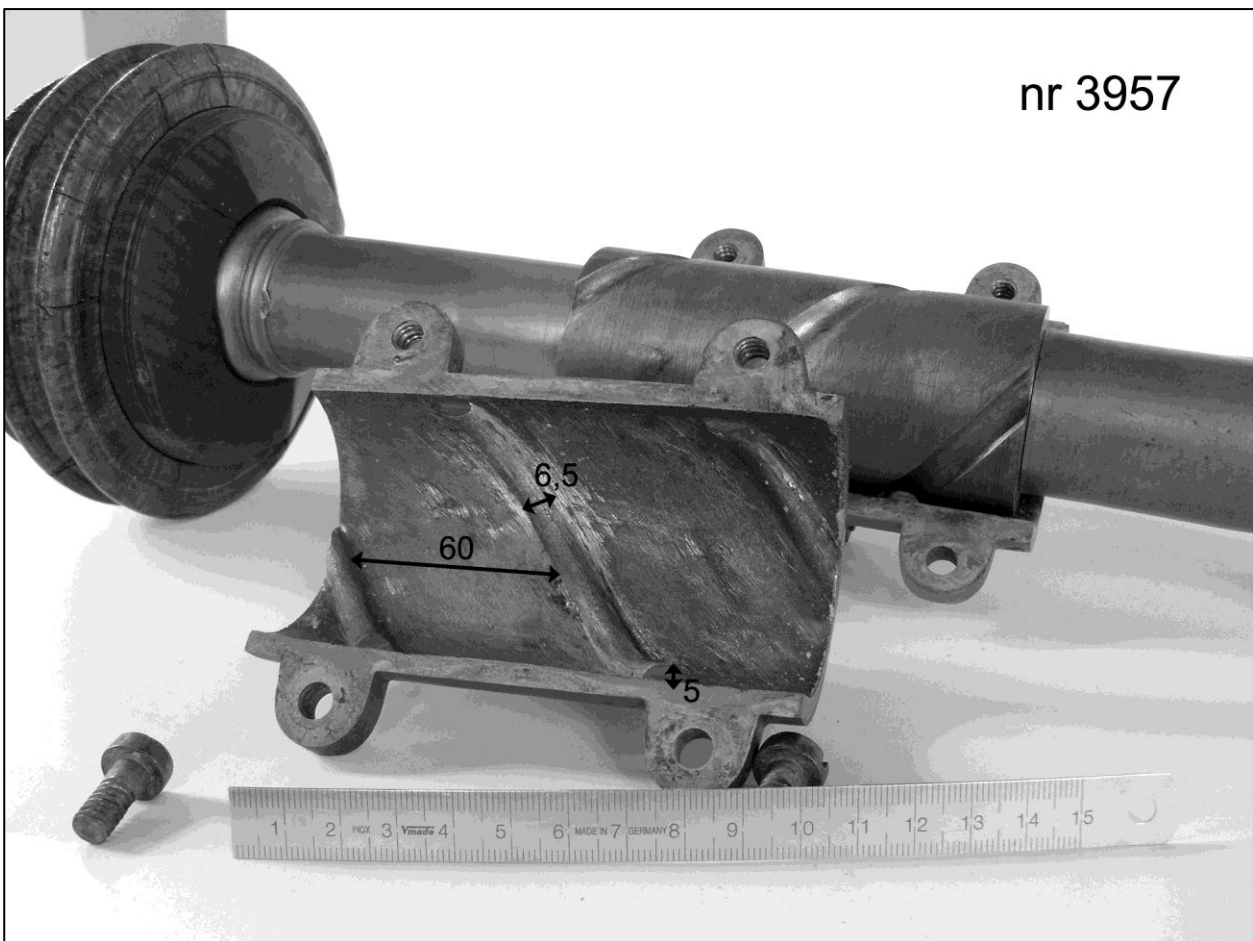

Fig. 16: Spiralelement (konvekst gevind) nr. 3957

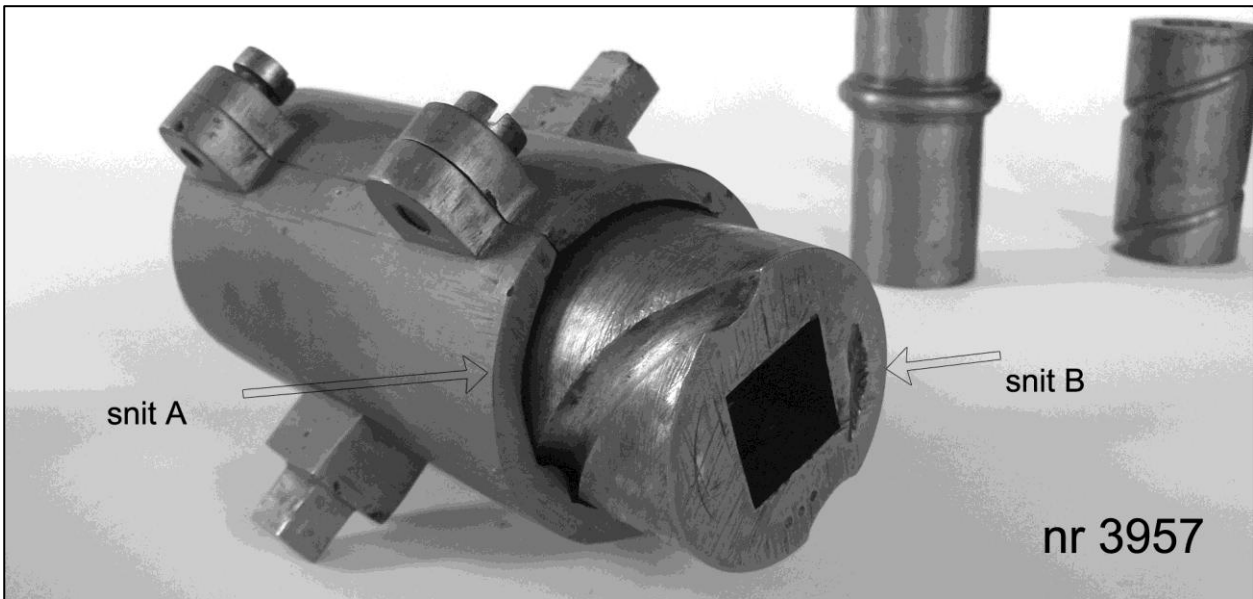

Fig. 17: Spiralelement nr. 3957

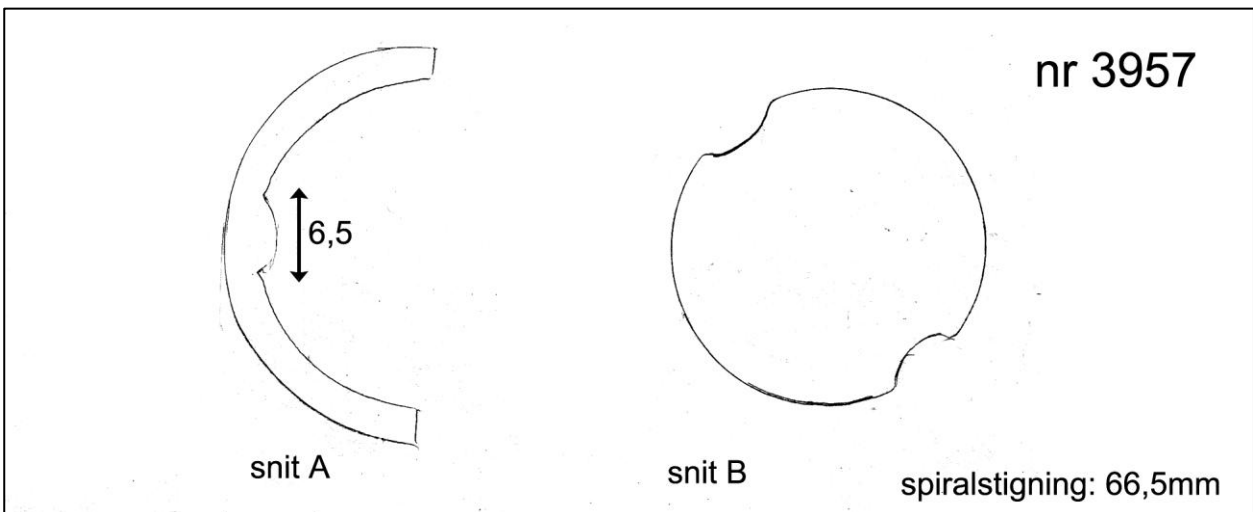

Fig. 18: Spiralelement nr. 3957, snittegning

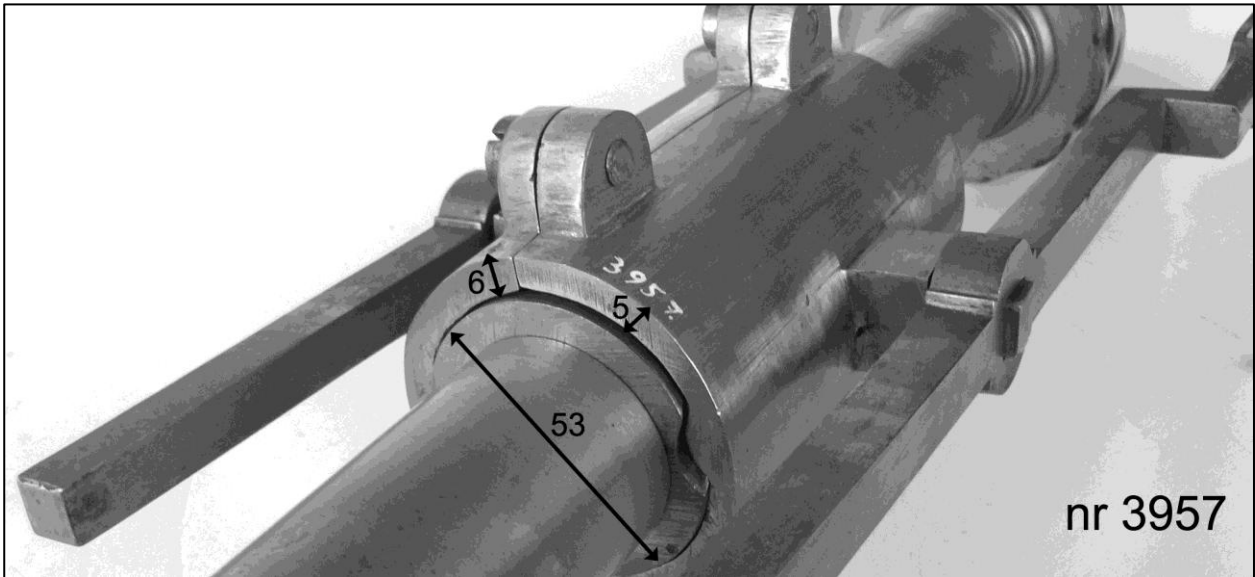

Fig. 19: Spiralelement nr. 3957

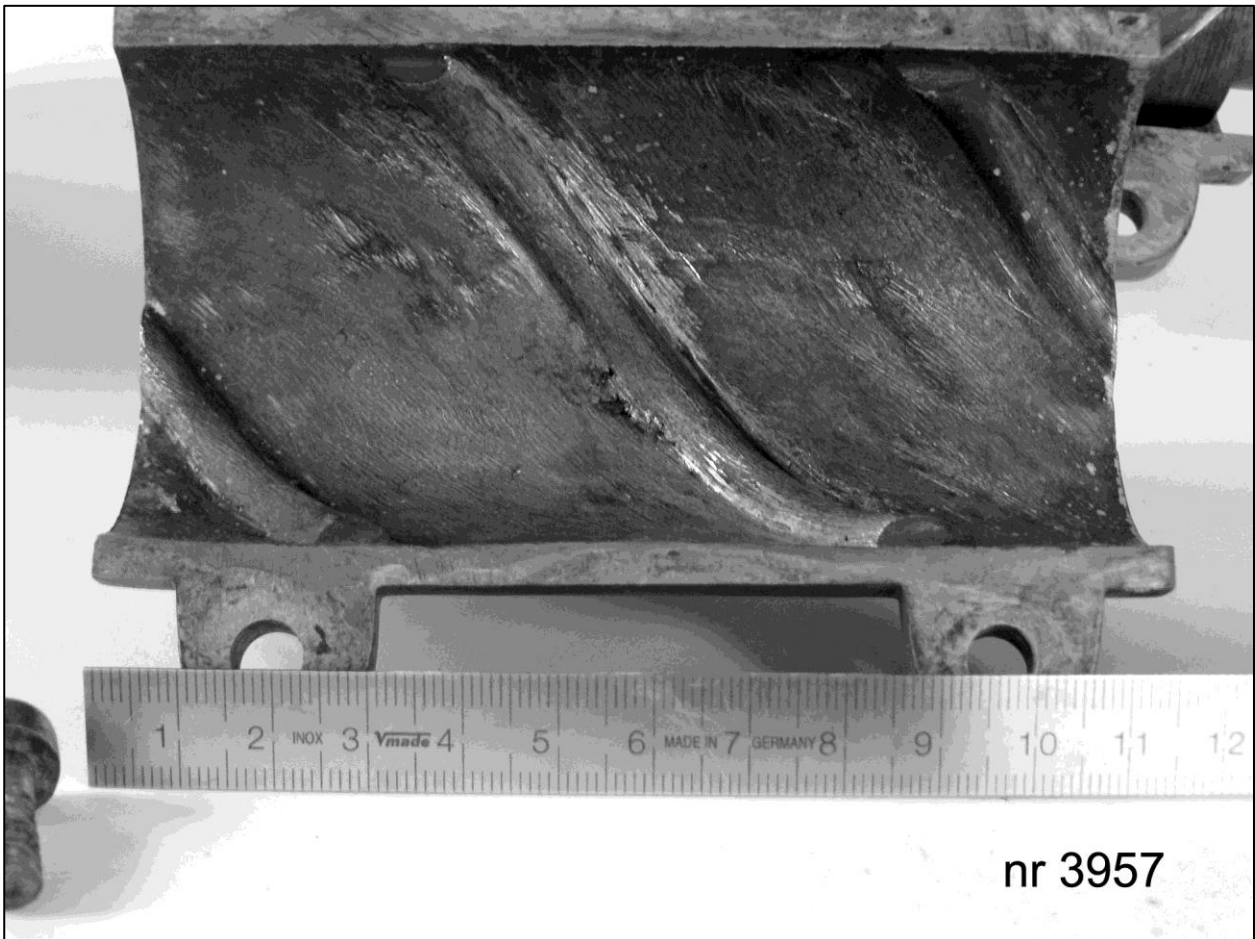

Fig. 20: Spiralelement (konvekst gevind) nr. 3957

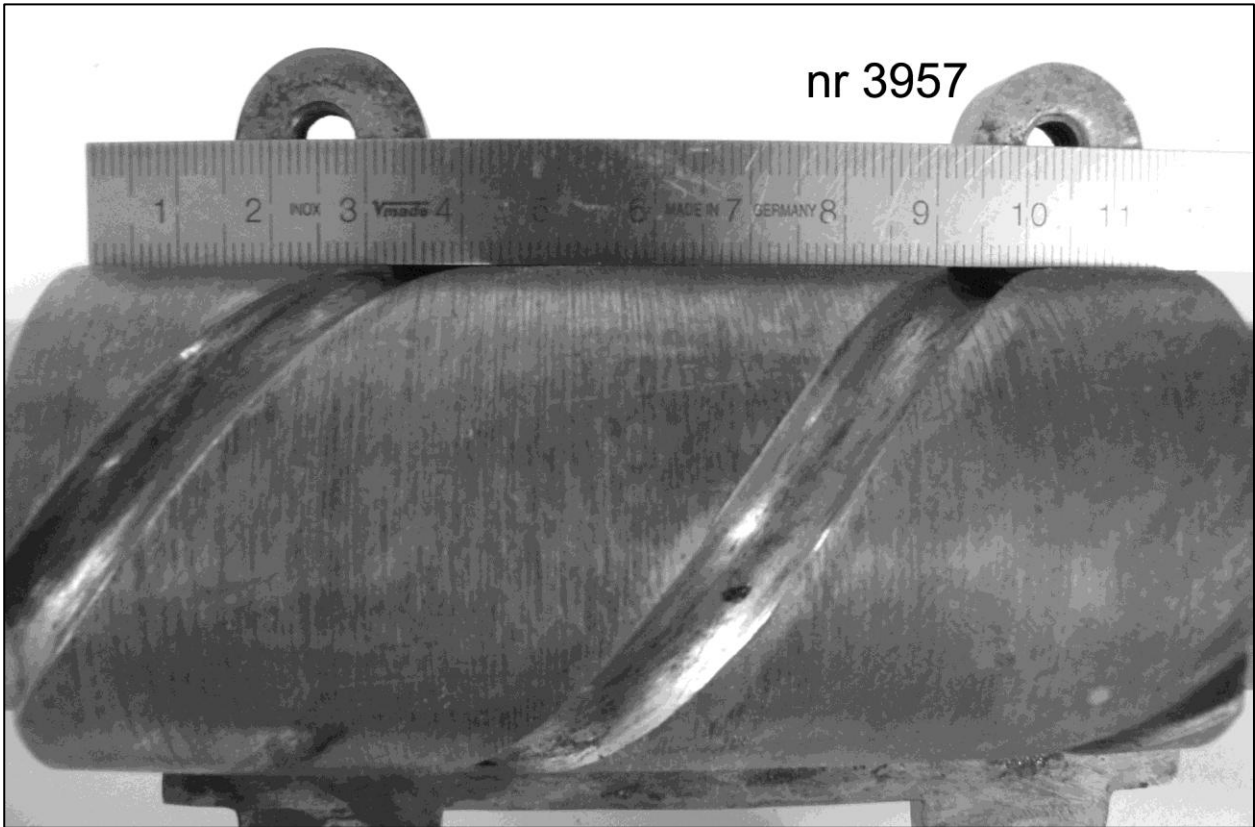

Fig. 21: Spiralelement (konkavt gevind) nr. 3957

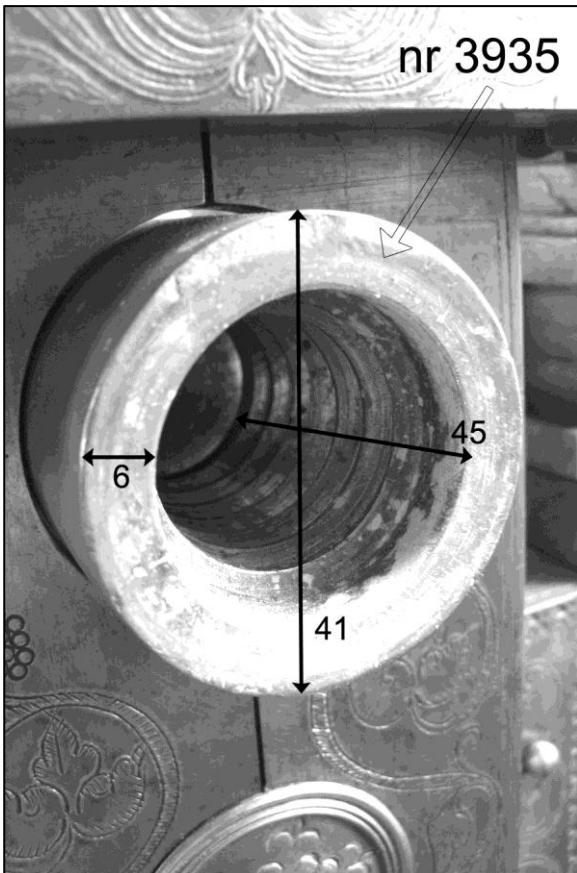

Fig. 22: Spindelhoved (indvendigt gevind) nr. 3935

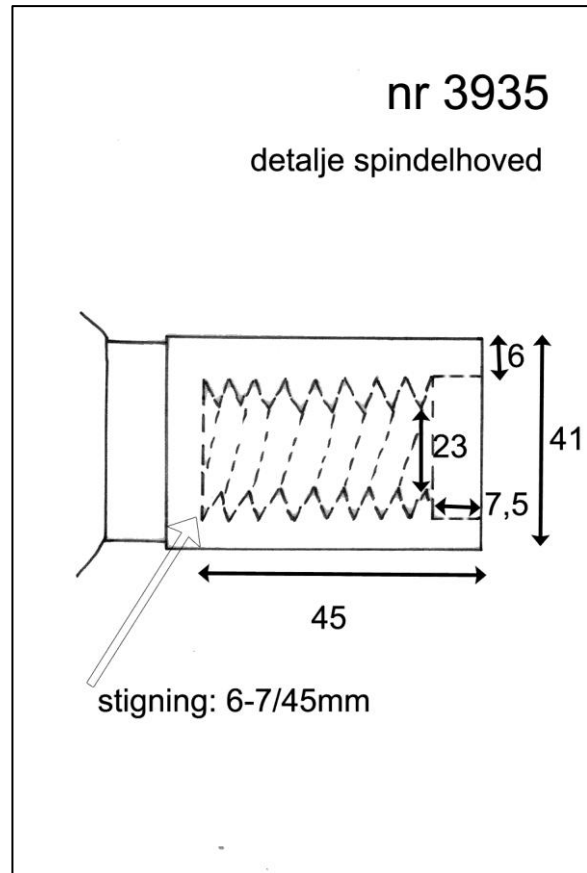

Fig. 23: Spindelhoved (tegning) nr. 3935

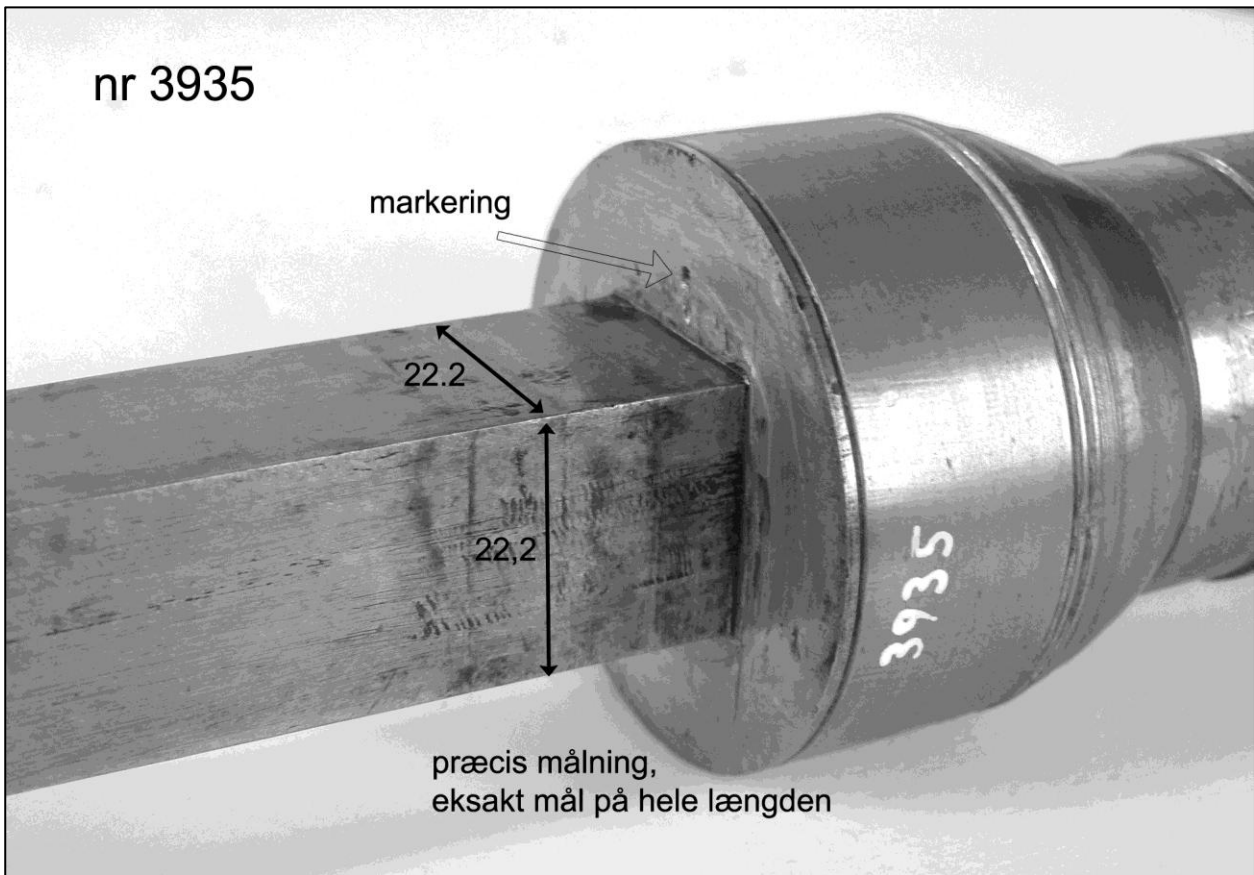

Fig. 24: Spindel (med firkantet aksel) nr. 3935

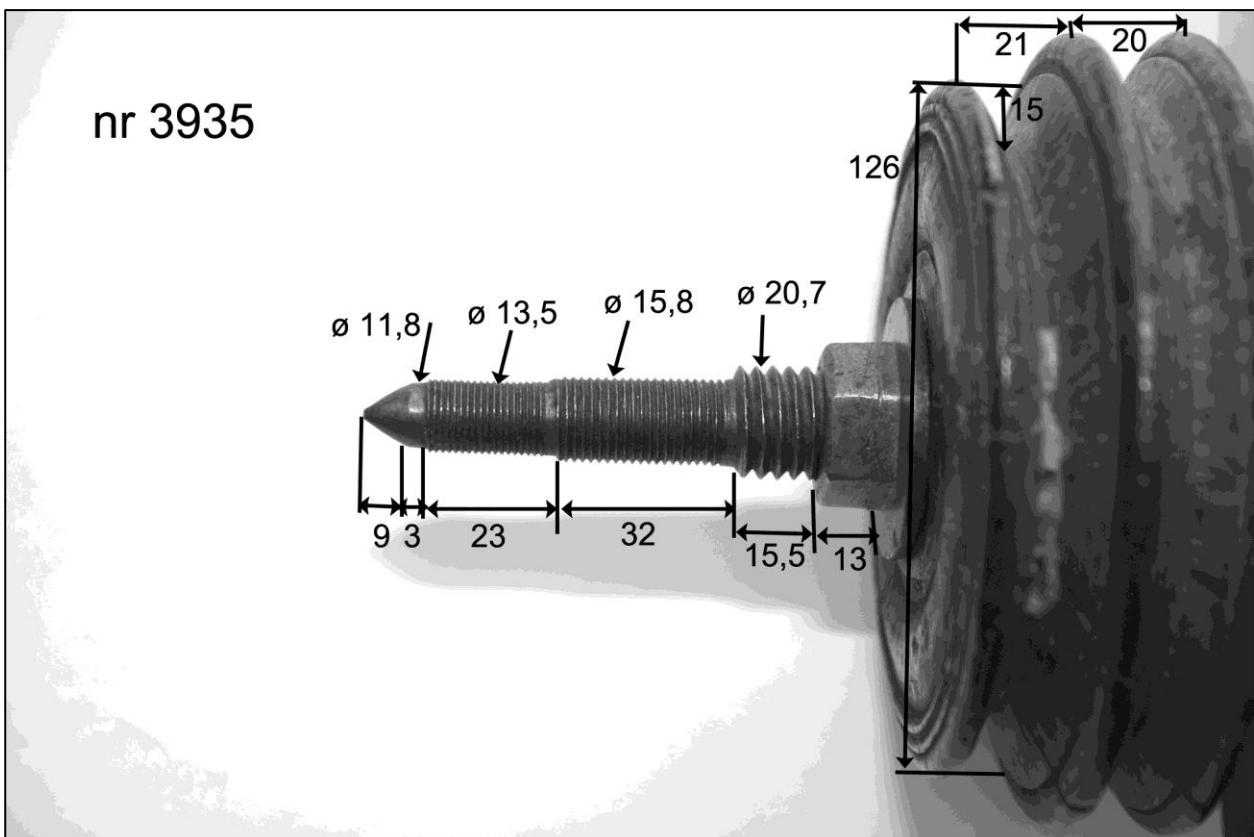

Fig. 25: Spindel (gevindskåret, 3 gevind)

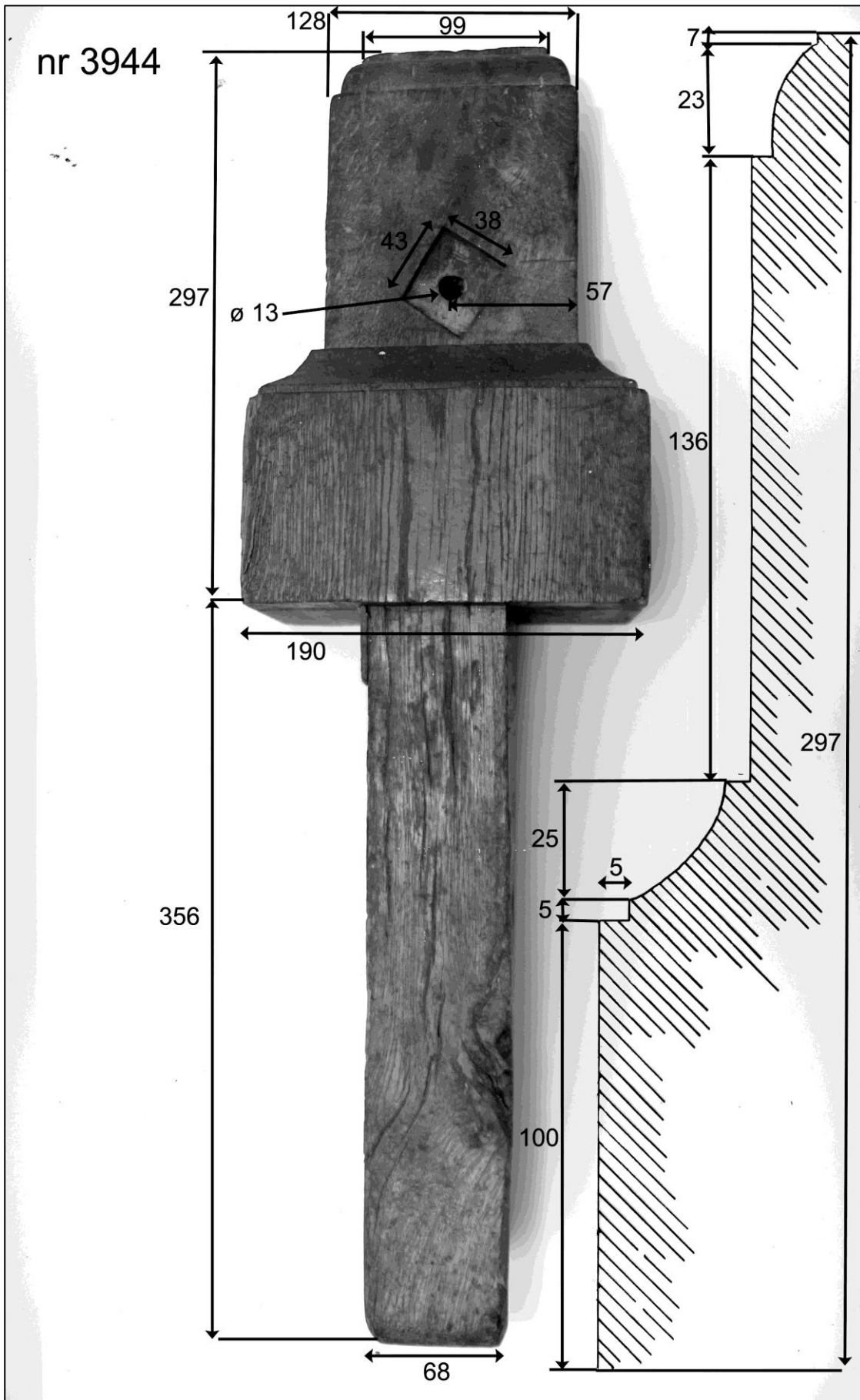

Fig. 26: Bagerste spindeldok nr. 3944

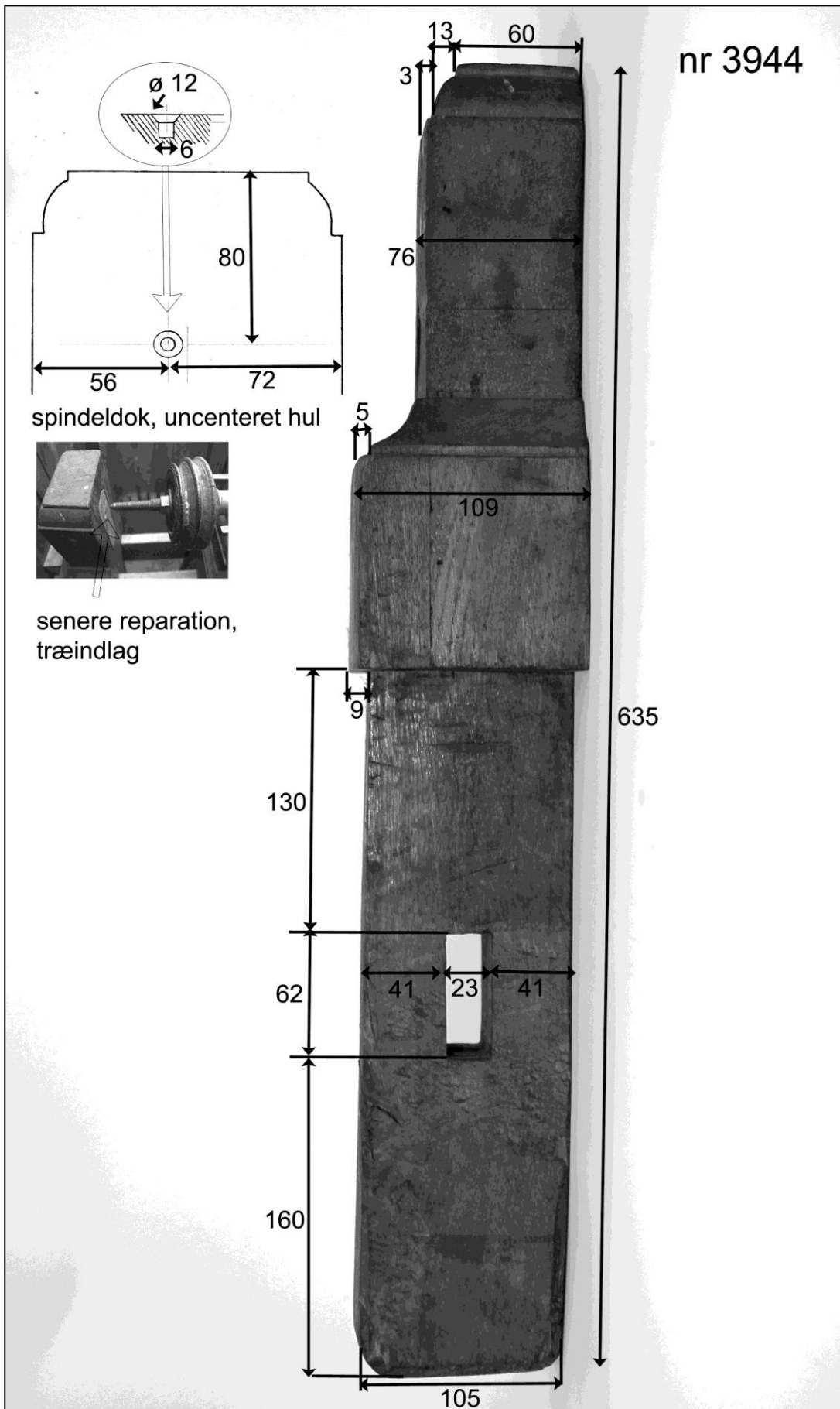

Fig. 27: Bagerste spindeldok nr. 3944

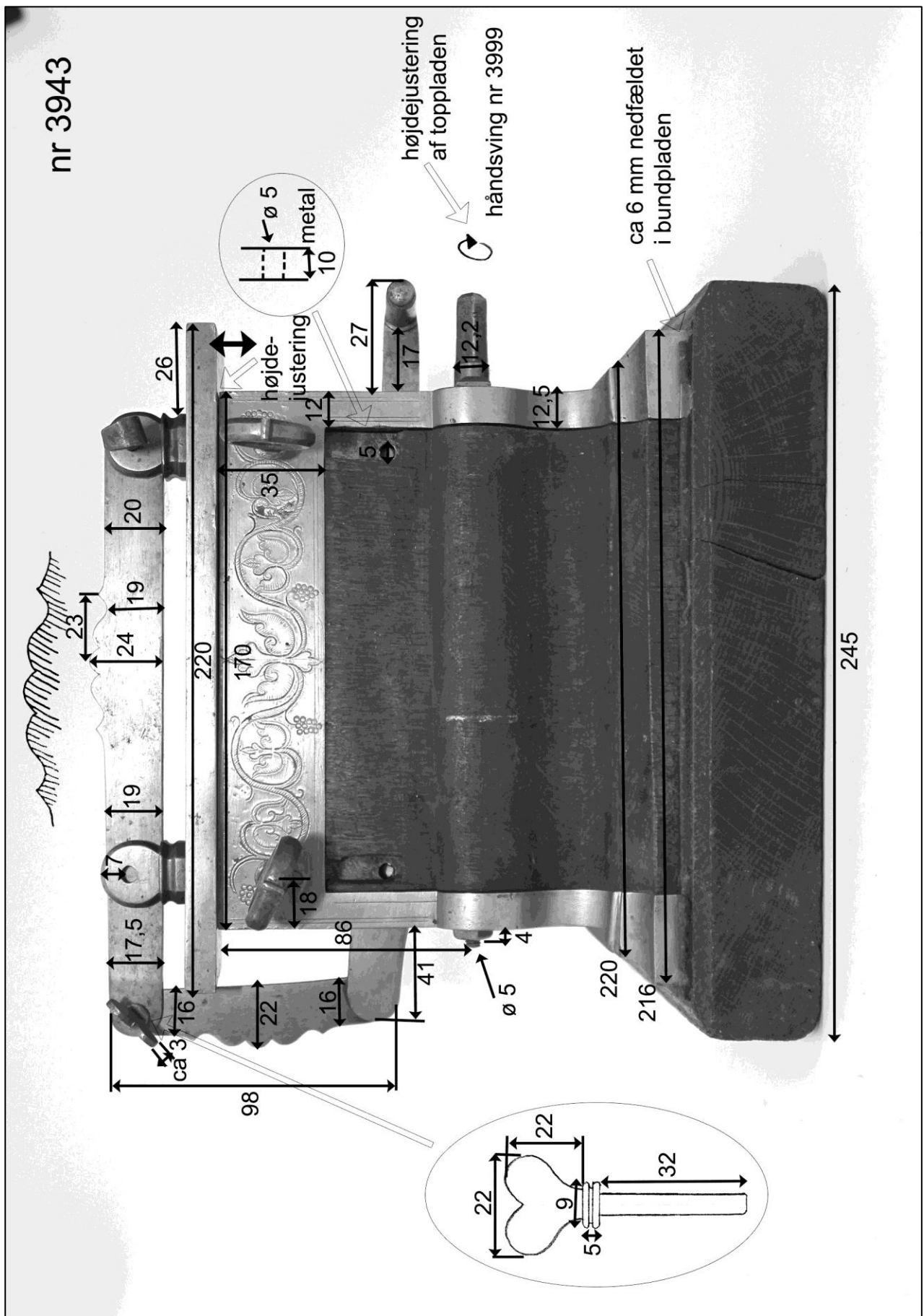

Fig. 28: Anlæg (til fastspænding af drejestål) nr. 3943

nr 3943

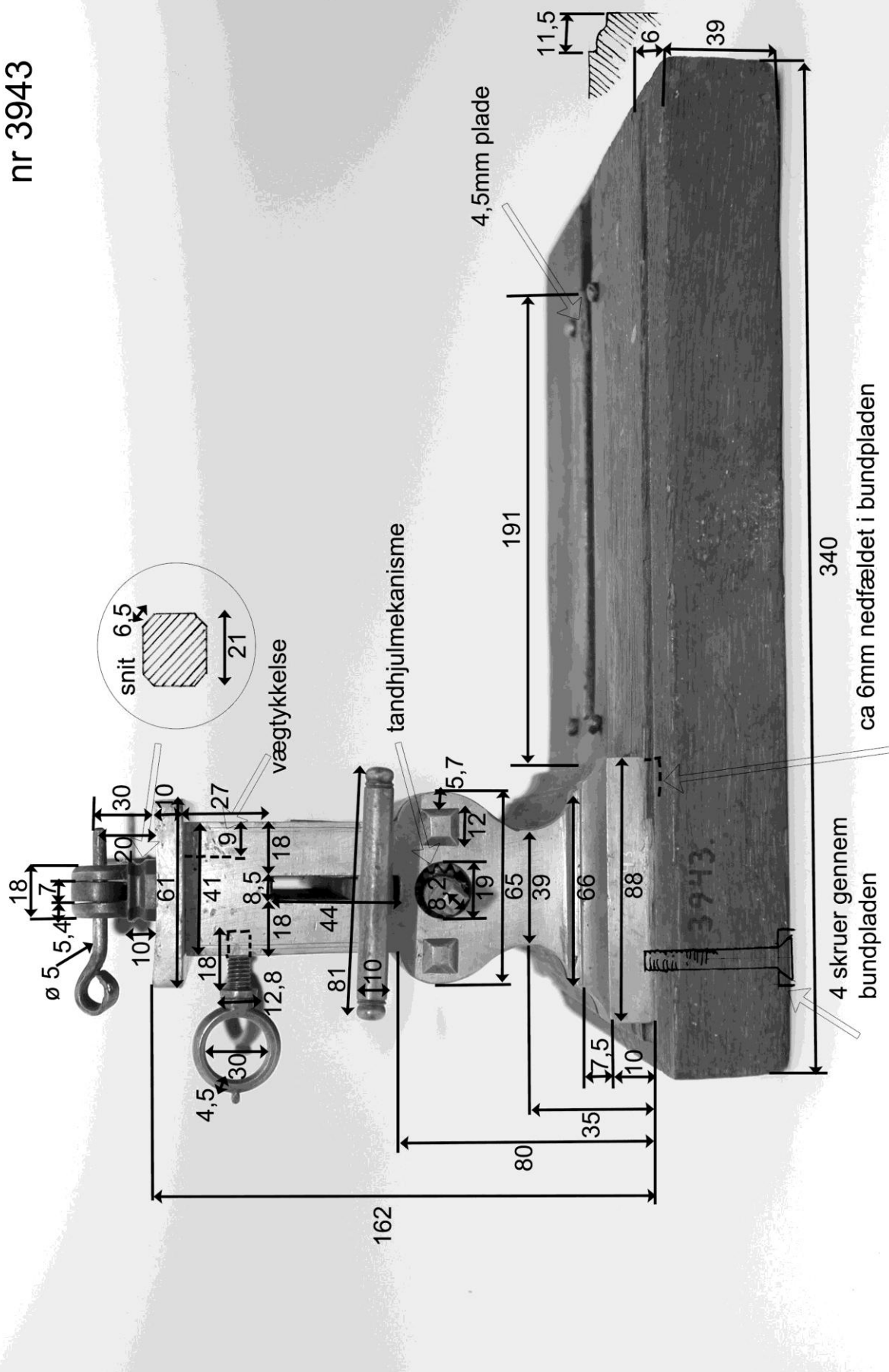

Fig. 29: Anlæg (til fastspænding af drejestål) nr. 3943

nr 3943

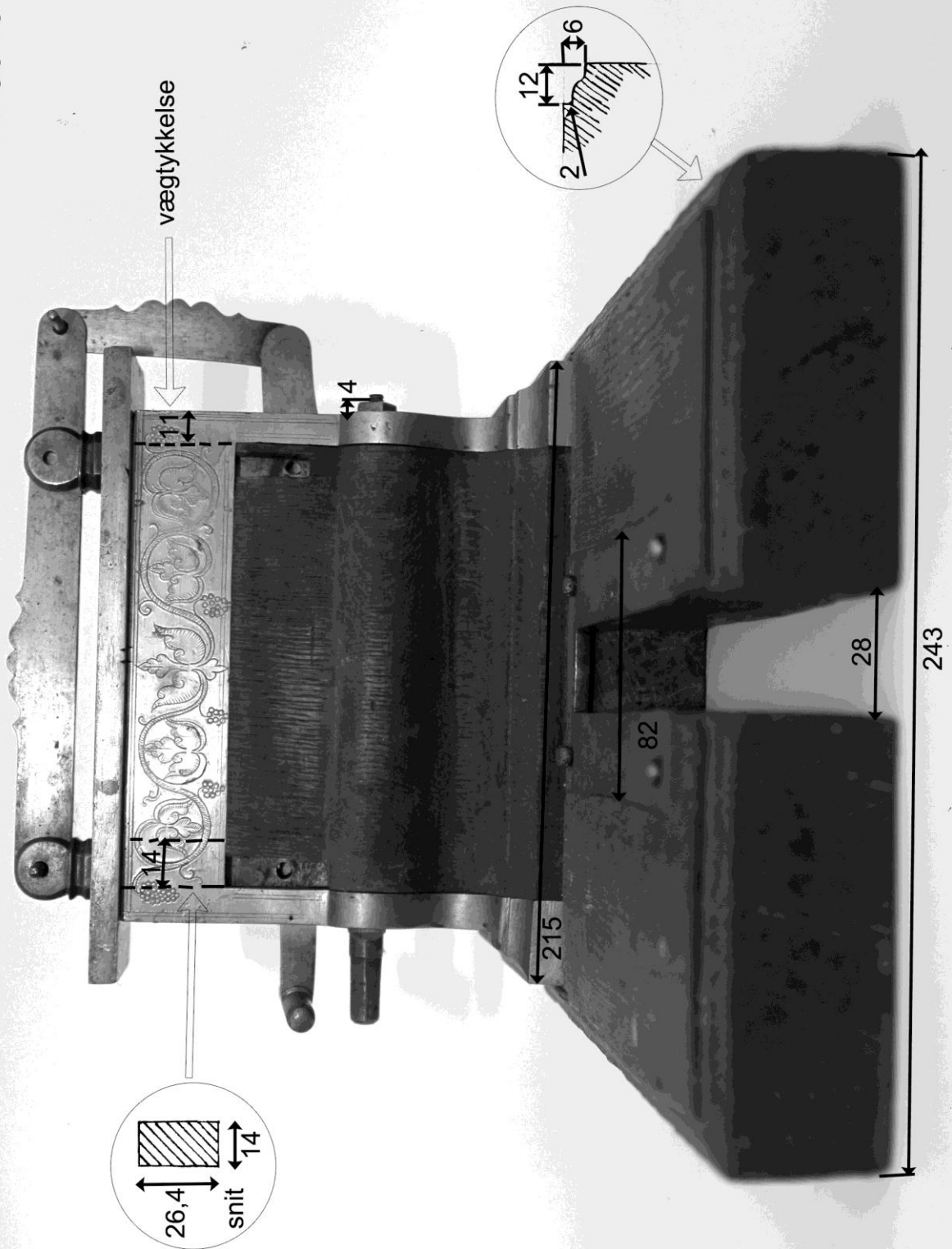

Fig. 30: Anlæg nr. 3943

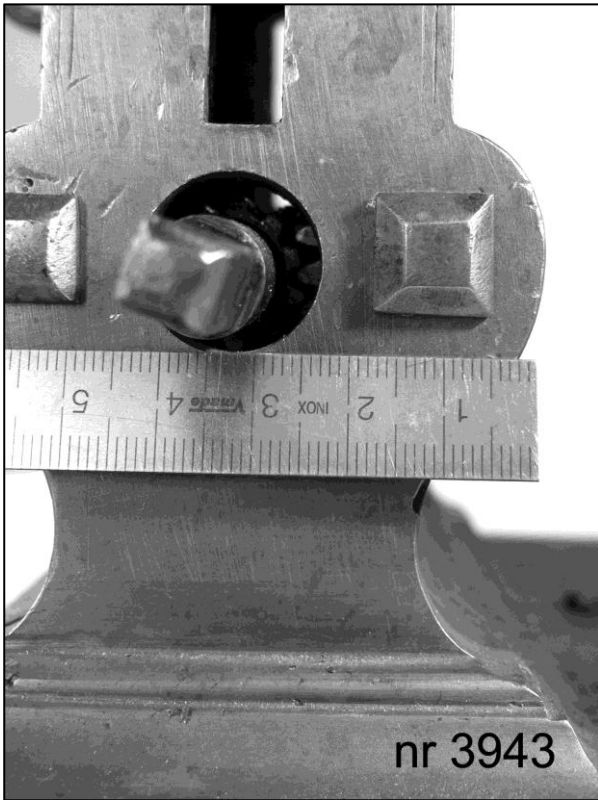

Fig. 31: Anlæg (detalje) nr. 3943

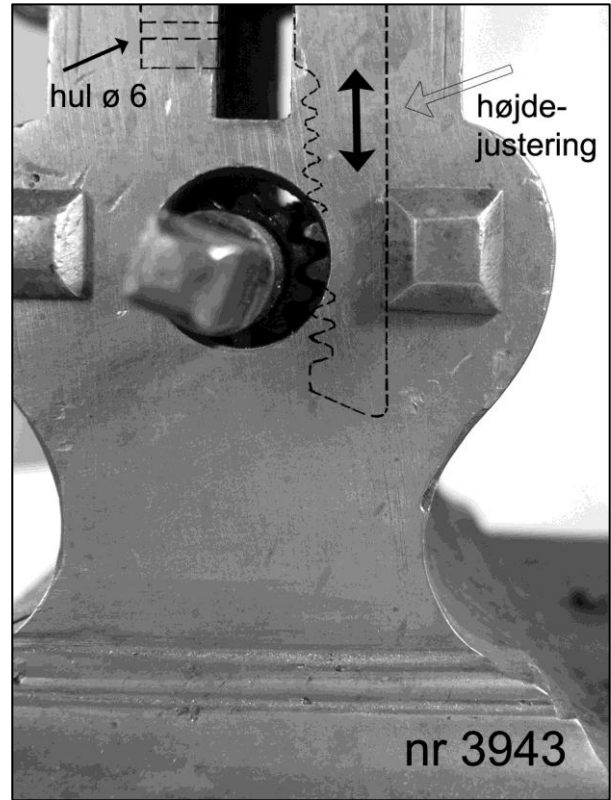

Fig. 32: Anlæg (detalje) nr. 3943

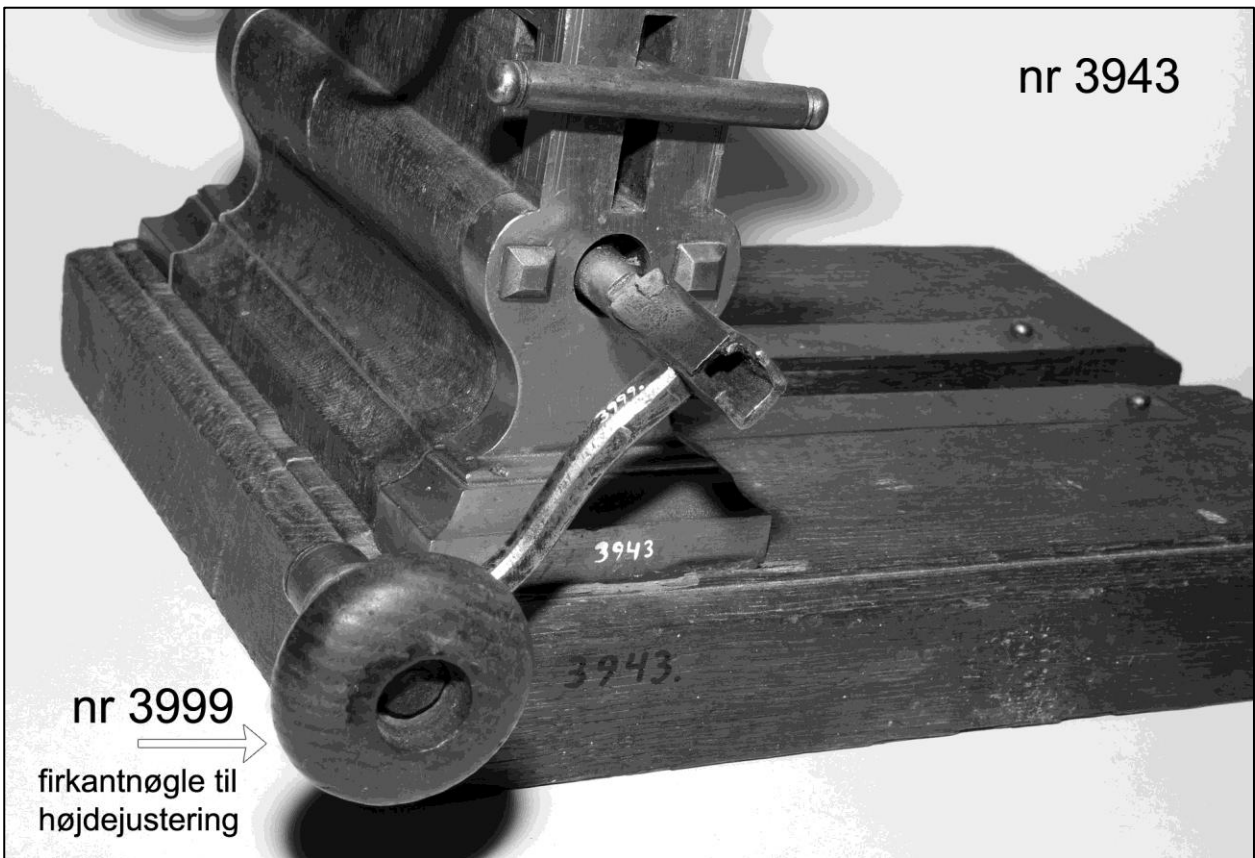

Fig. 33: Anlæg (detalje) nr. 3943, firkantnøgle nr. 3999

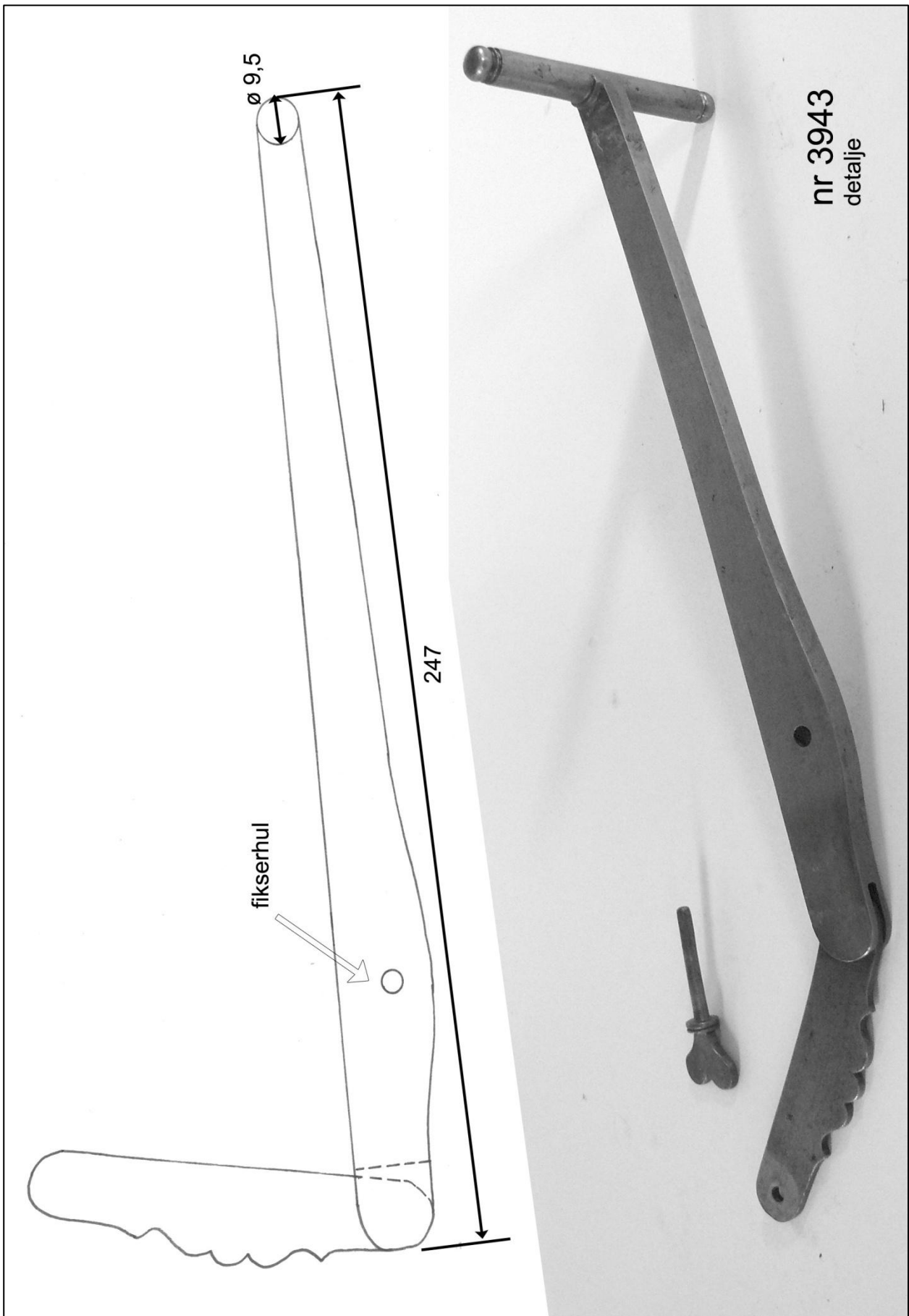

Fig. 34: Metalarm (detalje) til fastspænding af drejestålet nr. 3943

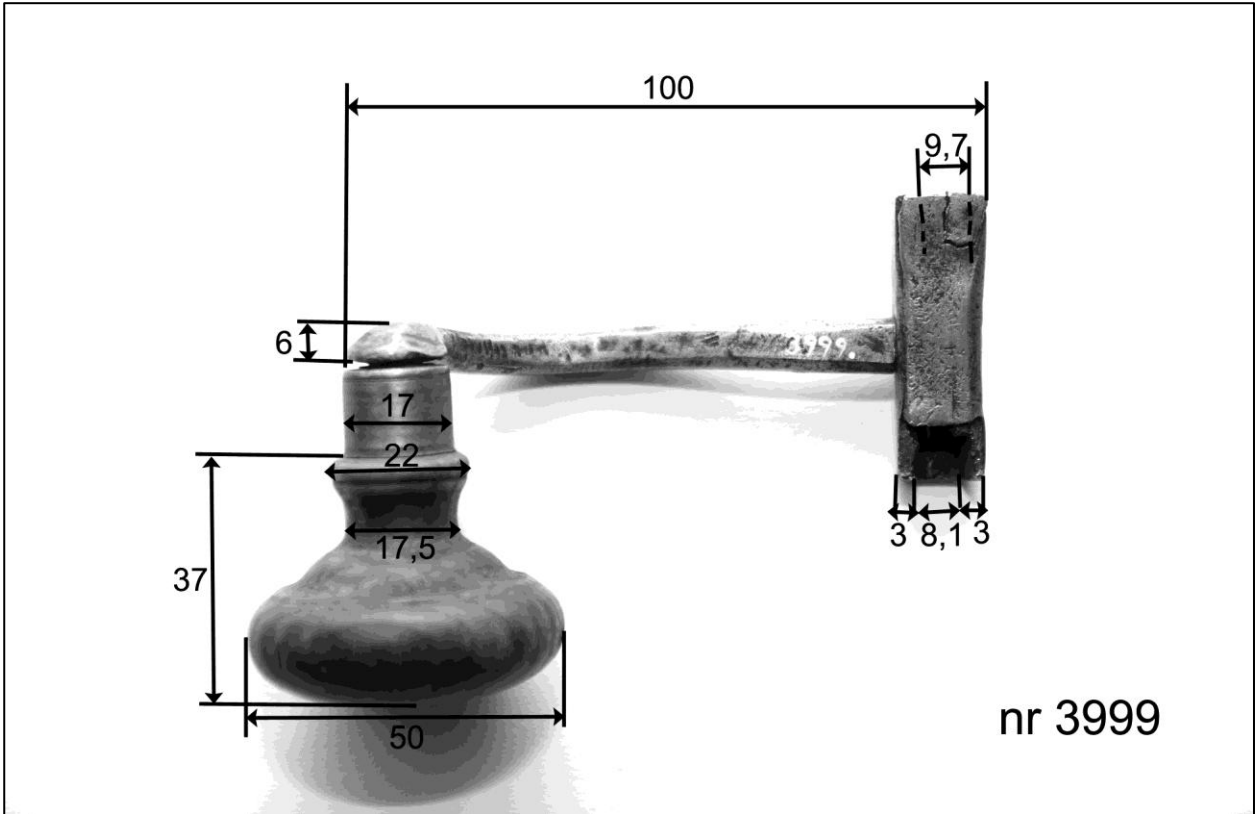

Fig. 35: Firkantnøgle nr. 3999

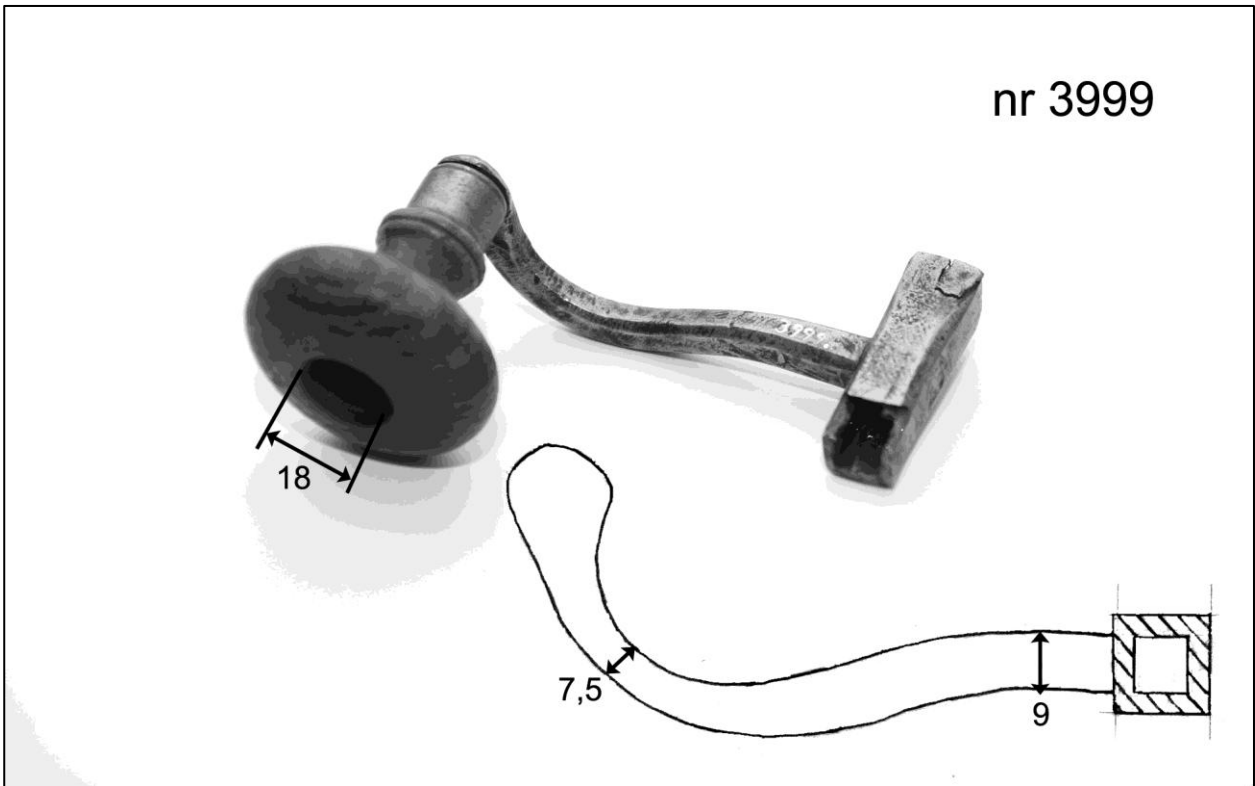

Fig. 36: Firkantnøgle nr. 3999

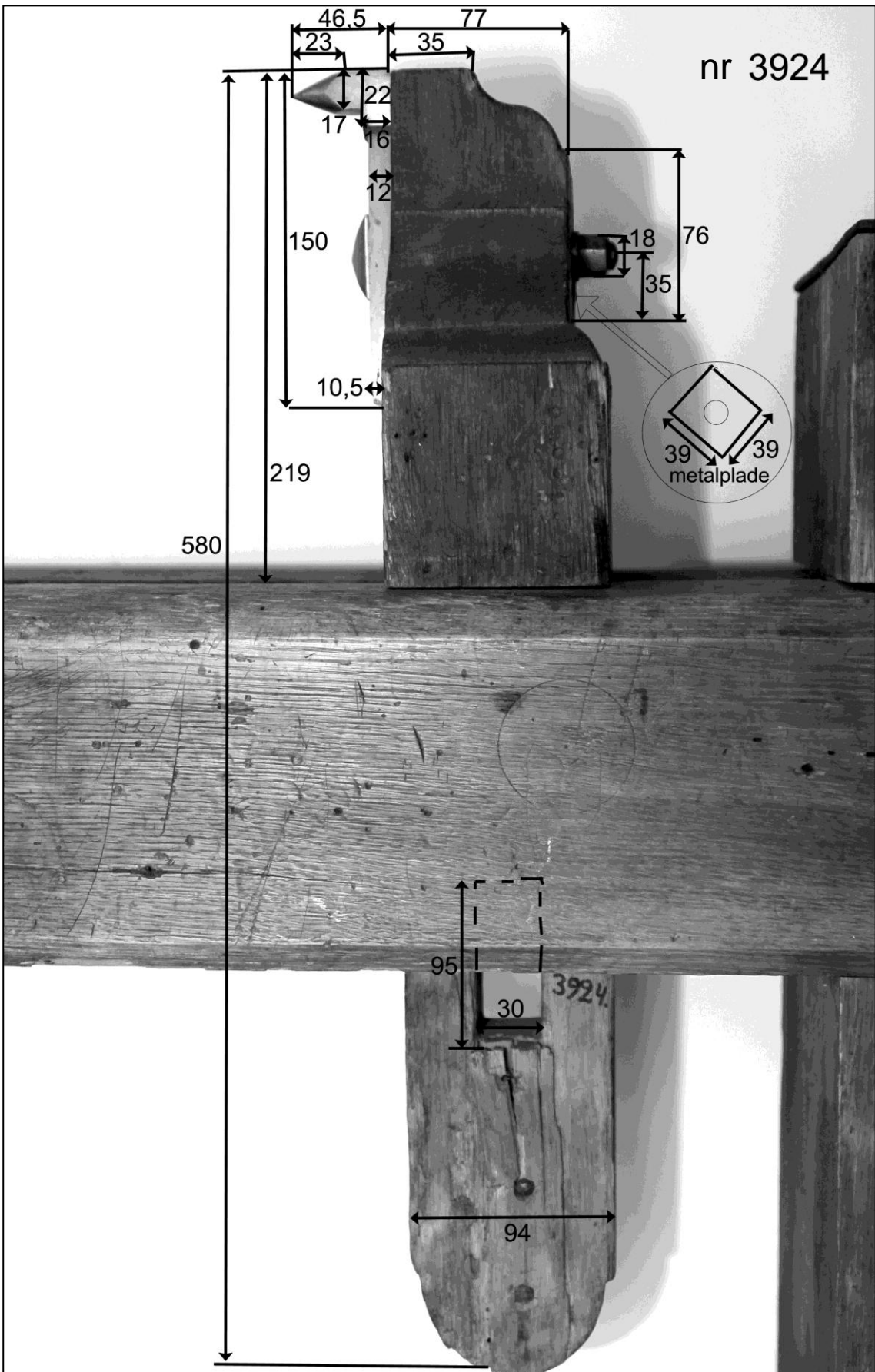

Fig. 37: Pinoldok nr. 3924

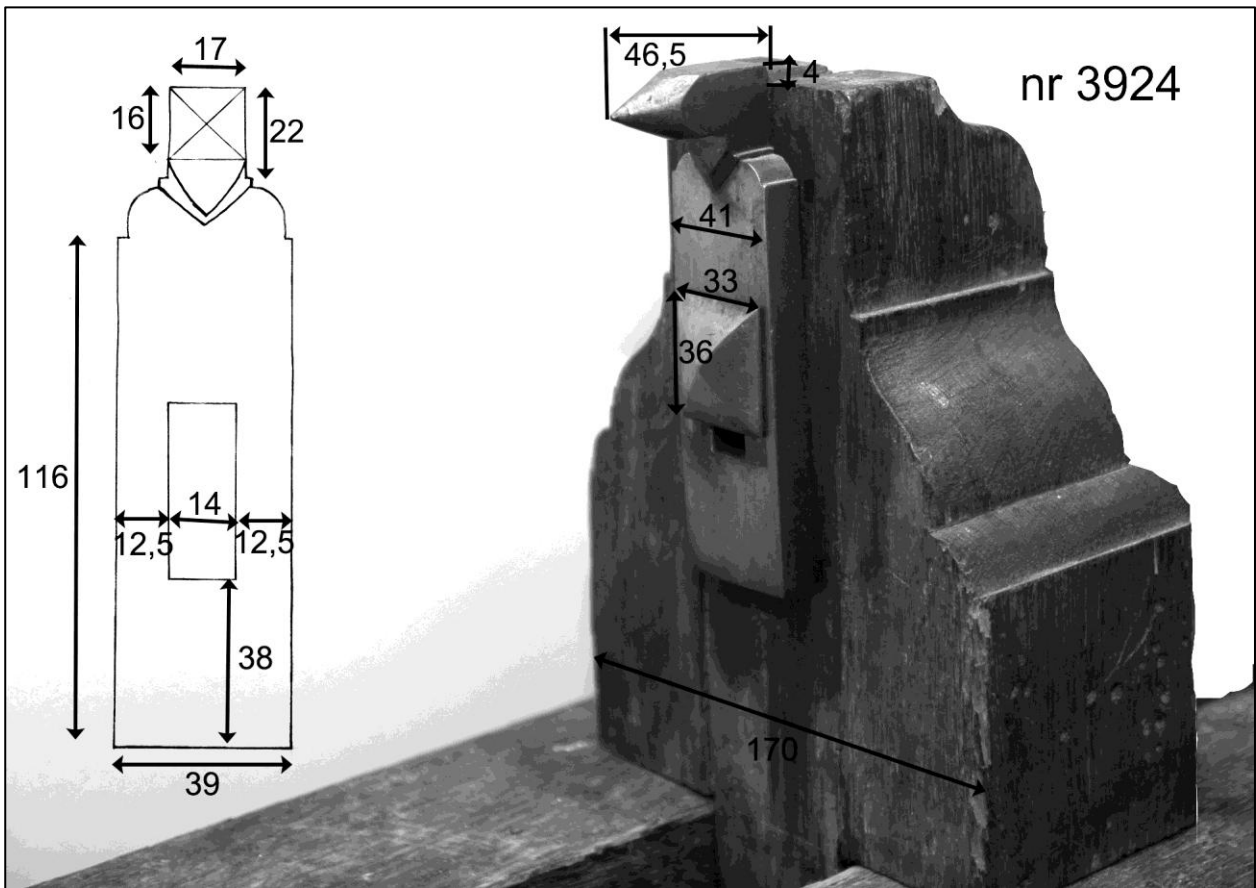

Fig. 38: Pinoldok nr. 3924

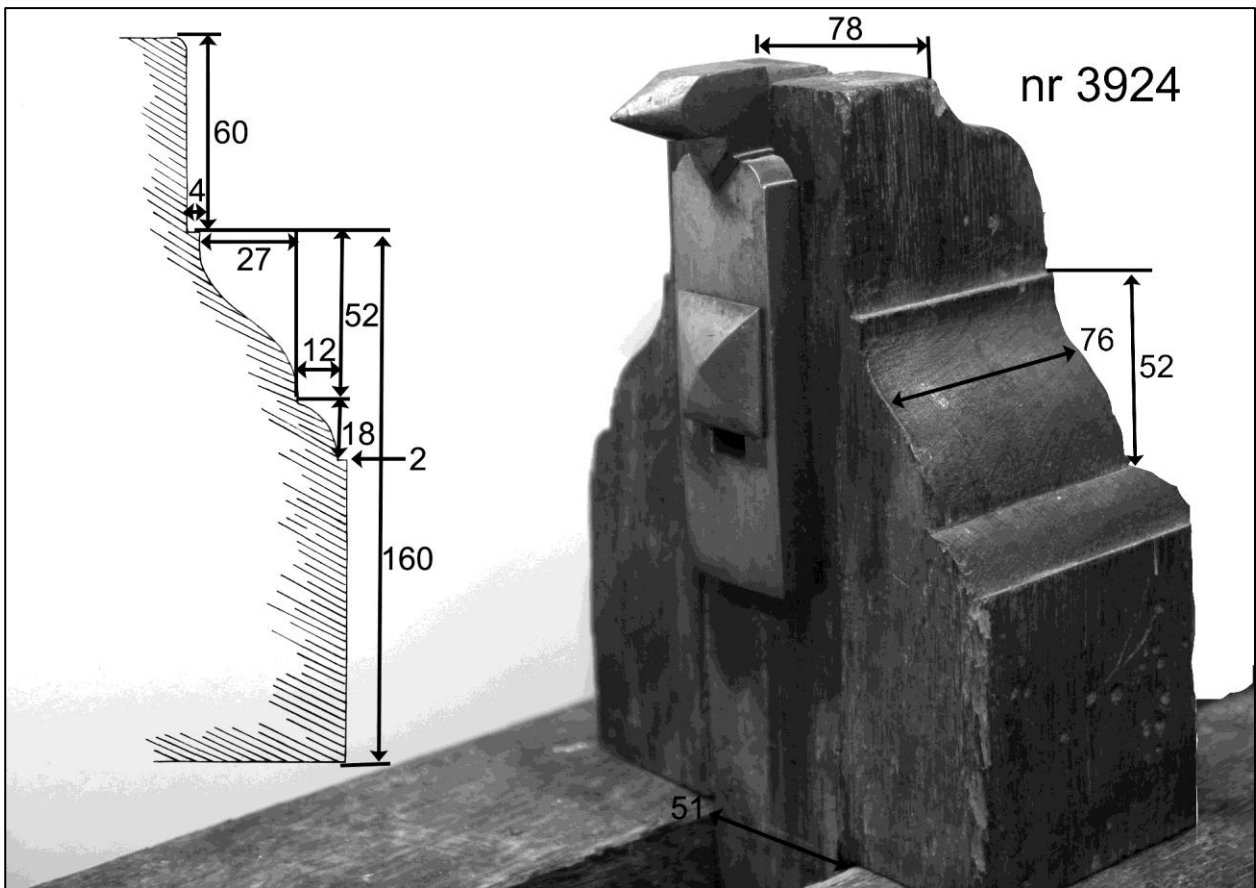

Fig. 39: Pinoldok nr.3924

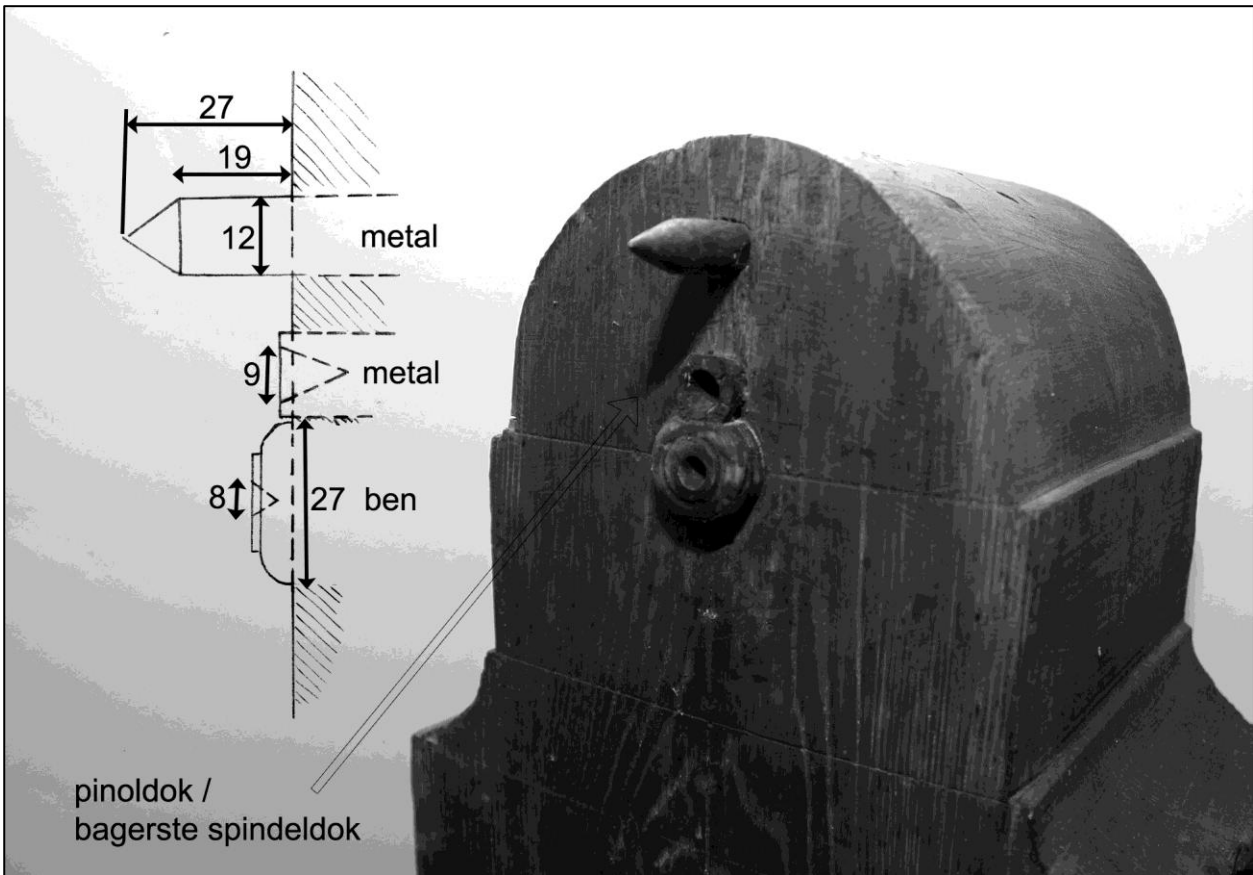

Fig. 40: Pinoldok/bagerste spindeldok nr. ? (detalje drejebænk)

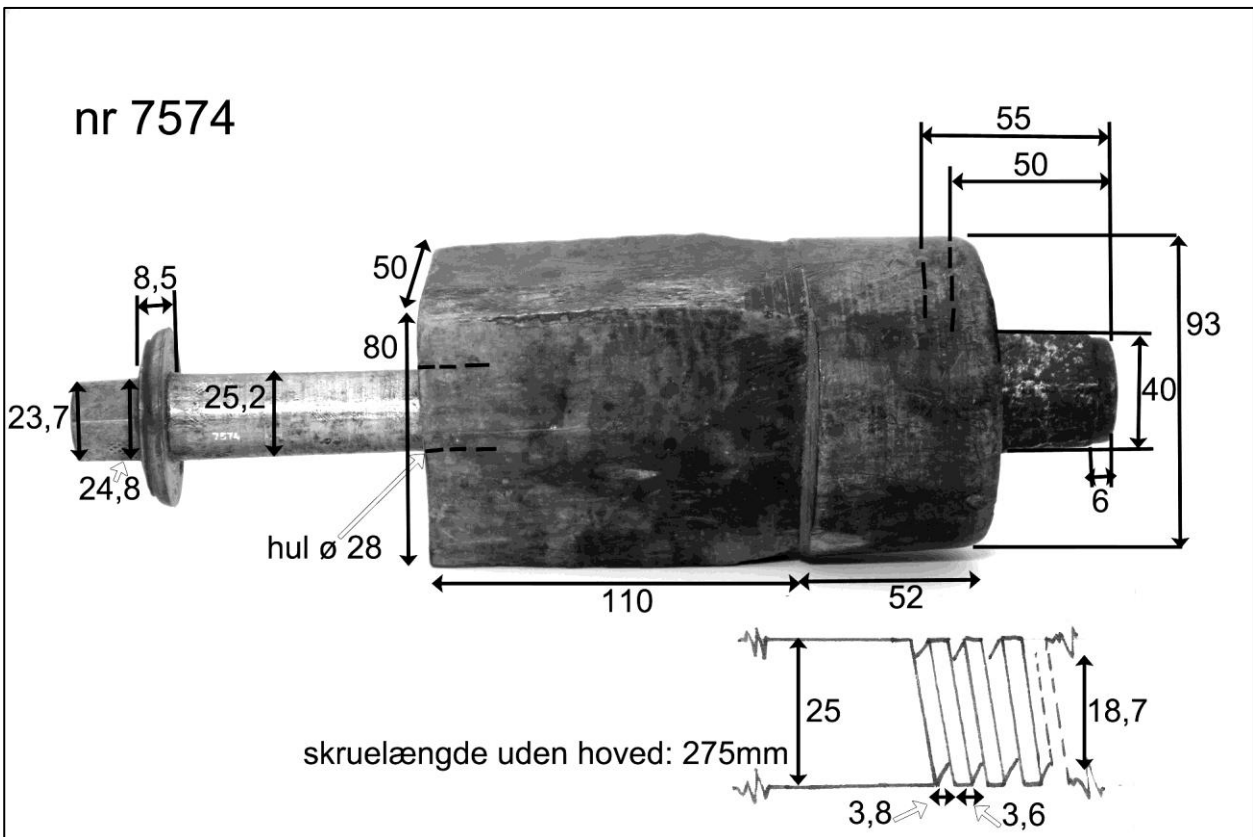

Fig. 41: Spændskrue (anlæg) nr. 7574

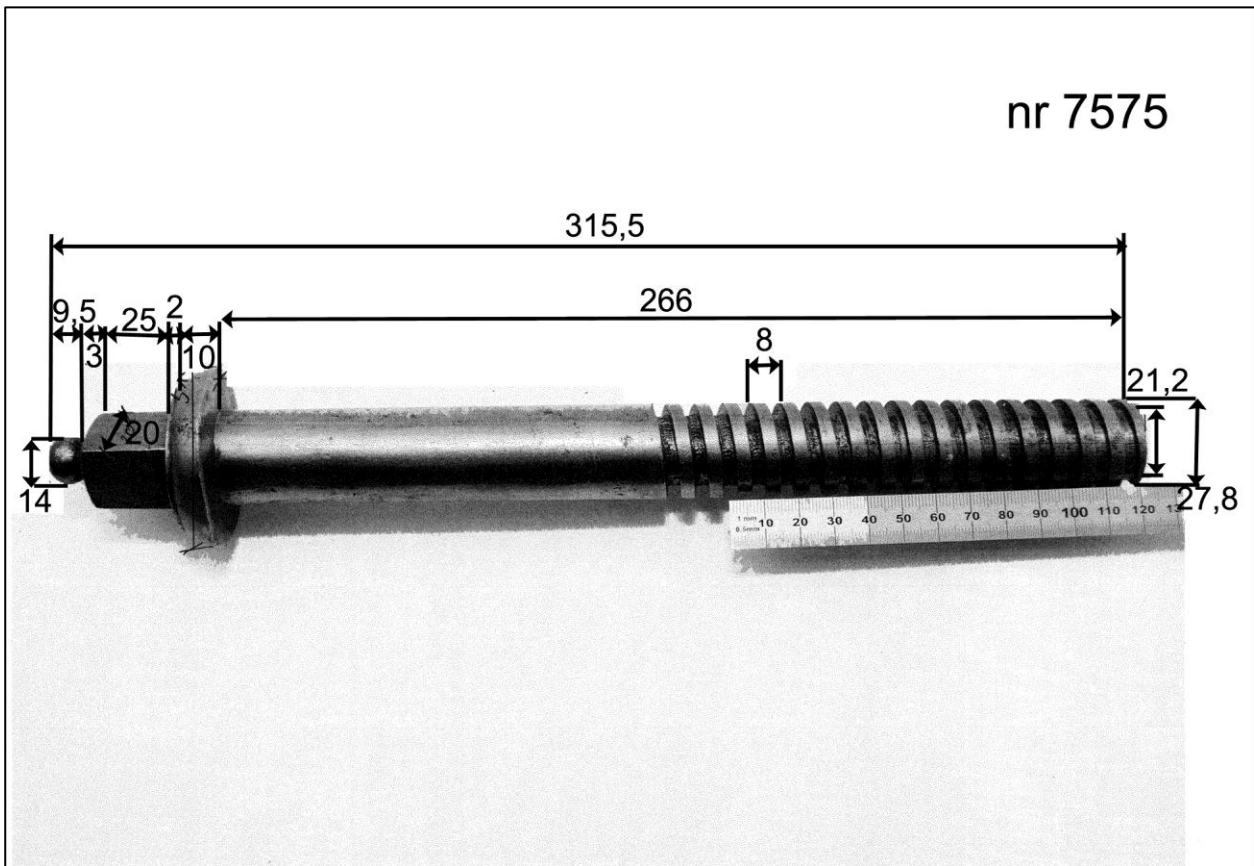

Fig. 42: Spændskruer, detalje (anlæg) nr. 7575

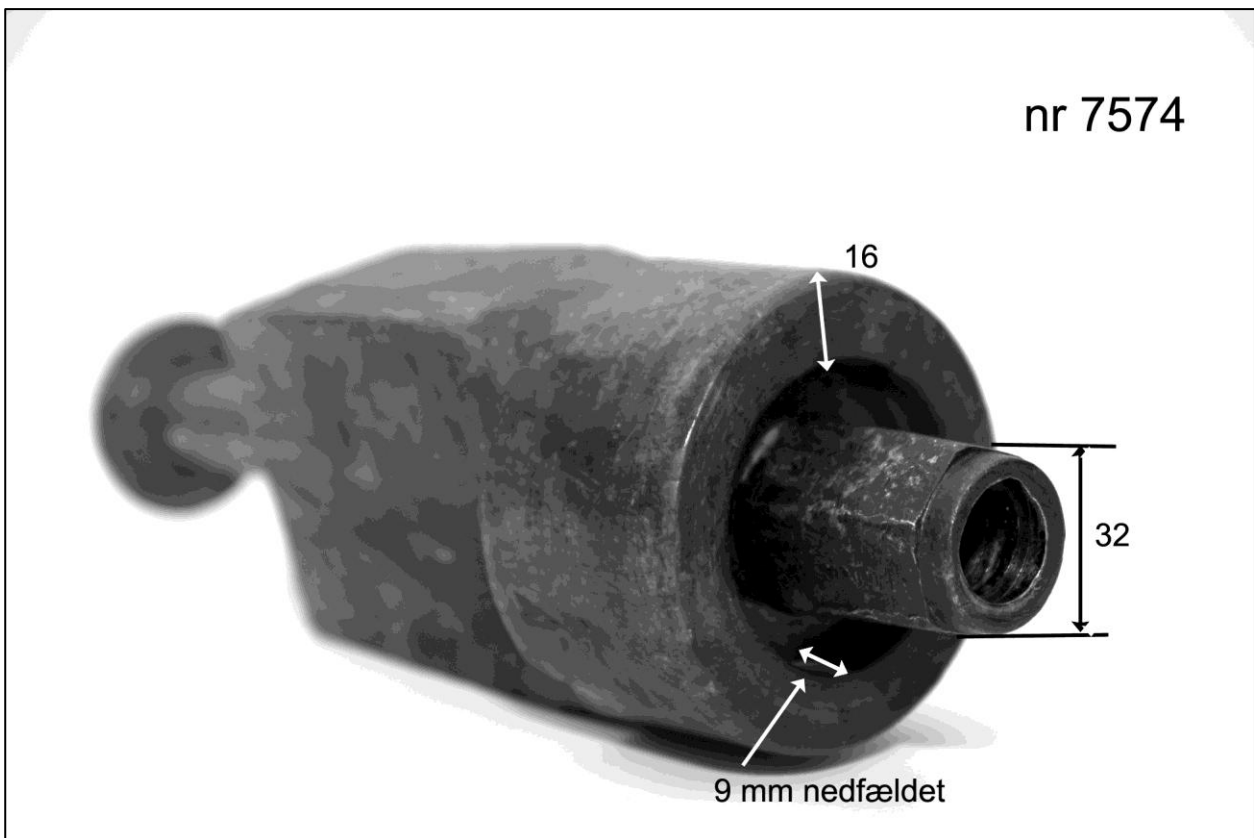

Fig. 43: Spændskruer (anlæg) nr. 7574

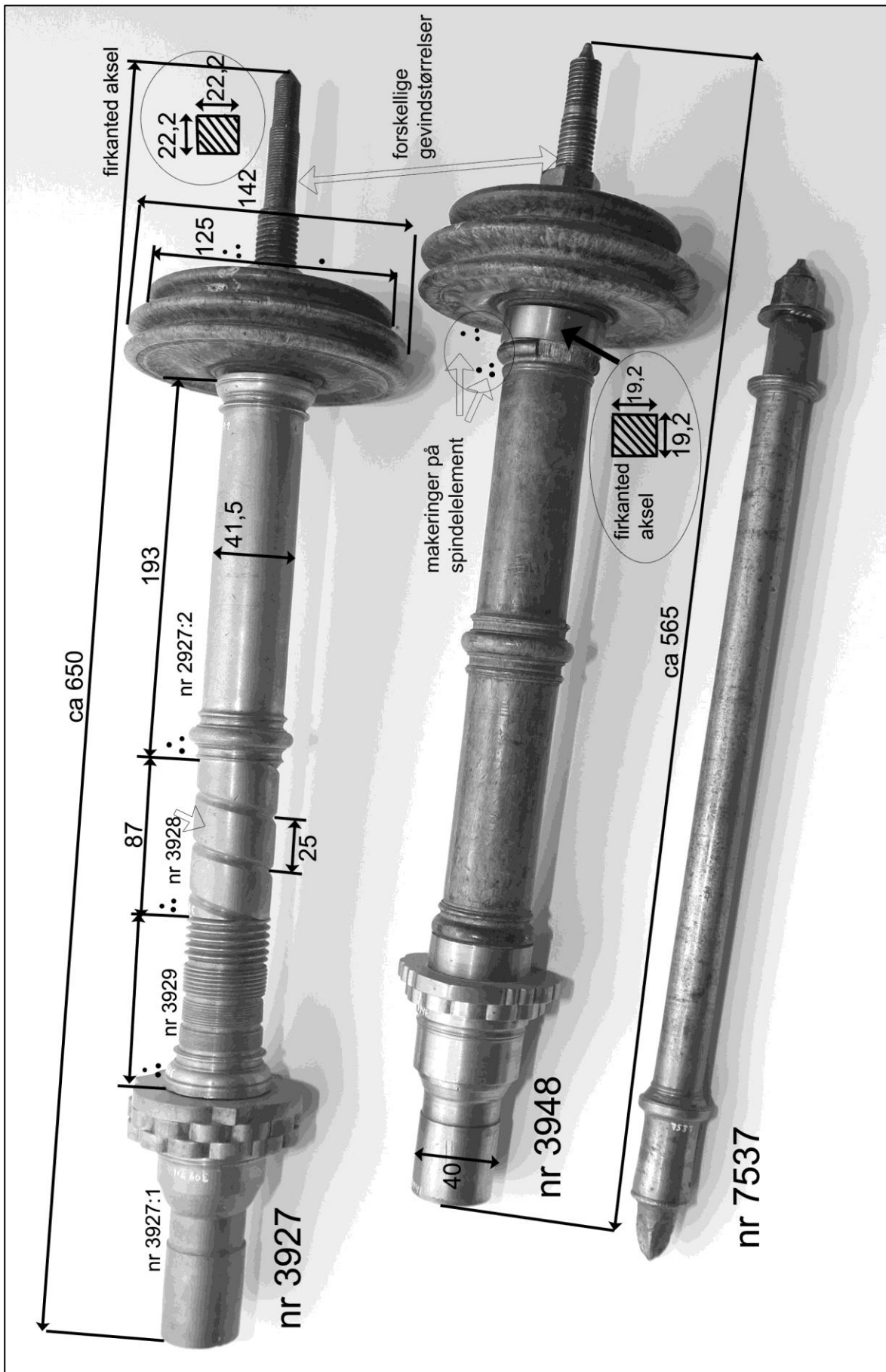

Fig. 44: Spindler nr. 3927, nr. 3948, nr. 7537

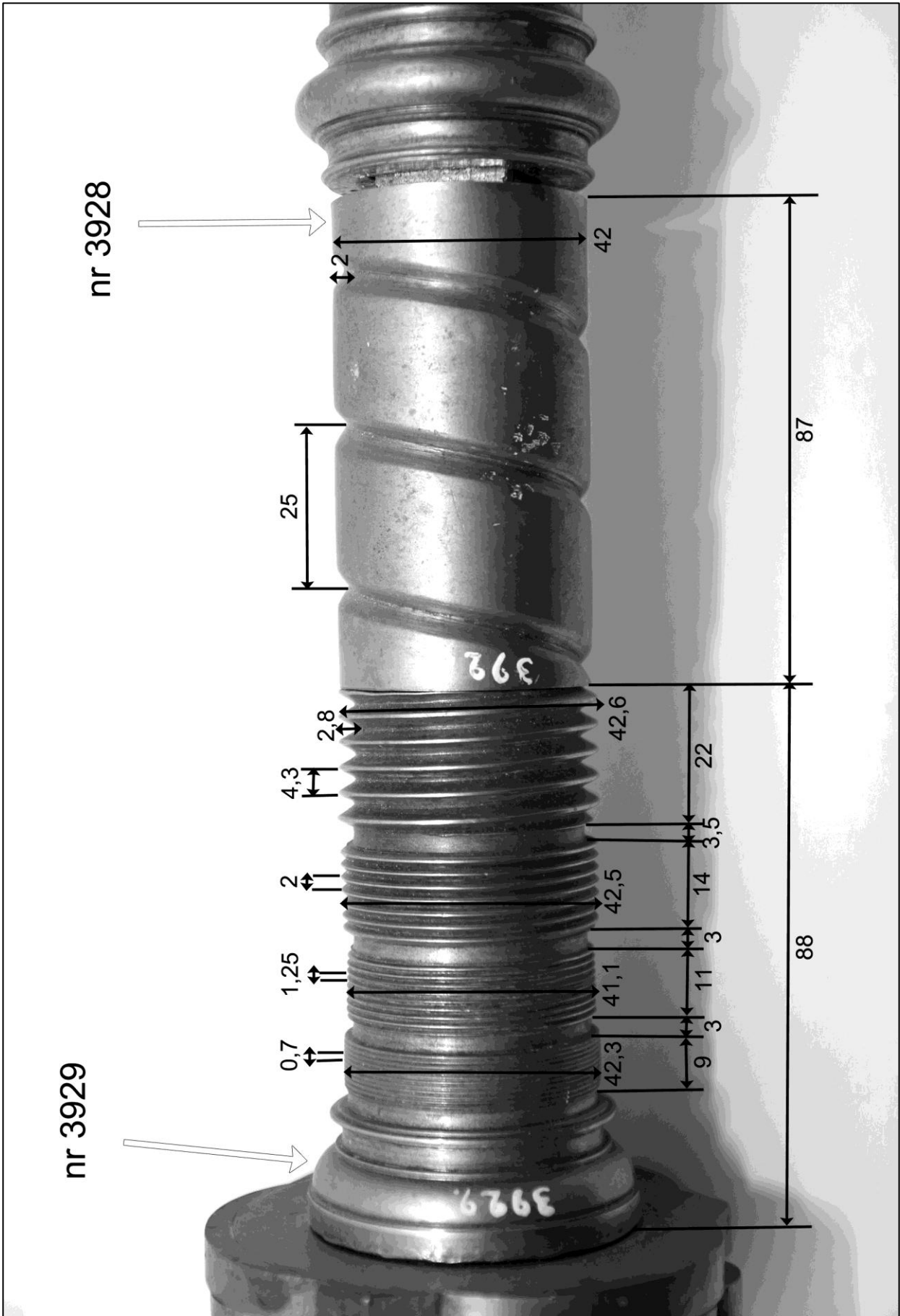

Fig. 45: Spindelement (spiral) nr. 3929, spindelement (gevind) nr. 3929

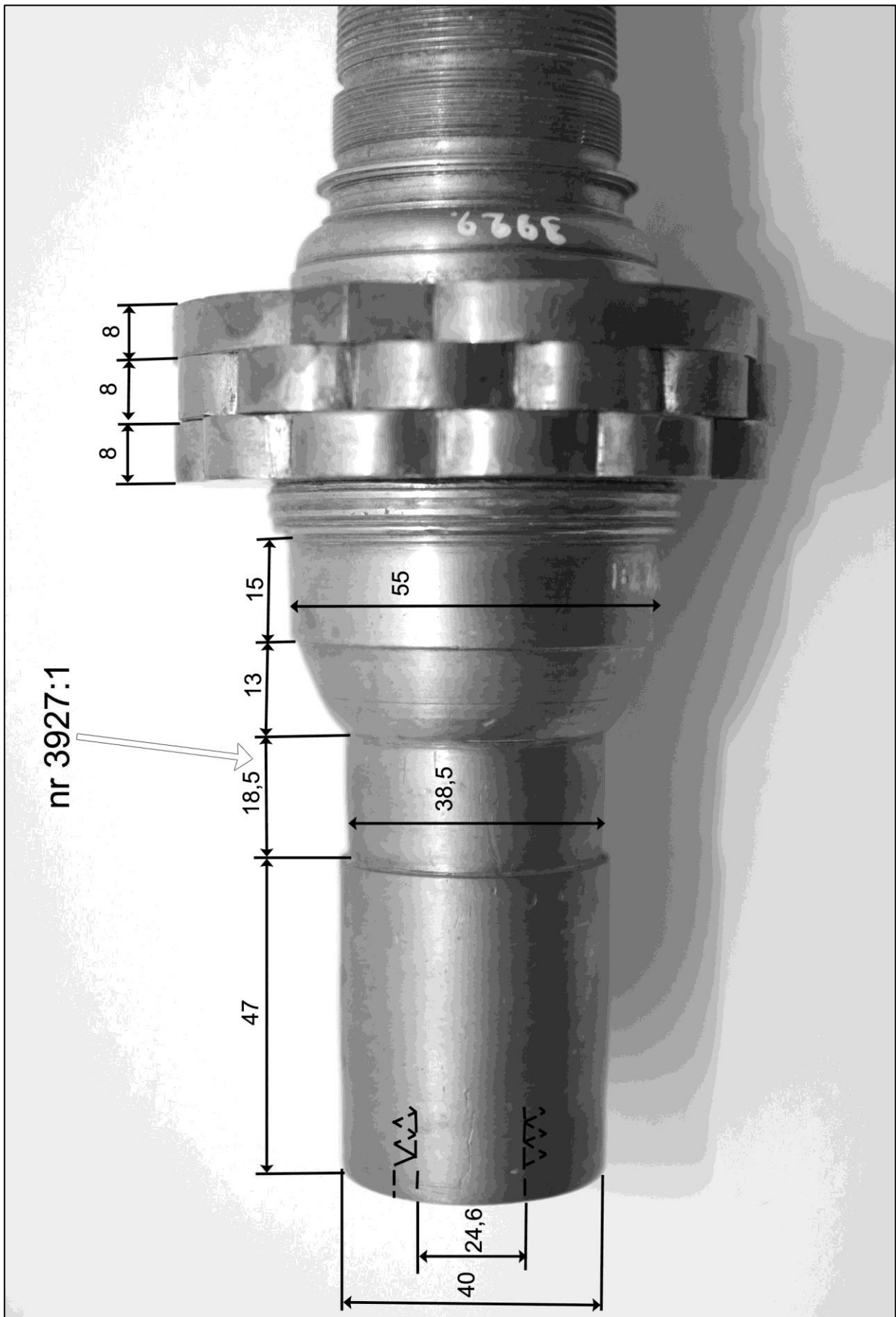

Fig. 46: Spindelhoved nr. 3927:1, rosetter

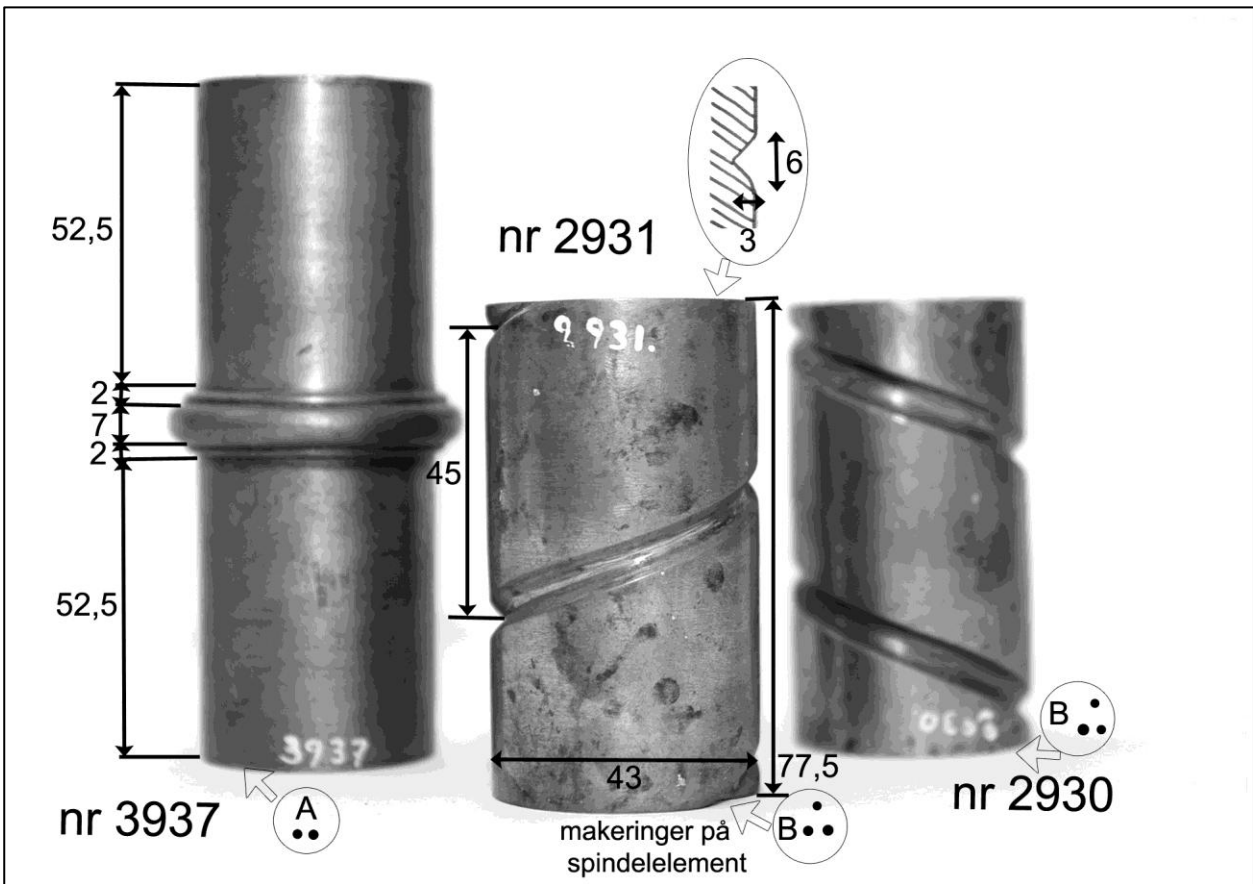

Fig. 47: Spindelementer nr. 3037, nr. 2931, nr. 2930

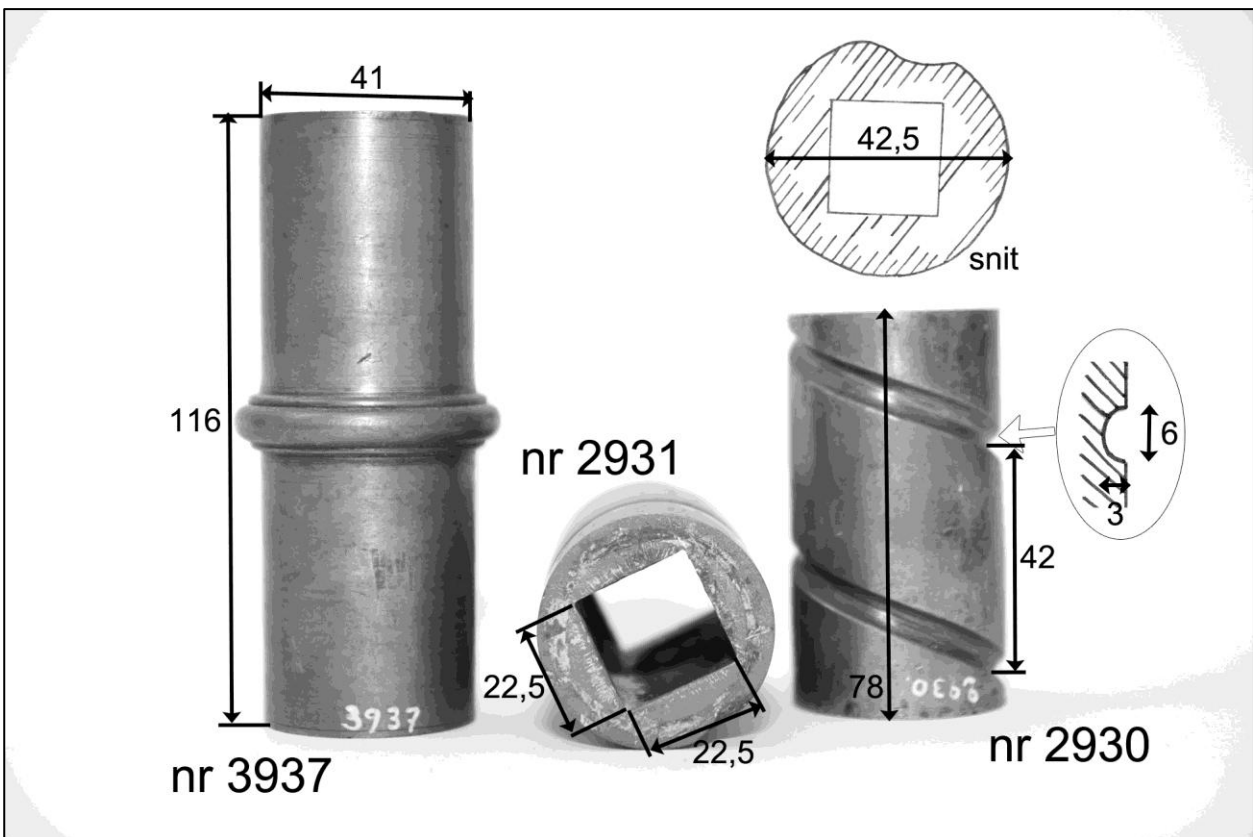

Fig. 48: Spindelementer nr. 3037, nr. 2931, nr. 2930

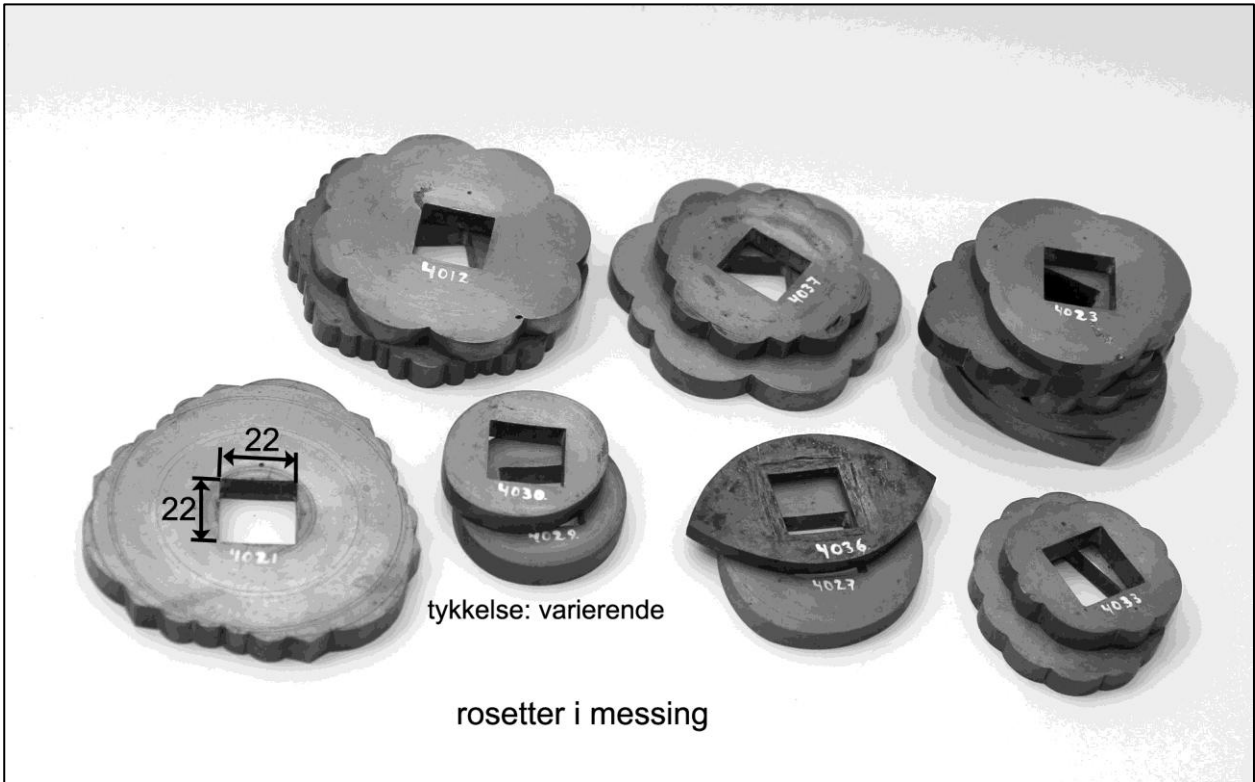

Fig. 49: Rosetter

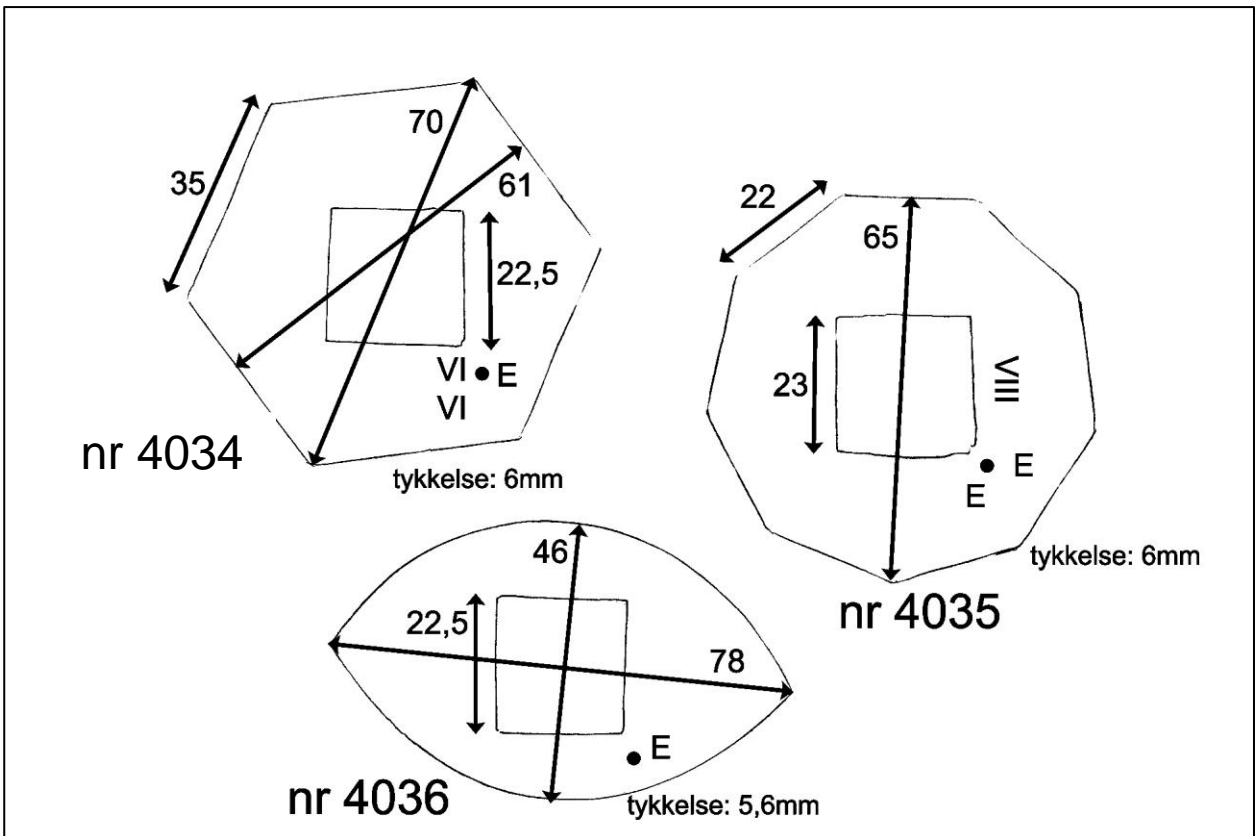

Fig. 50: Rosetter (tegning), nr. 4034, nr. 4035, nr. 4036

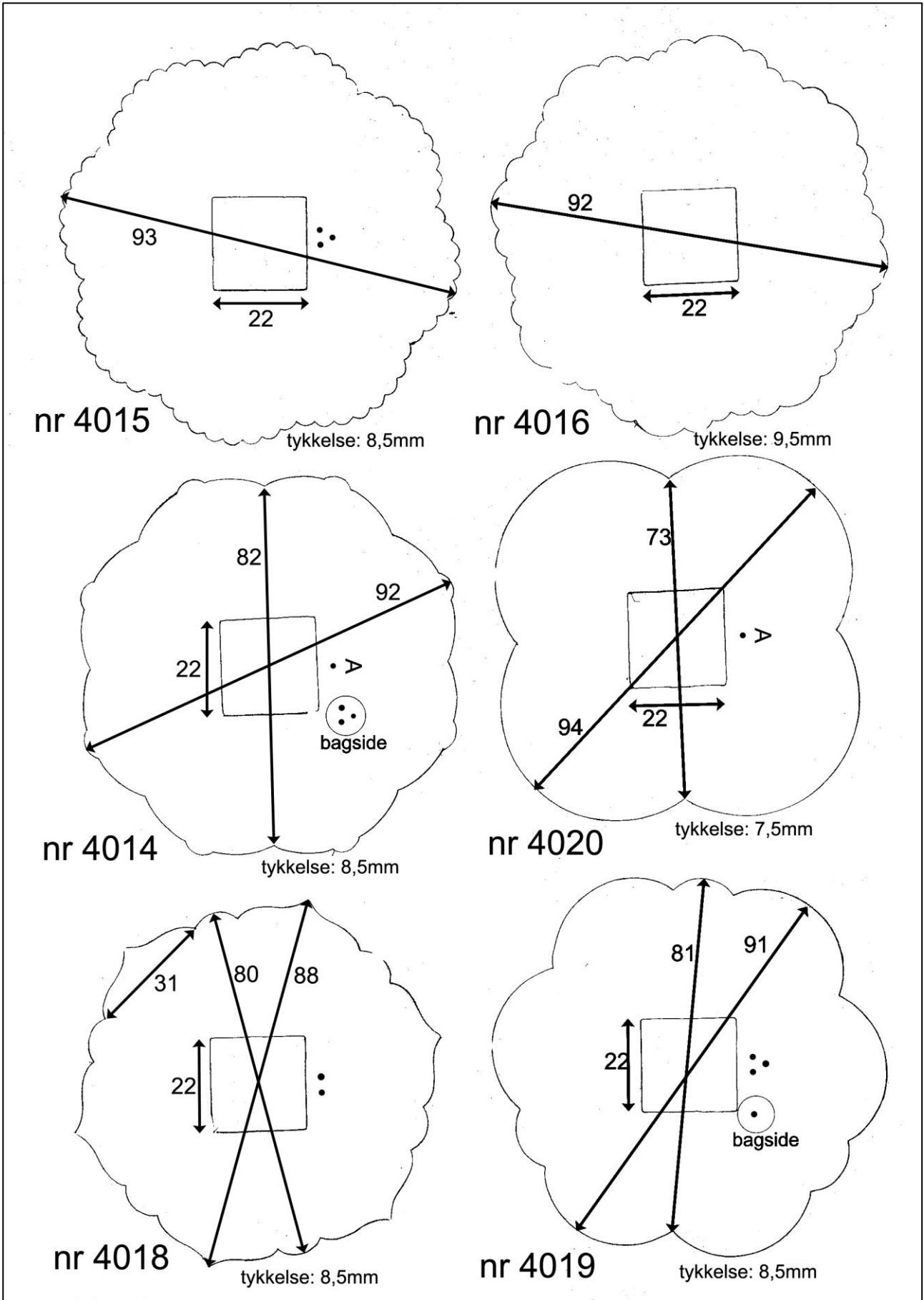

Fig. 51: Rosetter (tegning), nr. 4014, nr. 4015, nr. 4016, nr. 4018, nr. 4019, nr. 4020

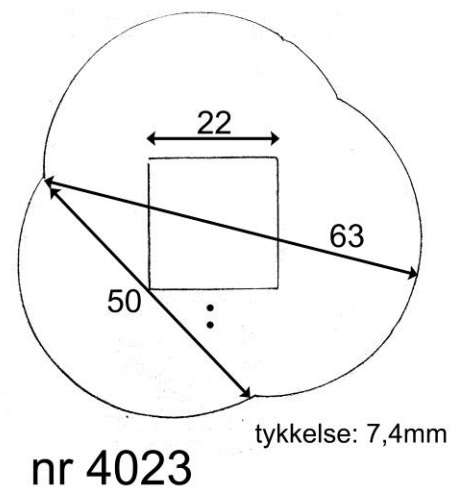
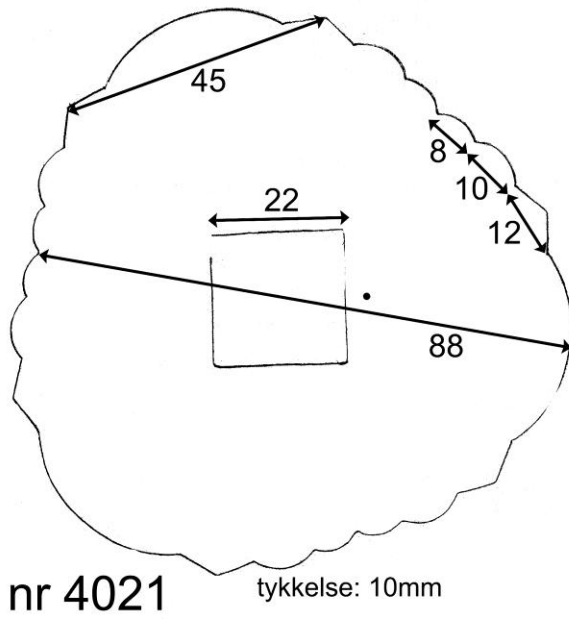
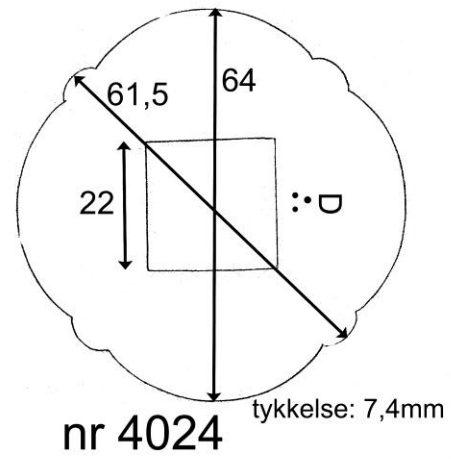
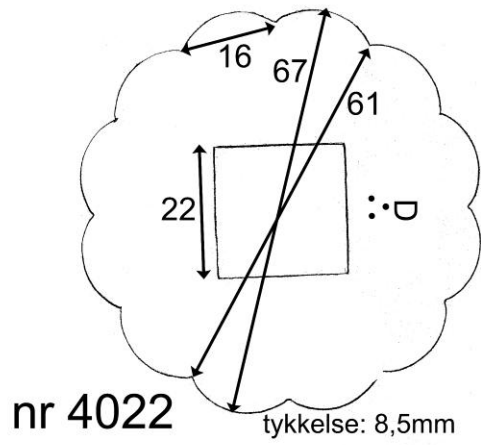
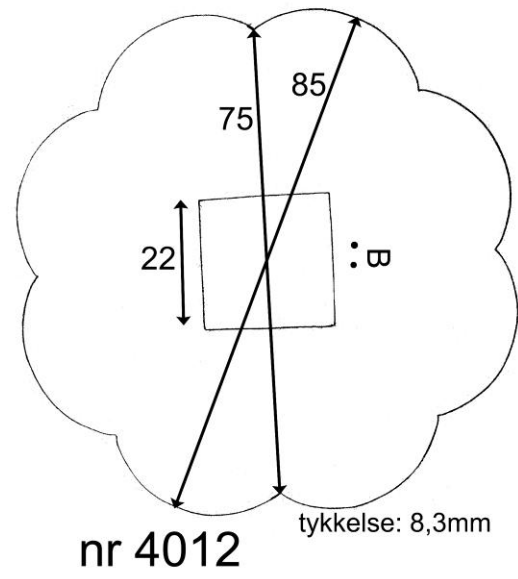
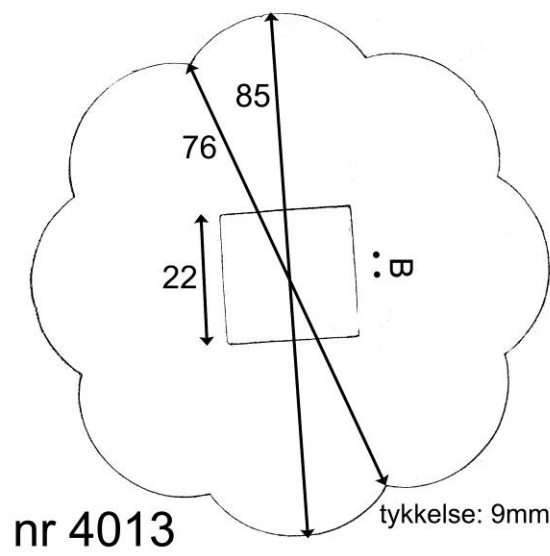

Fig. 52: Rosetter (tegning), nr. 4012, nr. 4013, nr. 4021, nr. 4022, nr. 4023, nr. 4024

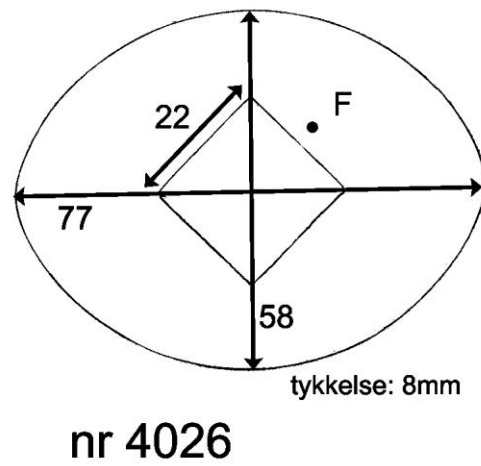
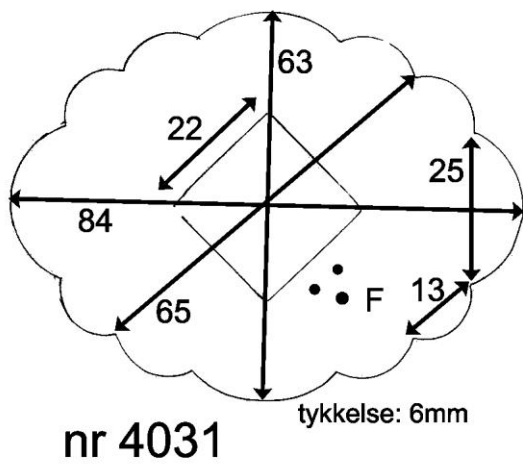
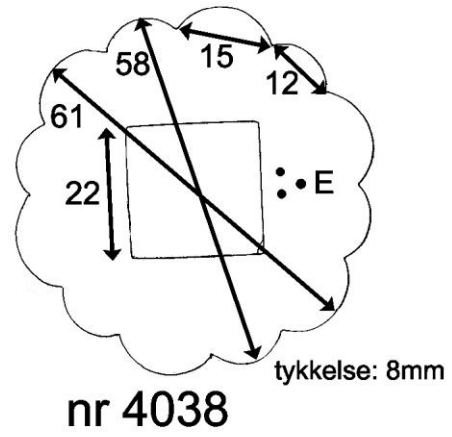
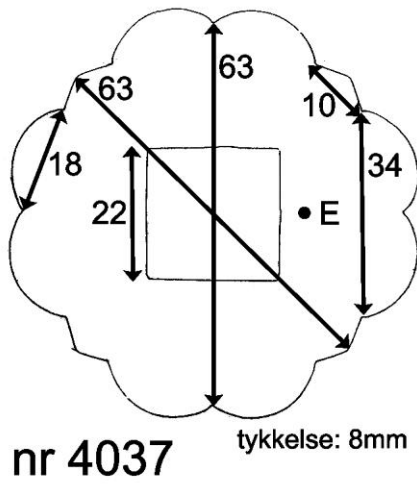
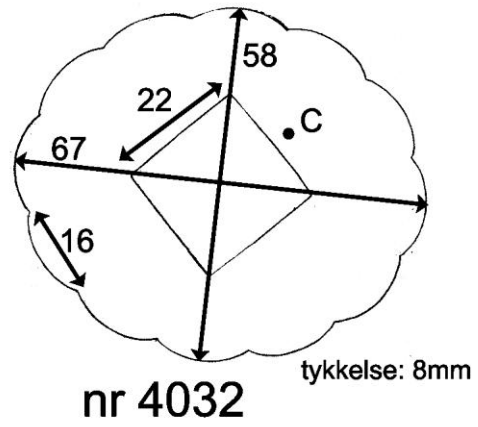
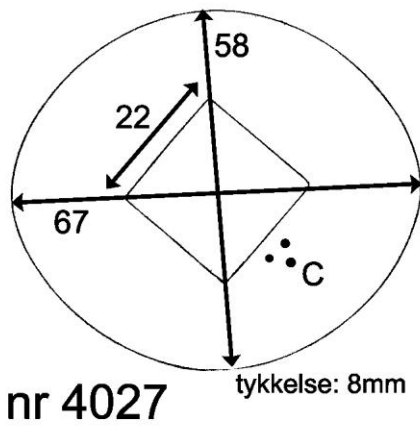
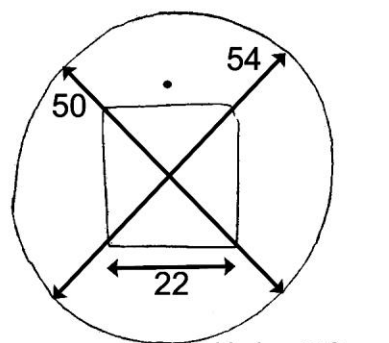
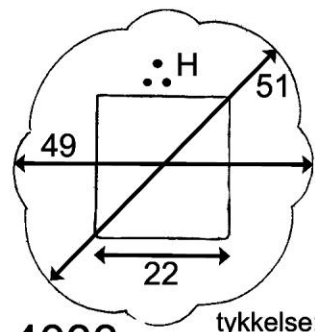

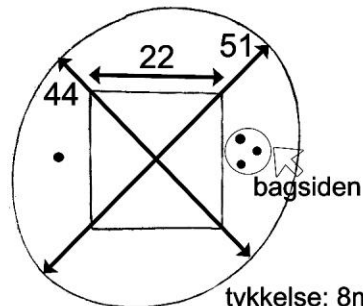
Fig. 53: Rosetter (tegning), nr. 4026, nr. 4027, nr. 4031, nr. 4032, nr. 4037, nr. 4038

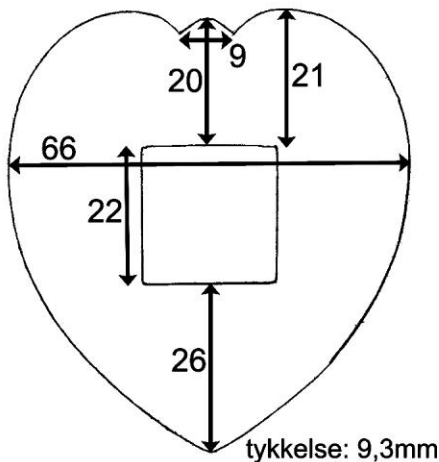
nr 4028 tykkelse: 7,3mm

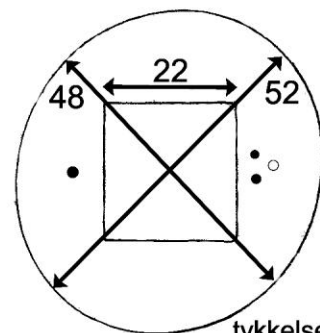
nr 4033 tykkelse: 9mm

nr 4030 tykkelse: 8mm

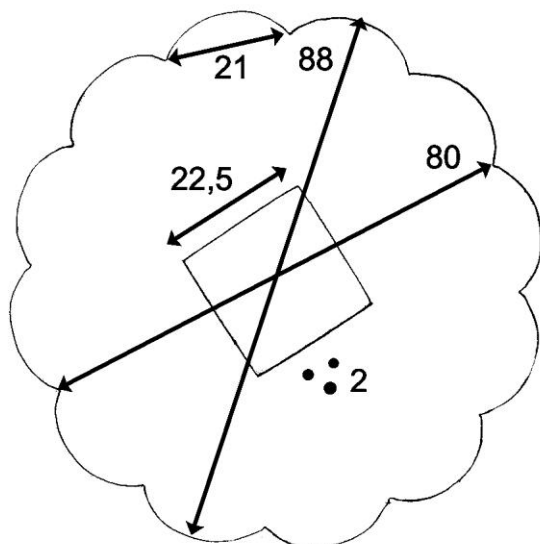

nr 4025 tykkelse: 9,3mm

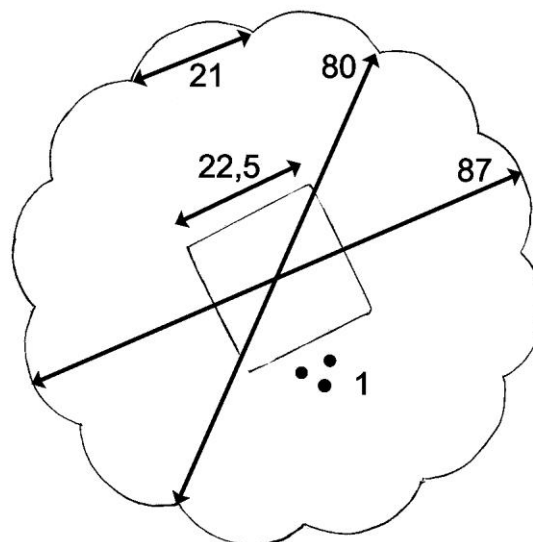
nr 4029 tykkelse: 9mm

Fig. 54: Rosetter (tegning), nr. 4025, nr. 4028, nr. 4029, nr. 4030, nr. 4033

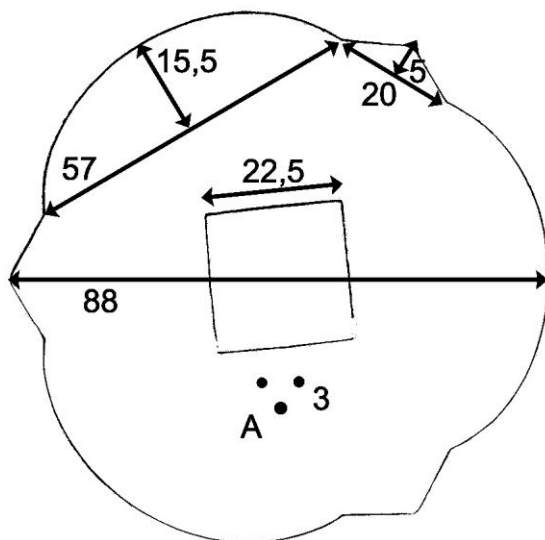
nr 3933

tykkelse: 12,1mm

nr 3934

tykkelse: 12,1mm

nr 3932

Fig. 55: Rosetter (tegning), nr. 3932, nr. 3933, nr. 3934

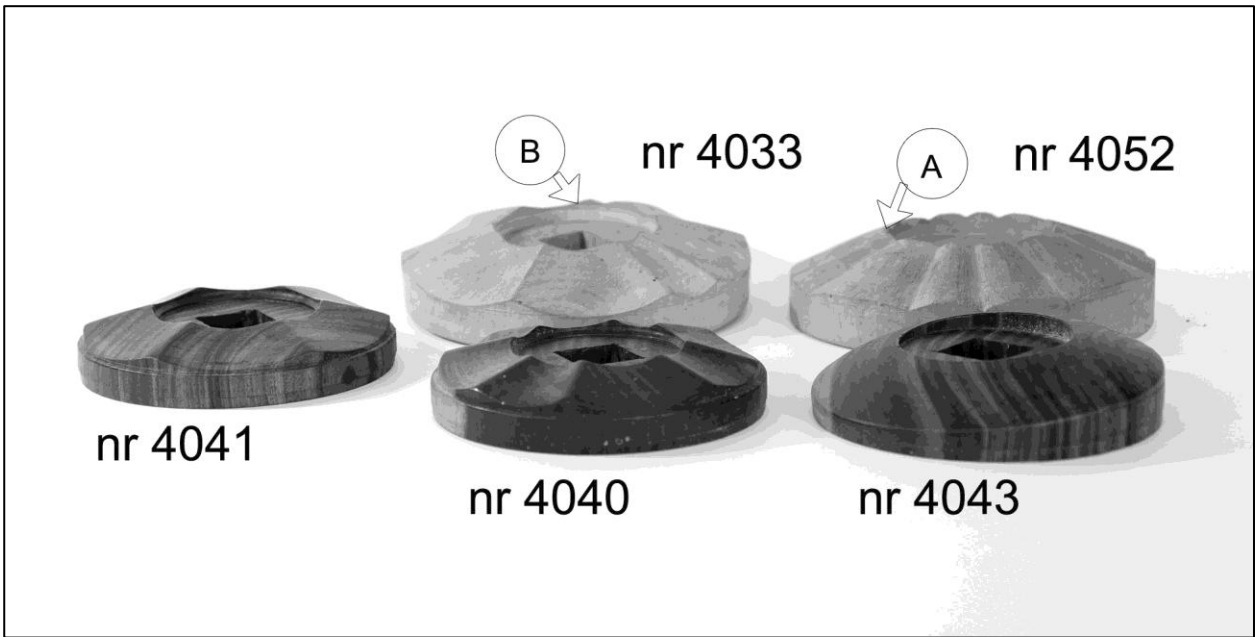
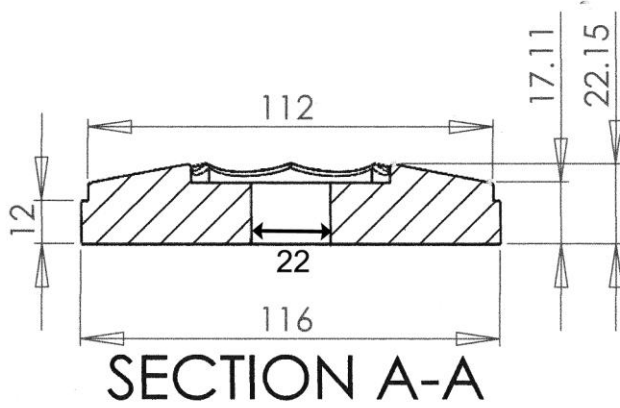
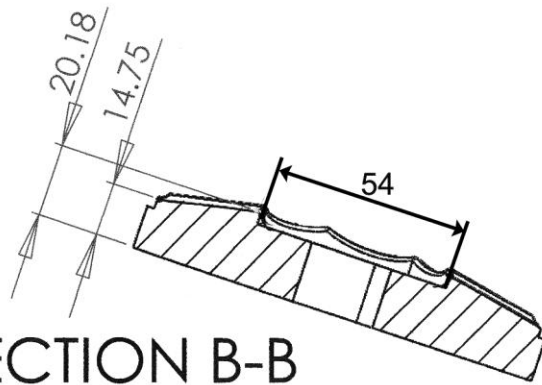

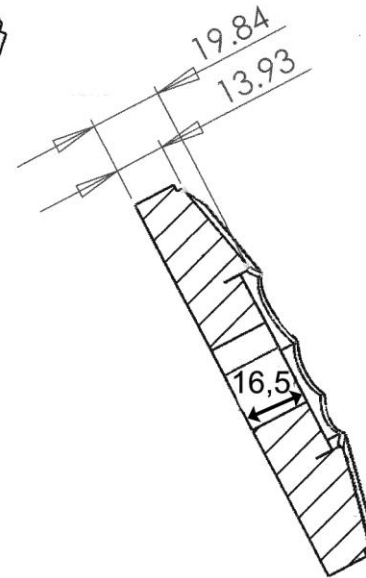
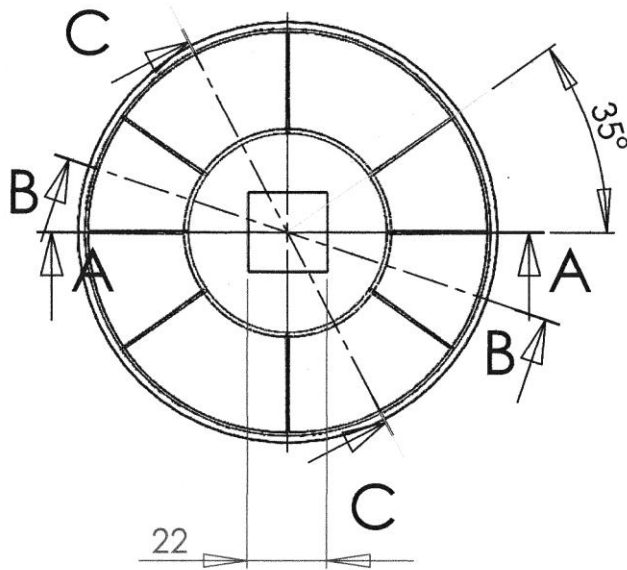
Fig. 56: Trærosetter, nr. 4033, nr. 4040, nr. 4041, nr. 4043, nr. 4052

nr 4040

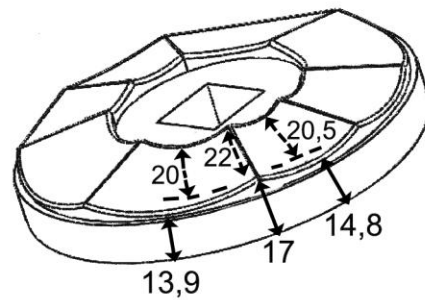
SECTION B-B

SECTION A-A

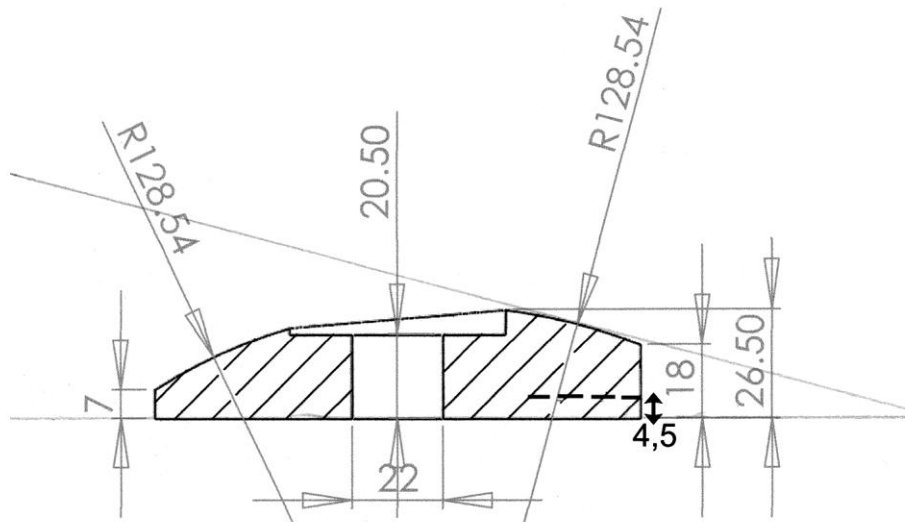
SECTION C-C

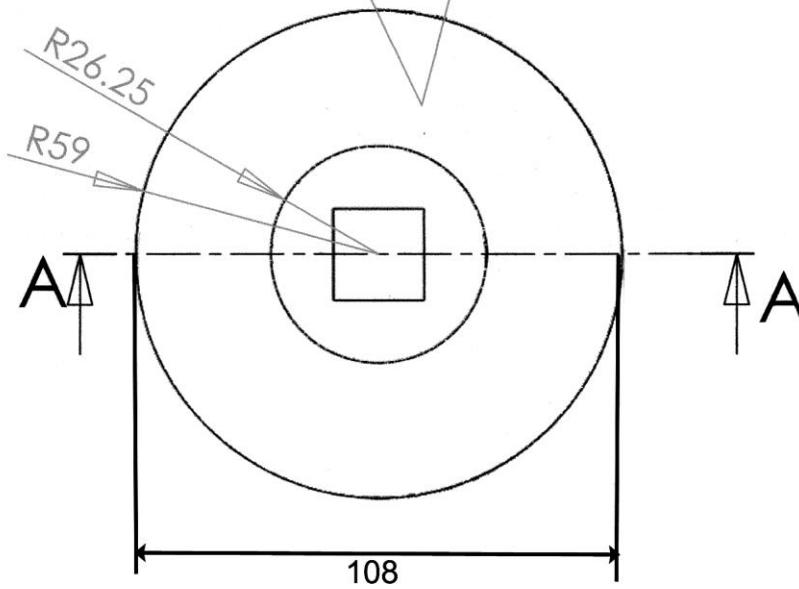
materiale: pockenholz (*Lignum vitae*)

Fig. 57: Træroset (tegning) nr. 4040, (Autocad)

nr 4043

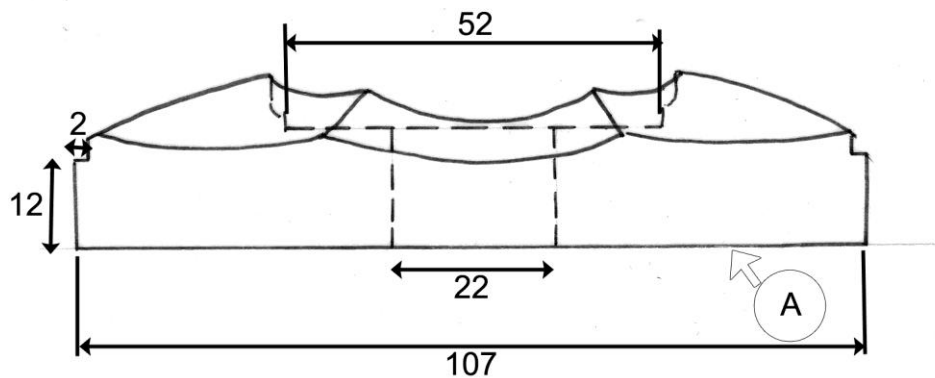
SECTION A-A

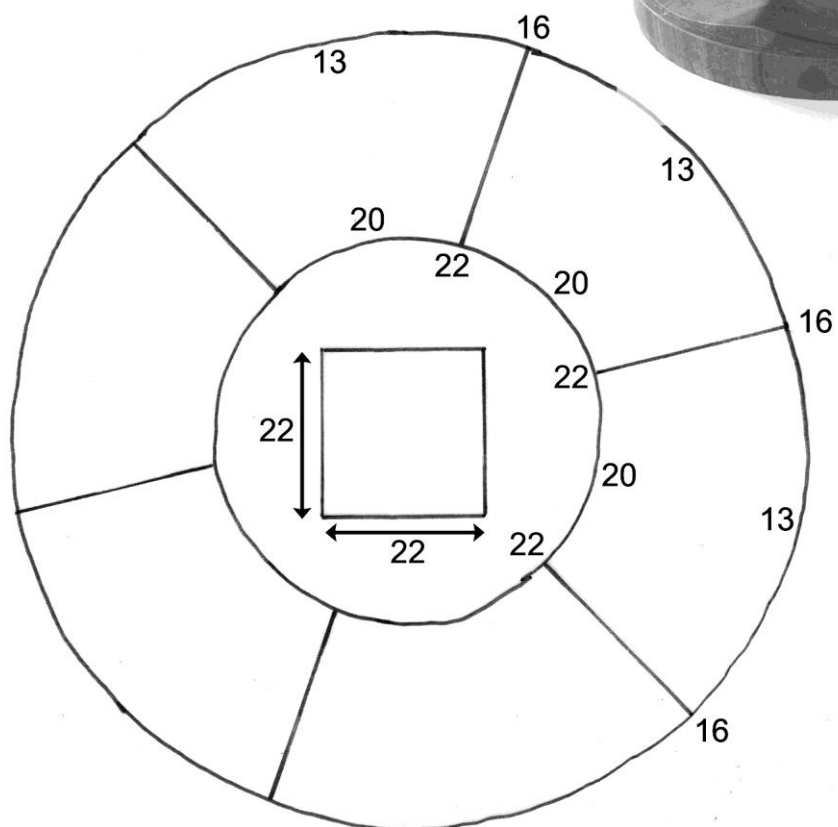
material: pockenholz (*Lignum vitae*)

Fig. 58: Træroset (tegning) nr. 4043, (Autocad)

nr 4041

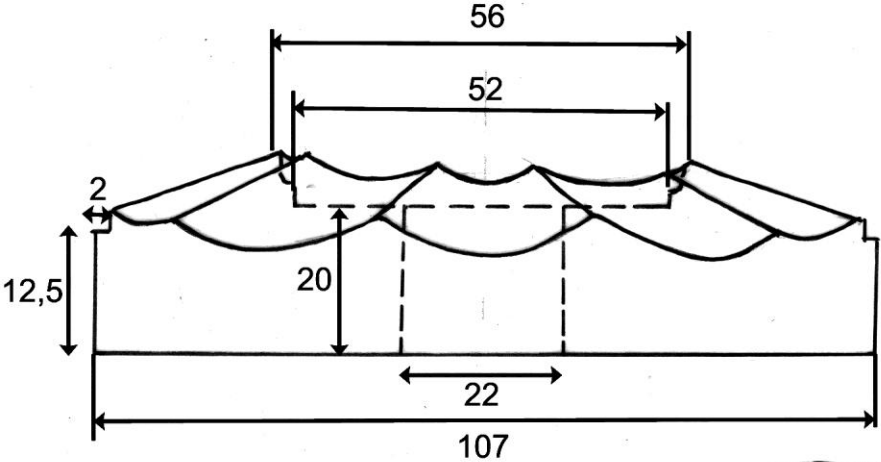
material: pockenholz (*Lignum vitae*)

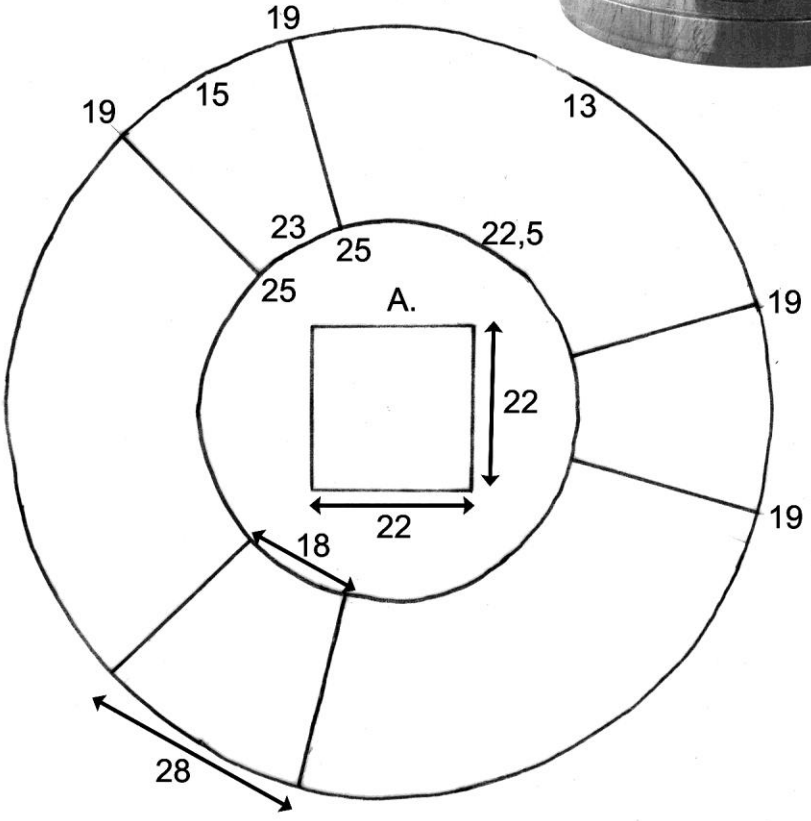
højder i mm,
(maksimum / minimum)

Fig. 59: Trærosset (tegning) nr. 4041

nr 4042

material: pockenholz (*Lignum vitae*)

højder i mm,
(maksimum / minimum)

Fig. 60: Trærosset (tegning) nr. 4042

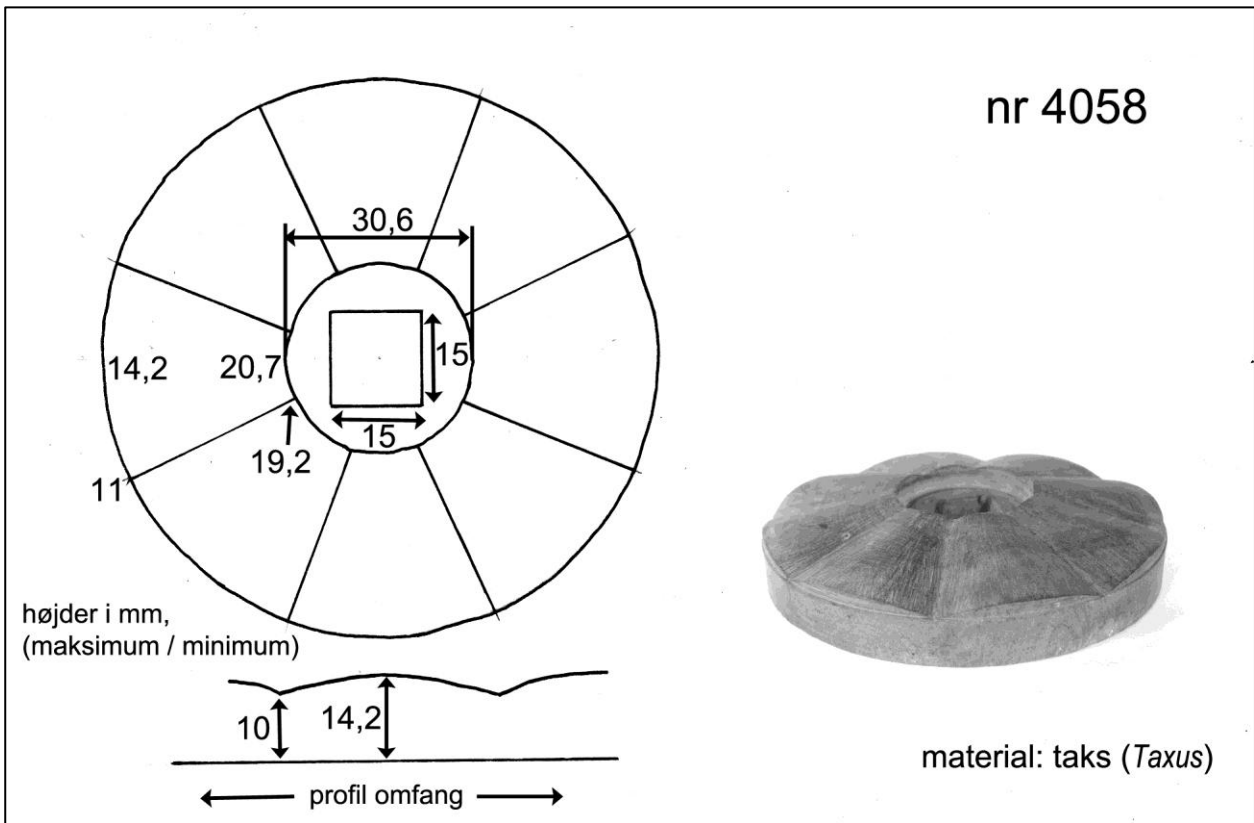

Fig. 61: Trærosset (tegning) nr. 4058

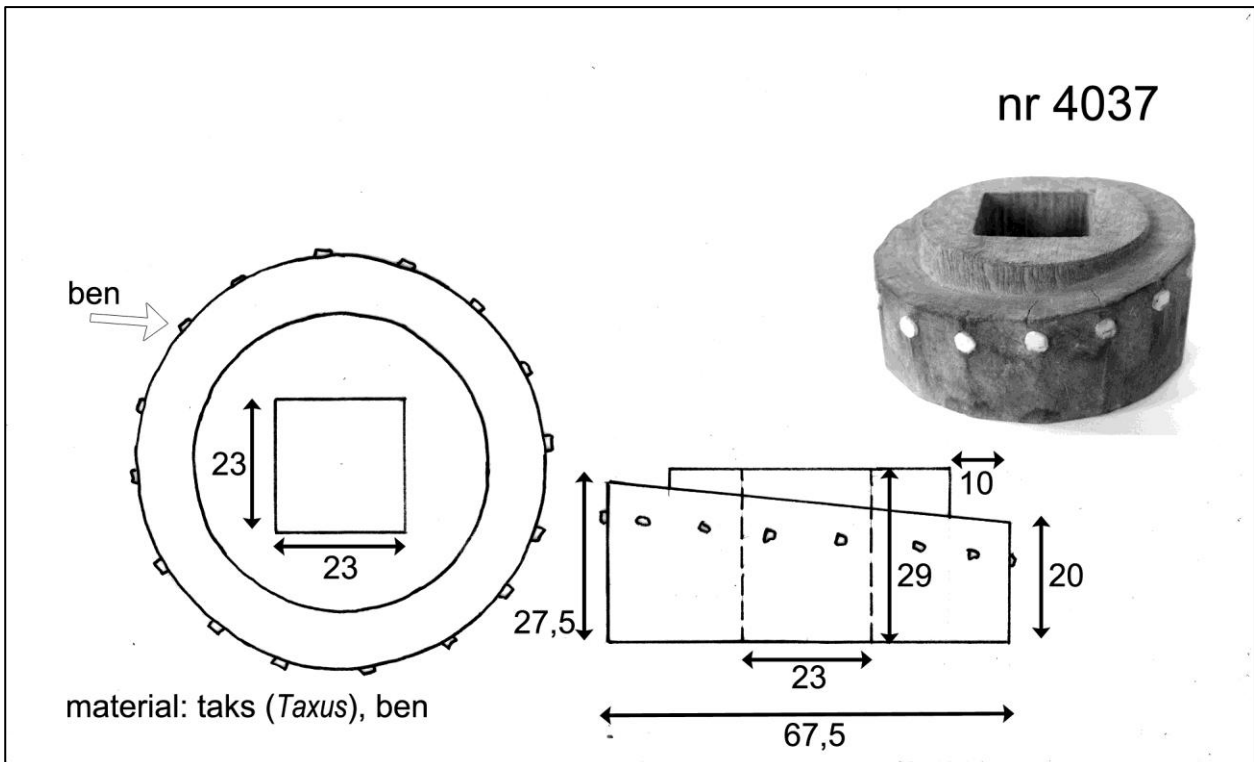

Fig. 62: Trærosset (tegning) nr. 4037

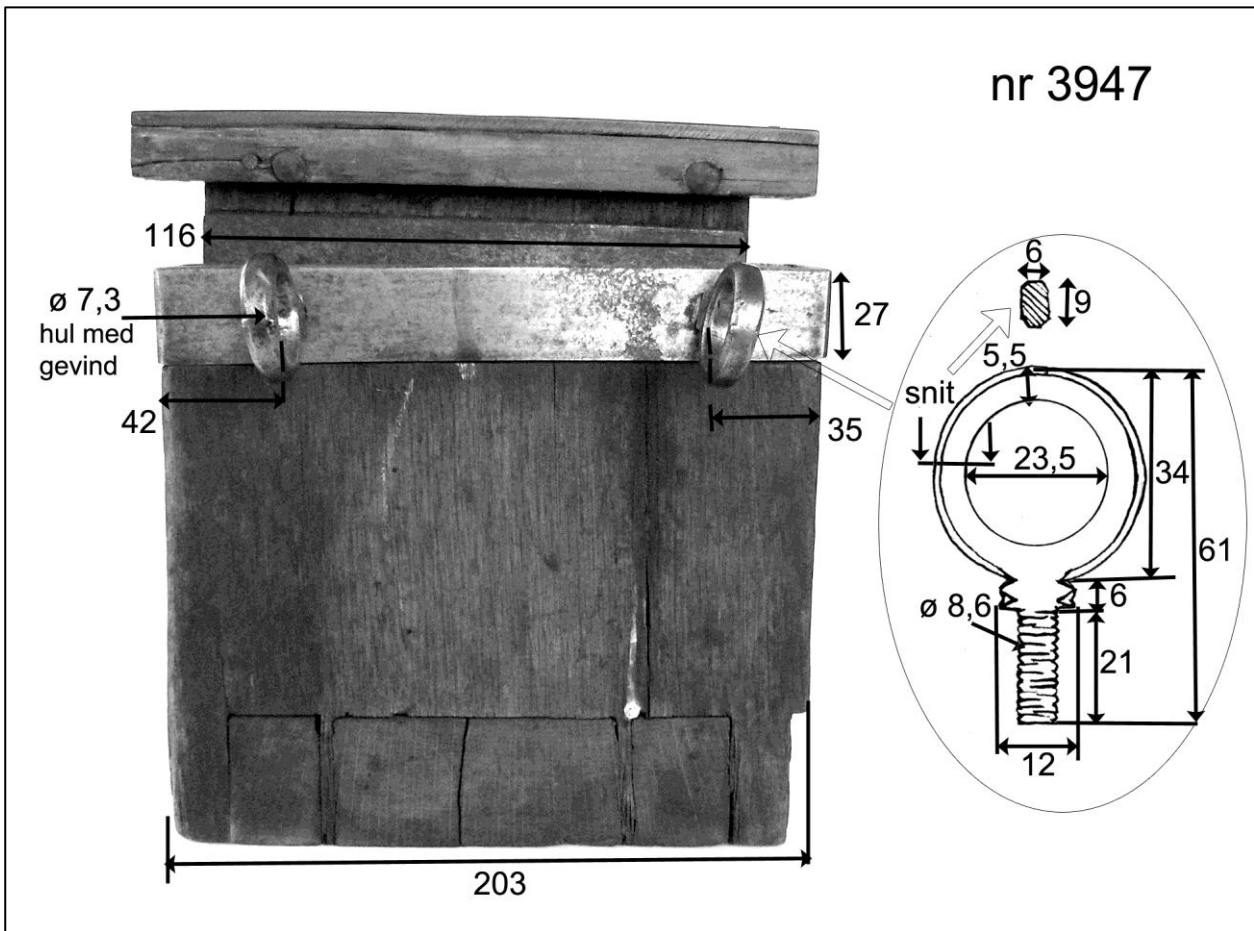

Fig. 63: Anlæg nr. 3947

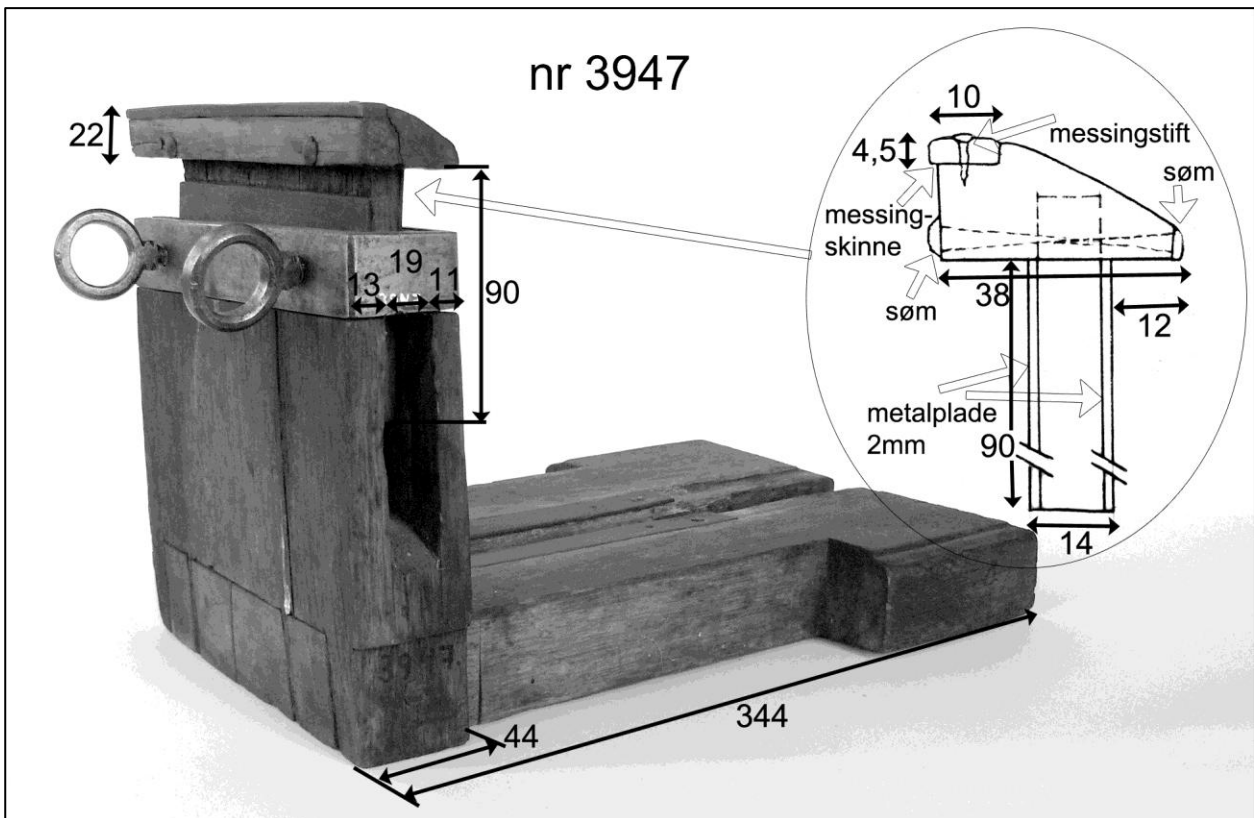

Fig. 64: Anlæg nr. 3947

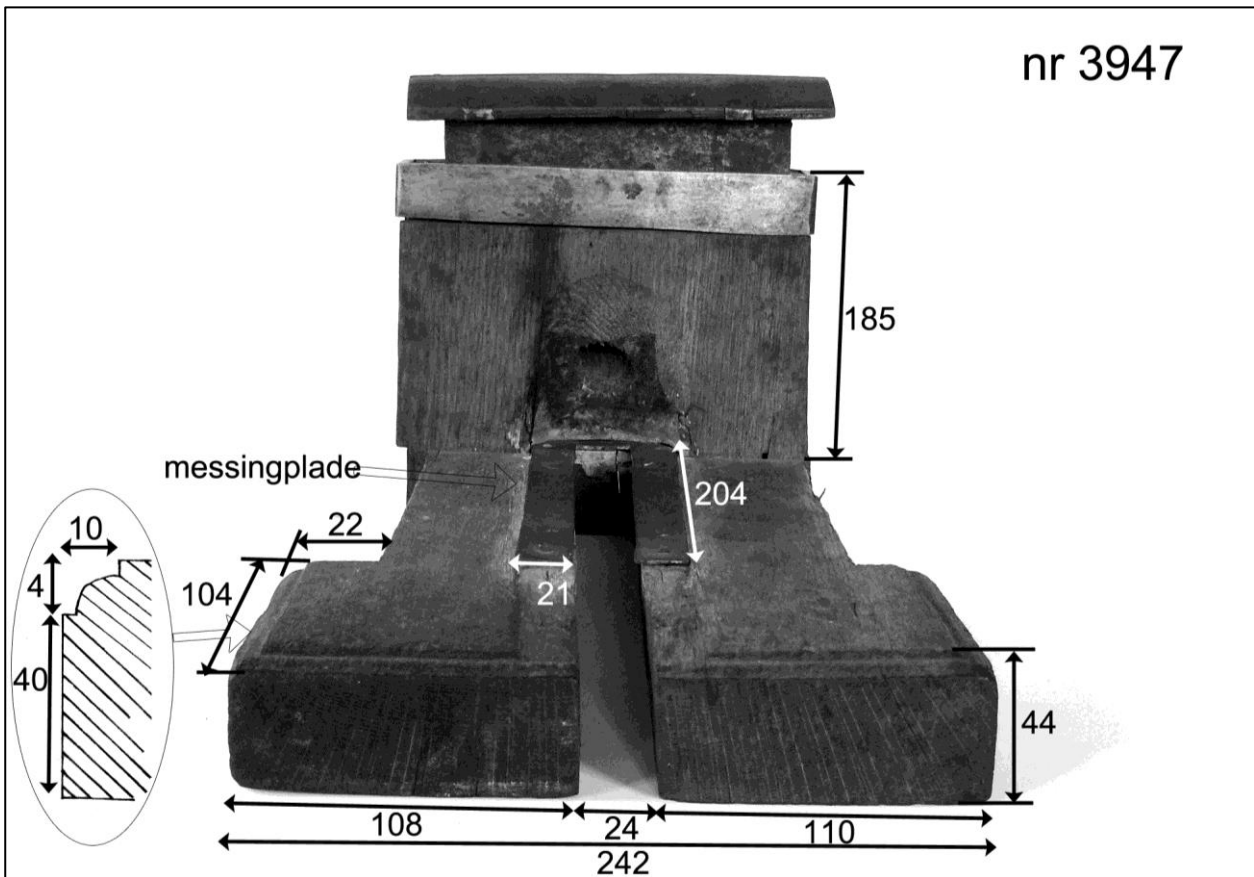

Fig. 65: Anlæg nr. 3947

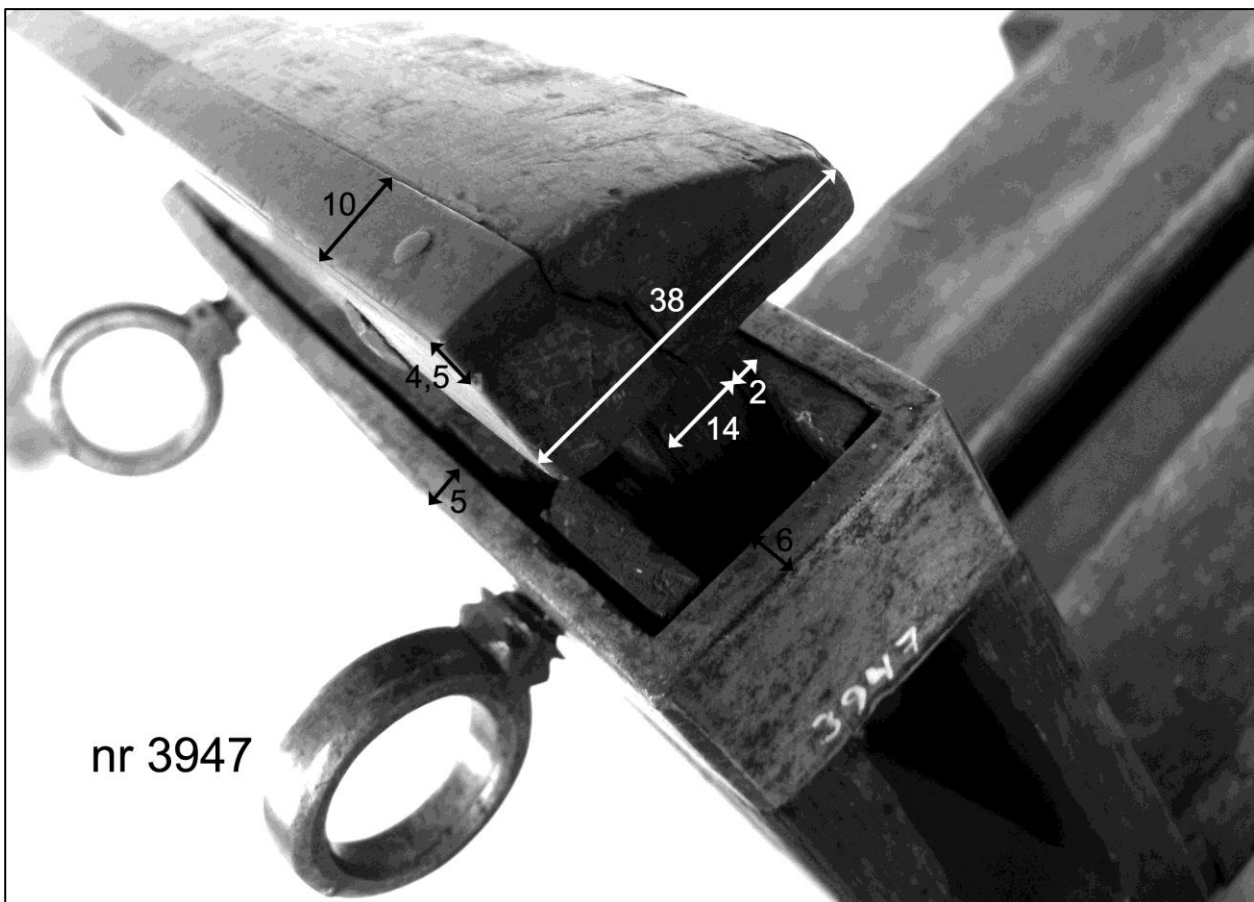

Fig. 66: Anlæg nr. 3947

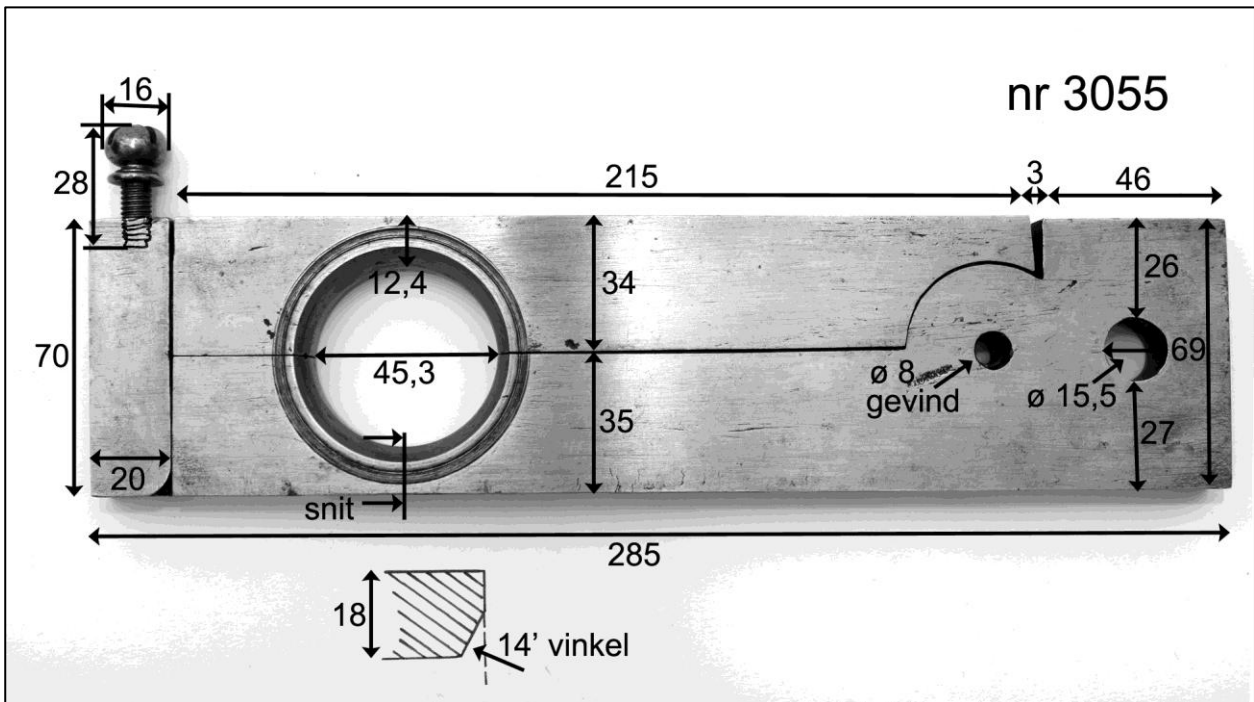

Fig. 67: Spindelbrille (tilbehør) nr. 3055

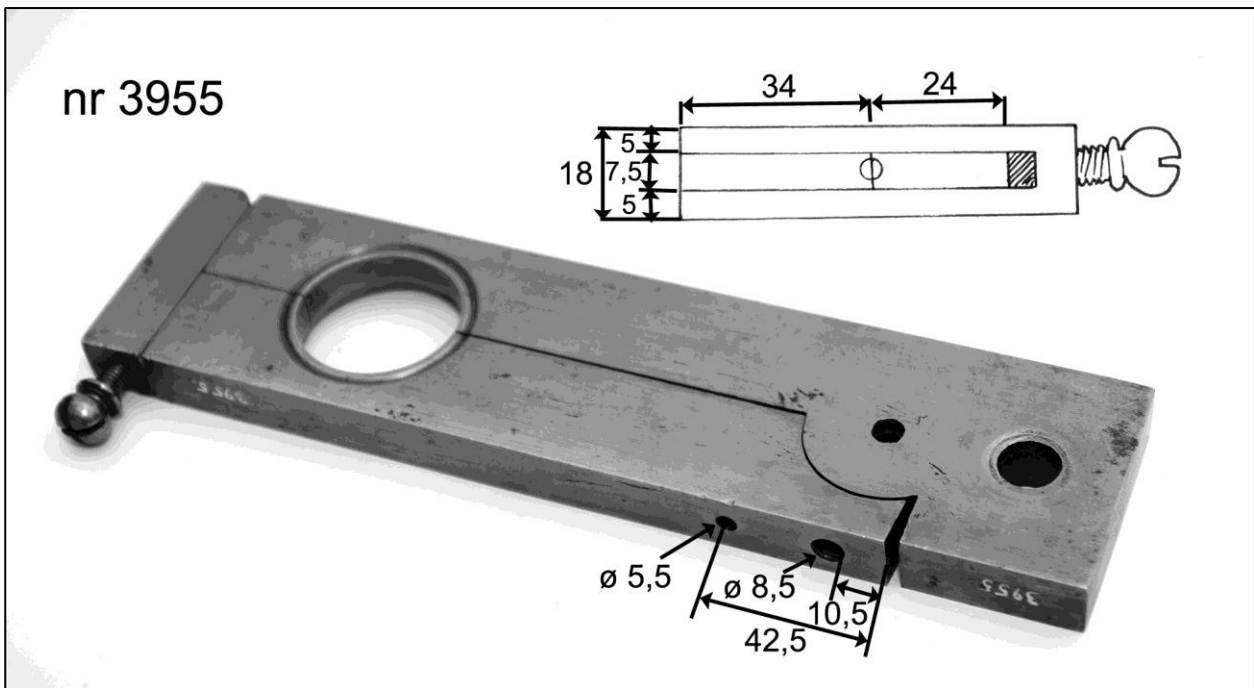

Fig. 68: Spindelbrille (tilbehør) nr. 3055

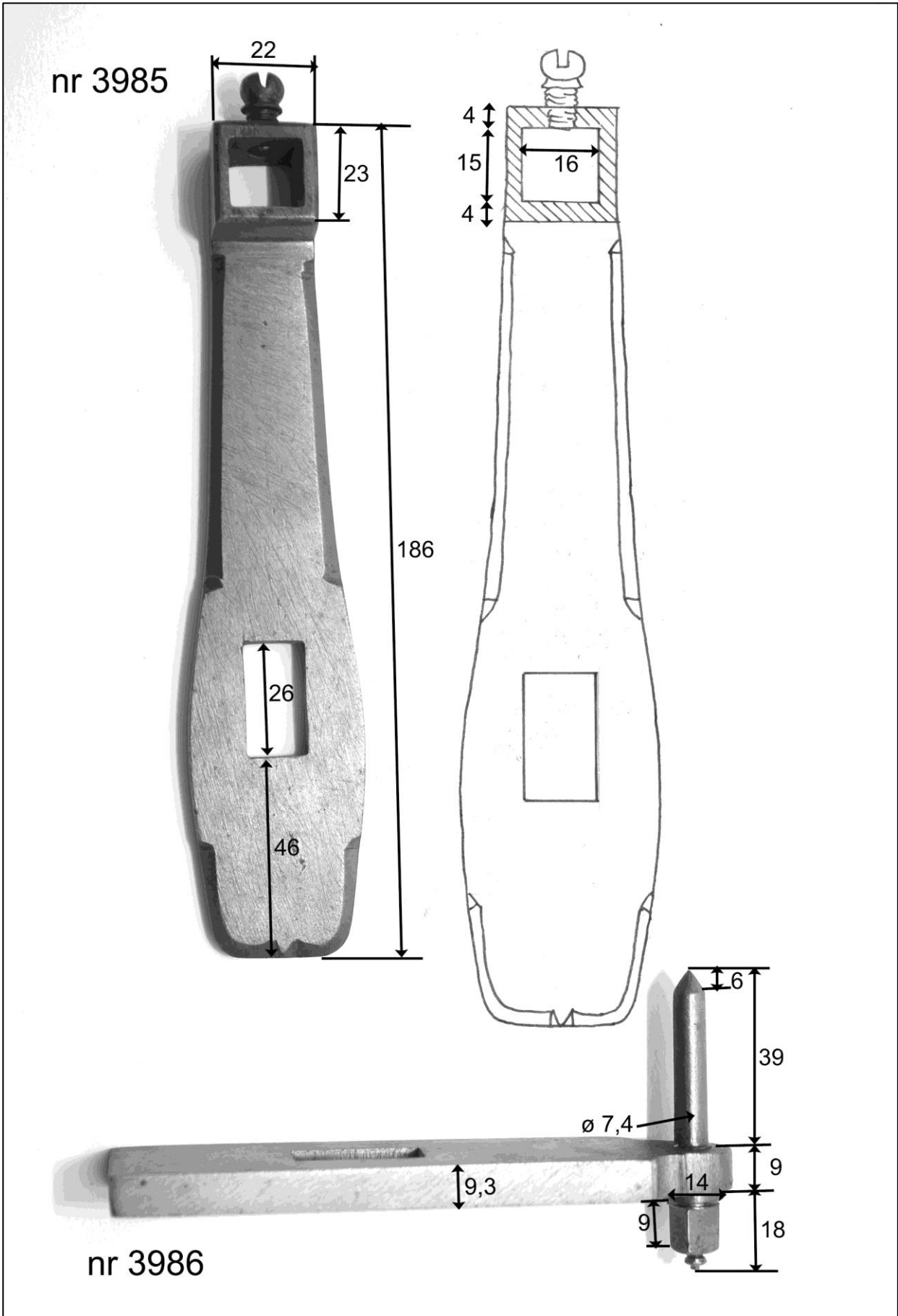

Fig. 69: Diverse tilbehør, nr. 3985, nr. 3986

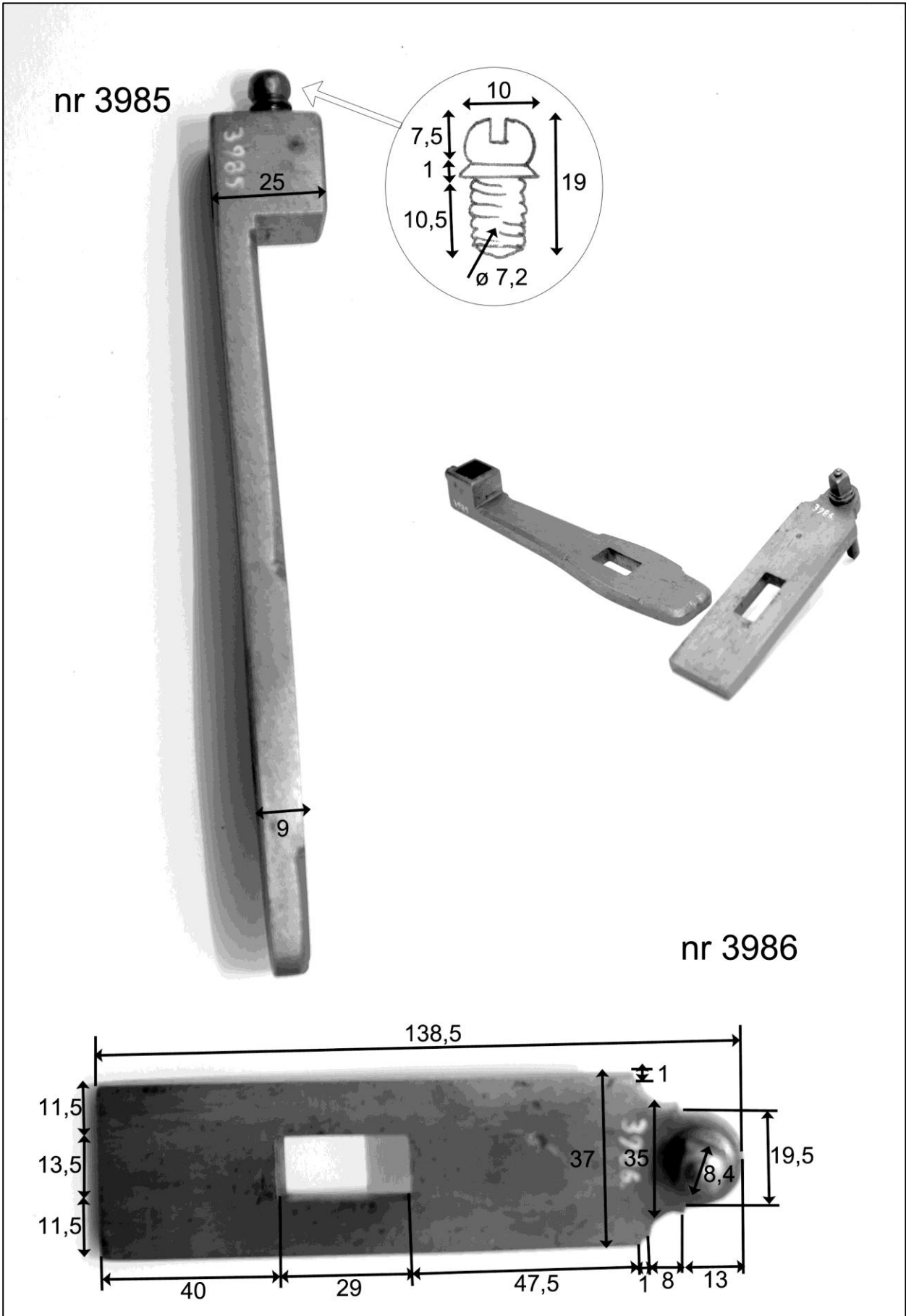

Fig. 70: Diverse tilbehør, nr. 3985, nr. 3986

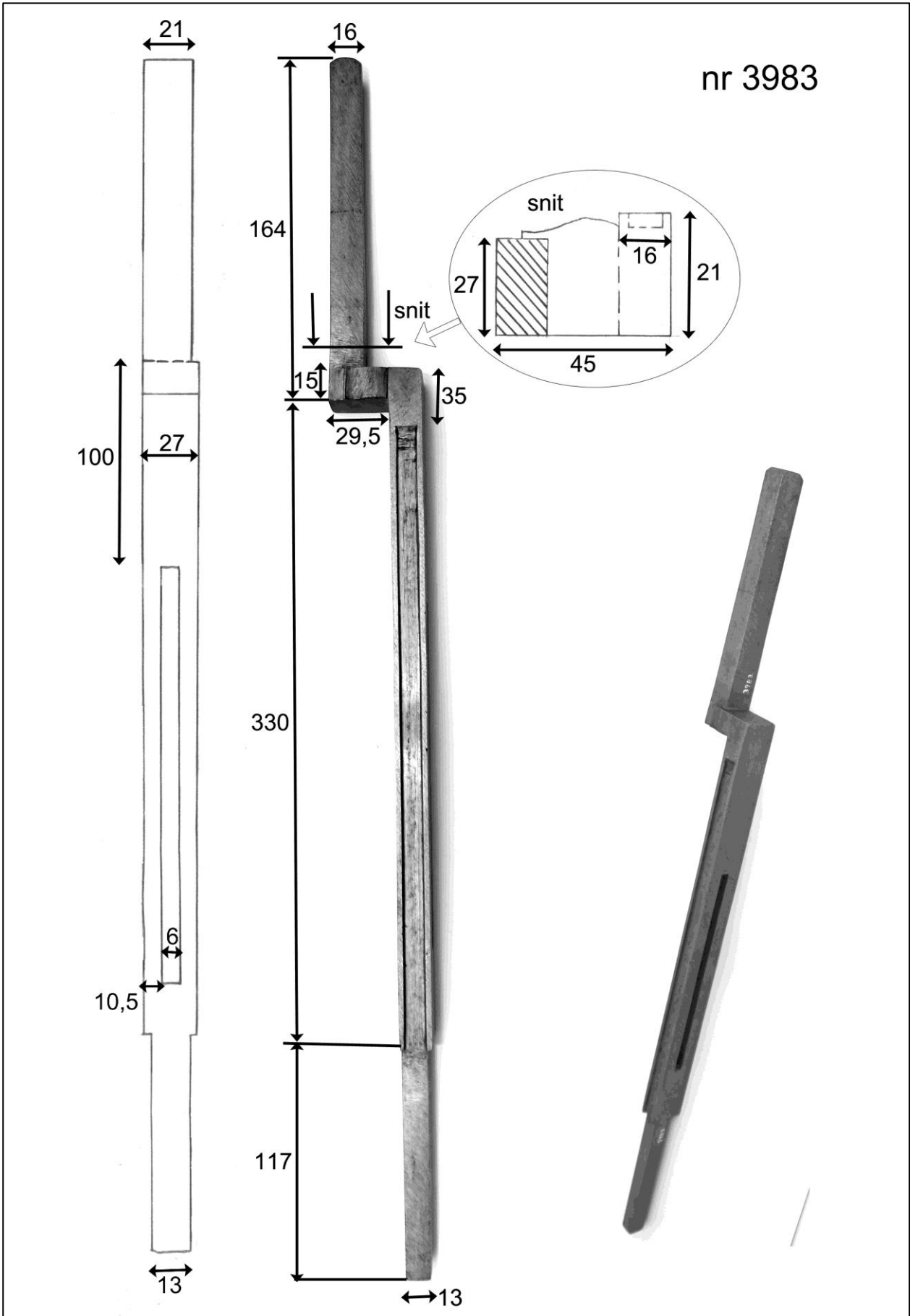

Fig. 71: Diverse tilbehør, nr. 3983

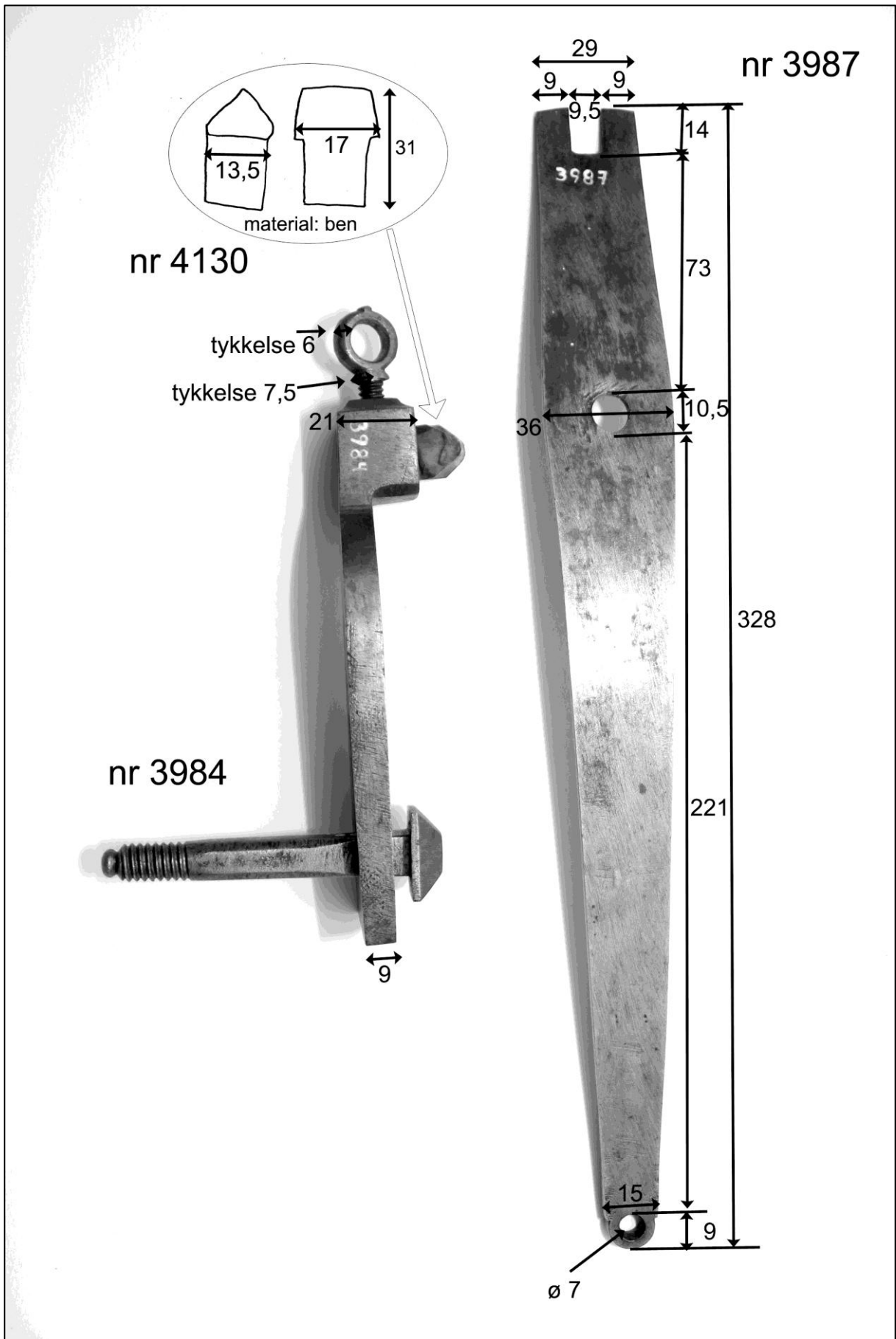

Fig. 72: Diverse tilbehør, nr. 3984, nr. 3987, nr. 4130

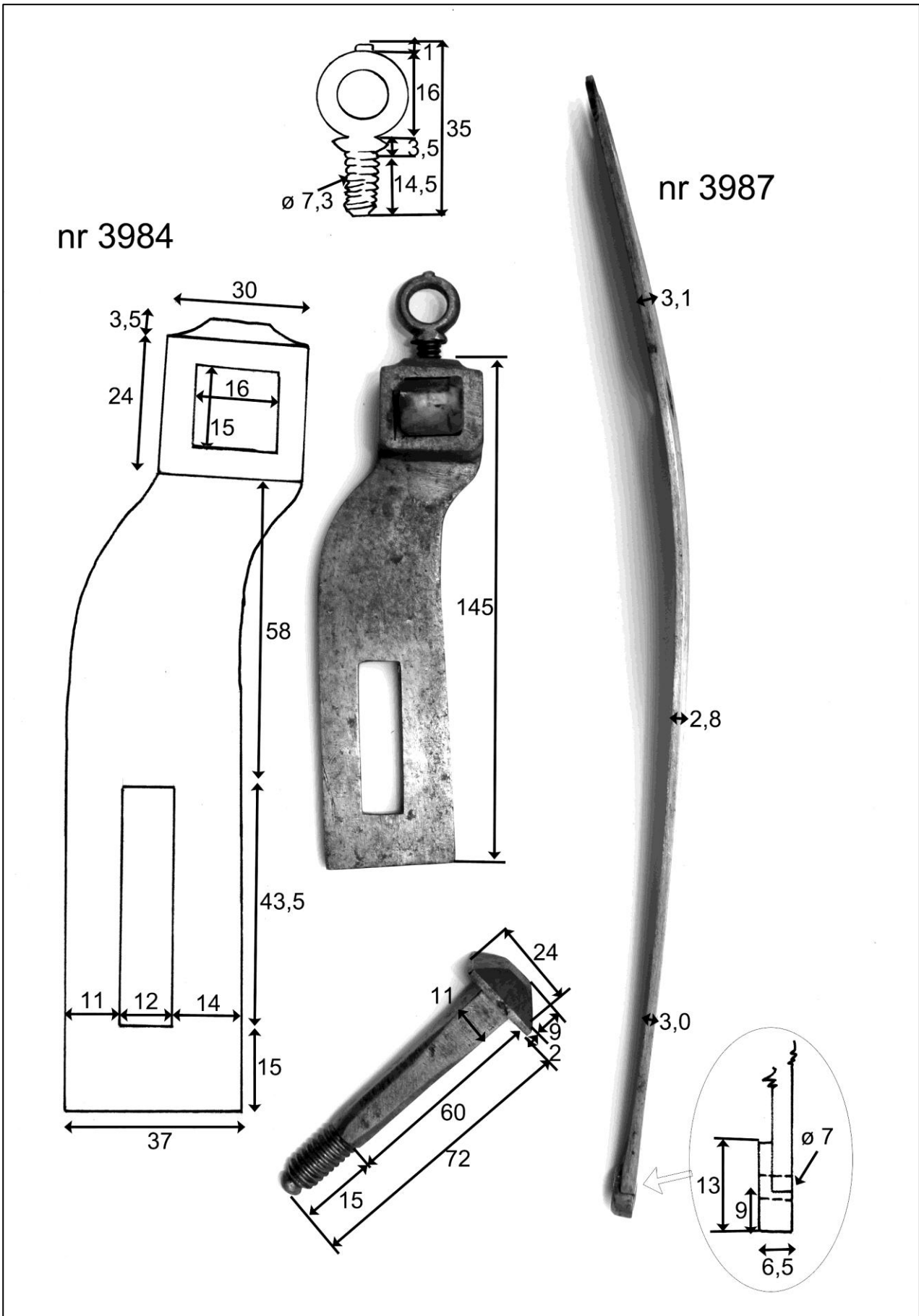

Fig. 73: Diverse tilbehør, nr. 3984, nr. 3987

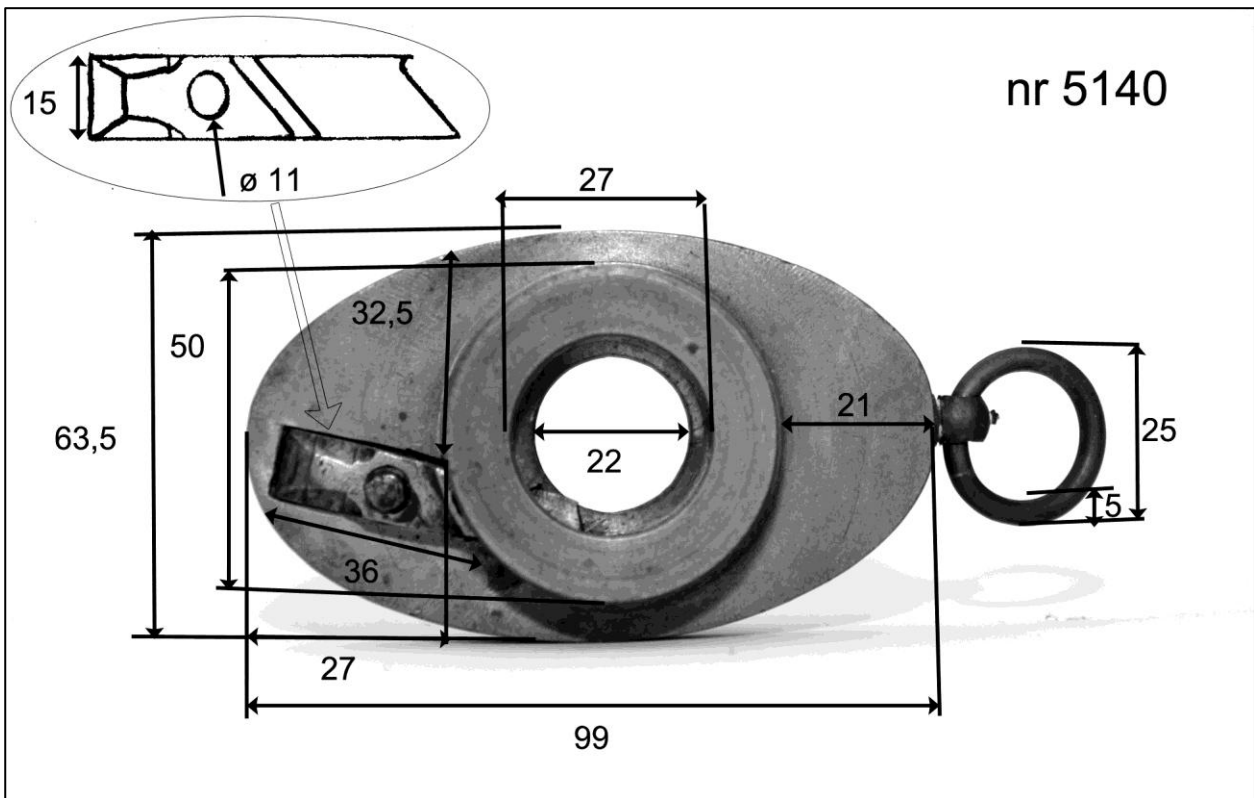

Fig. 74: Gevindskær nr. 5140

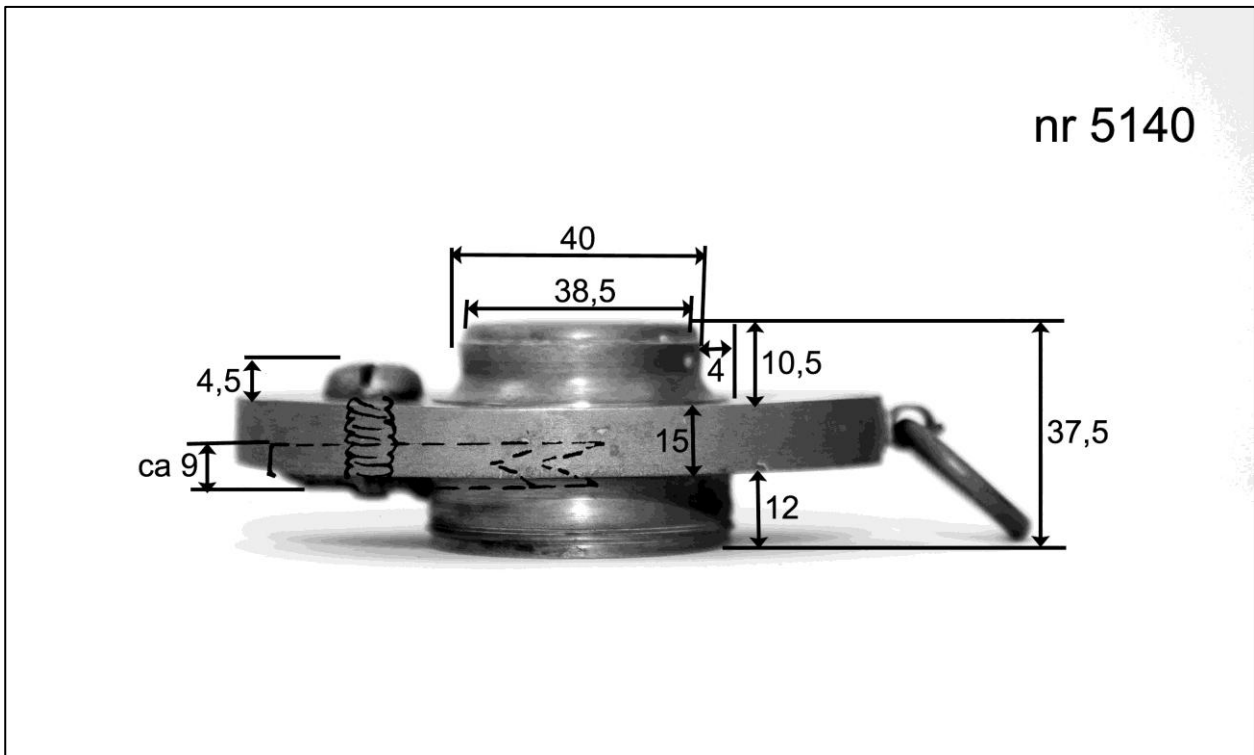

Fig. 75: Gevindskær nr. 5140

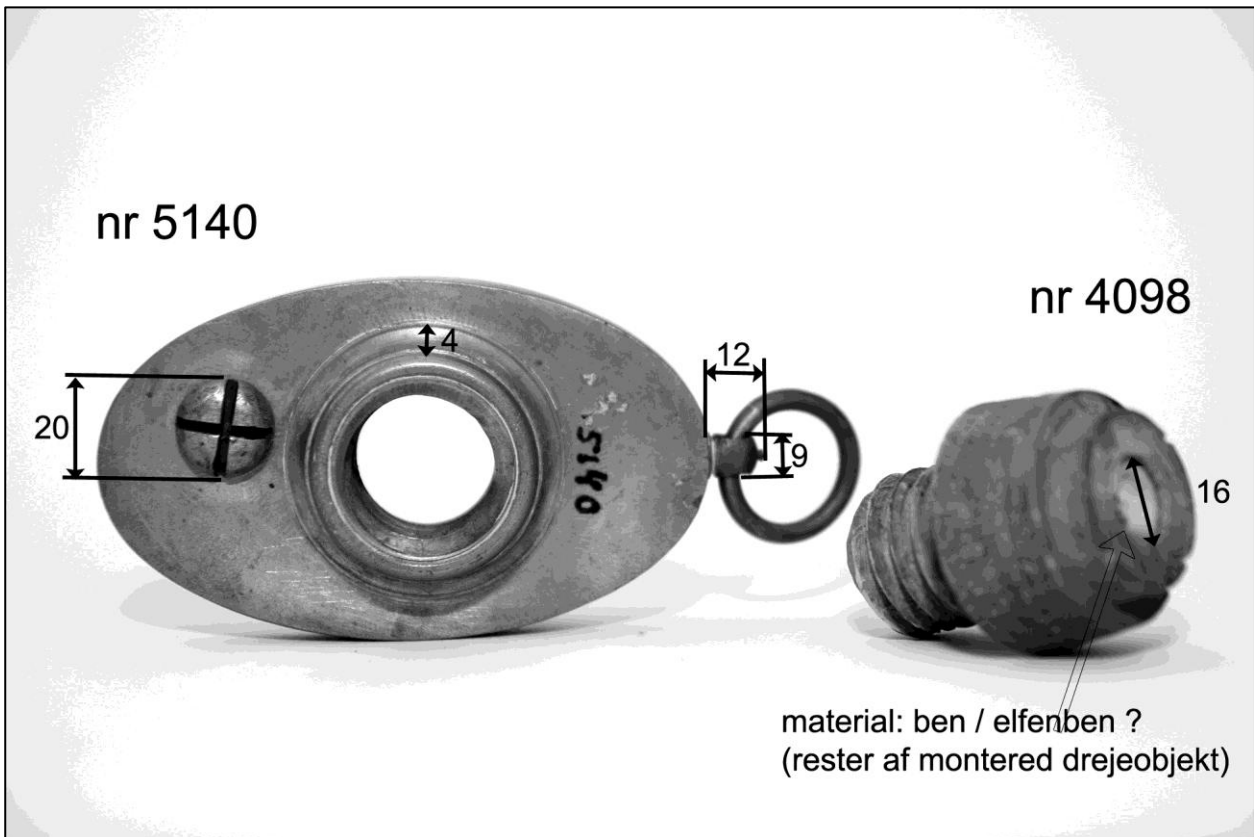

Fig. 76: Gevindskær nr. 5140, træpatron nr. 4098

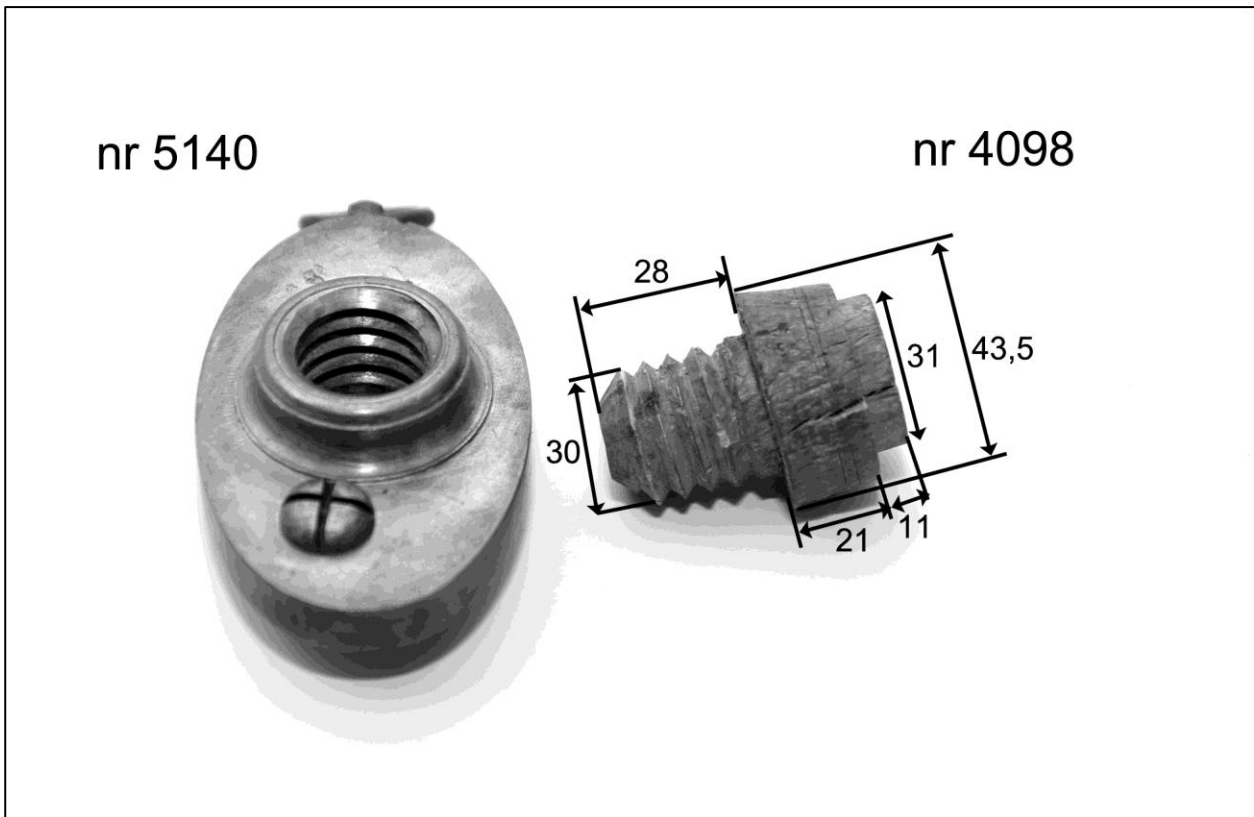

Fig. 77: Gevindskær nr. 5140, træpatron nr. 4098